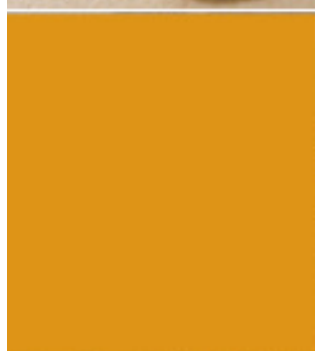

Budget 2023

Budgetoverslag 2024-2026

Regionsrådet 28. september 2022

Indholdsfortegnelse..... Sidetal

1 Indledning til Budget 2023..... 1

1.1	Fakta om Region Midtjylland	2
1.2	Region Midtjyllands mål - målbilleder	3
1.3	Den styrende politiske ambition	3
1.4	Budgetloven	4
1.5	Budgetforlig 2023.....	5

2 Sundhed 21

2.1	Indledning	22
2.2	Regionshospitalet Horsens	31
2.3	Regionshospitalet Randers	31
2.4	Regionshospitalet Gødstrup	32
2.5	Hospitalsenhed Midt.....	32
2.6	Aarhus Universitetshospital.....	33
2.7	Præhospitalet.....	34
2.8	Psykiatrien i Region Midtjylland	35
2.9	Fællesudgifter og -indtægter	35
2.10	Praksissektoren	42
2.11	Tilskudsmedicin	43
2.12	Servicefunktioner	44
2.13	Investeringsoversigt med bemærkninger	46

3 Socialområdet i Region Midtjylland 56

3.1	Indledning	57
3.2	Driftsområder	61
3.3	Investeringsoversigt med bemærkninger	63

4 Regional udvikling 65

4.1	Indledning	66
4.2	Udviklingsopgaver	71
4.3	Borgernære driftsopgaver.....	75
4.4	Tværgående udgifter	78

5 Fælles formål og administration 79

5.1	Indledning	80
5.2	Centrale stabe på Fælles formål og administration	82
5.3	Politisk organisation.....	84
5.4	Tjenestemandspensioner	85
5.5	Investeringsoversigt med bemærkninger	85

6 Finansielle poster og finansiering..... 86

6.1	Renteindtægter og renteudgifter	87
6.2	Langfristet gæld og afdrag.....	88
6.3	Leasing	89
6.4	Likviditet	91
6.5	Finansiering	93

7	Bevillings- og kompetenceregler	97
8	Budgetoversigter.....	106
8.1	Bevillingsoversigt 2023 - drift	107
8.2	Bevillingsoversigt 2023 - anlæg.....	109
8.3	Kalkulatoriske omkostninger.....	110
8.4	Resultatopgørelser.....	111
8.5	Pengestrømsopgørelse	113
9	Investeringsoversigter 2022 - 2026	114
10	Personaleoversigter	123
11	Flerårsoversigter	126

Indledning til Budget 2023

1. Indledning til Budget 2023

1.1. Fakta om Region Midtjylland

Regionsrådet

Regionen ledes af et regionsråd på 41 medlemmer og har ansvaret for at:

- * drifte og udvikle sundhedsvæsenet
- * arbejde for at skabe en helhedsbetragtning indenfor psykiatri, social- og specialundervisningsområdet
- * være med til at sikre den regionale udvikling, bl.a. via en visionær udviklingsplan og god kollektiv trafik

Budget 2023

Samlet bruttodriftsbudget opgjort efter omkostningsbaserede principper for regionen er på 33.029,1 mio. kr. Hertil kommer en almindelig investeringsramme på 662,6 mio. kr. og en anlægsramme for kvalitetsfundsprojekter på 24,9 mio. kr.

Budgettet fordeles på de 3 områder

* Sundhedsområdet	31.077,3 mio. kr.
* Social og Specialundervisning	1.254,5 mio. kr.
* Regional Udvikling	697,3 mio. kr.

Finansiering

Regionens finansiering kommer fra staten og kommunerne både som bloktilskud og som variable finansieringsbidrag. De variable bidrag afhænger fx af, hvor mange patienter der behandles, eller hvor mange pladser kommunerne køber på regionens sociale tilbud.

Finansieringen for sundhedsområdet og regional udvikling aftales i økonomiaftalen med staten, og finansieringen af det sociale område fastlægges gennem en rammeaftale mellem kommunerne og regionen.

Finansiering fra staten:

- * Bloktilskud
- * Nærhedsfinansiering

Finansiering fra kommunerne:

- * Kommunalt udviklingsbidrag
- * Kommunale takstbetalinger
- * Aktivitetsafhængig finansiering

Fakta om Region Midtjylland

- * 1,3 mio. indbyggere
- * 19 kommuner
- * Midtjylland fra kyst til kyst
- * Geografisk den største region og befolkningsmæssigt den næststørste region

Opgaver

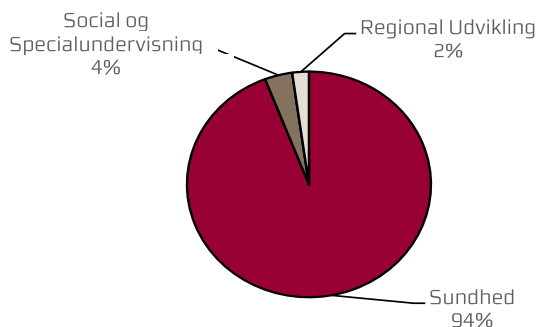
- * Sundhed, hvor den største opgave er driften af hospitalerne
- * Driften af sociale tilbud
- * Regional Udvikling

Institutioner

- * 5 Somatiske hospitaler
- * 1 Psykiatrisk hospital
- * 1 Præhospital
- * 8 Specialområder
- * Administration i 2 regionshuse

Ansatte

- * 27.867 fuldtidsstillinger

1.2 Region Midtjyllands mål - målbilleder

Region Midtjyllands **overordnede mission** er at bidrage til velfærd ved at fremme borgernes muligheder for sundhed, trivsel og velstand.

Det er det folkevalgte regionsråds fornemmeste opgave at aflæse og prioritere befolkningens ønsker til sundhed, trivsel og velstand inden for de områder, som folketinget har vedtaget skal være regionens ansvarsområde.

Regionsrådet fastlægger de overordnede politiske mål og træffer beslutning om de overordnede visioner og prioriteringer af de økonomiske midler inden for hvert af regionens hovedområder:

- Sundhed
- Socialområdet, og
- Regional Udvikling

Region Midtjylland skal være med til at løse opgaverne i den offentlige sektor og bistå med at håndtere de samfundsmæssige udfordringer. Det foregår i samspil med andre offentlige og private aktører og inden for de rammer og forudsætninger, der fastlægges i omverdenen.

Det er således også både national og international lovgivning og aftaler, der er med til at sætte de formelle rammer, herunder de økonomiske vilkår, for opgaveløsningen i Region Midtjylland.

Omverdenens aktører har også betydning for opgavevaretagelsen og prioriteringerne. Det gælder bl.a. samspillet med borgere, kommuner, praktiserende læger, erhvervslivet, universitetet/uddannelsesinstitutioner og faglige organisationer samt i forhold til medierne.

Hertil kommer samspillet internt i regionen med medarbejderinddragelse og medindflydelse, der er centrale elementer i tilgangen til ledelse, styring og samarbejde.

Der har siden 2017 været arbejdet med målbilleder, der skal være med til at tydeliggøre de politiske målsætninger og prioriteringer på de 3 hovedområder.

På sundhedsområdet fastholdes målbilledet fra budget 2022 i 2023. Der arbejdes videre med de fokusindikatorer gældende for 2021-2022, der blev udpeget af Regionsrådet i januar 2021.

Målbilledet for socialområdet fastholdes i 2023. På socialområdet afrapporteres der samlet set i forhold til 14 indikatorer til målbilledet. Socialområdet er i gang med at udvikle yderligere supplerende indikatorer i forhold til målet "borgeroplevet tilfredshed". De nye indikatorer godkendes af regionsrådet således, at de kan indgå i målbilledet i 2023.

Region Midtjyllands Udviklingsstrategi 2019-2030 udgør rammen for udviklingsaktiviteter i regionen. Den overordnede vision for den regionale udvikling er, at den midtjyske region skal være en attraktiv og bæredygtig region. For alle. Visionen er udfoldet i fire strategispor og ni politisk prioriterede tematiske målsætninger, der er angivet i målbilledet for Regional Udvikling. Regionsrådet har i 2022 besluttet at revidere den Regional Udviklingsstrategi 2019-2030.

Under de enkelte hovedområder beskrives målbillederne og de tilhørende mål.

1.3 Den styrende politiske ambition

Som led i konstitueringsaftalen blev det i november 2021 aftalt, at regionsrådet ville formulere en styrende politisk ambition, der skal sætte en retning for, hvor regionen skal bevæge sig hen i løbet af valgperioden 2022 - 2025.

Den styrende politiske ambition er blevet formuleret af regionsrådet hen over foråret 2022 og består af fire temaer med underliggende målsætninger, som regionsrådet vil sætte særligt fokus på, og som vil udgøre regionsrådets overordnede ramme for en vigtig del af det politiske arbejde i denne valgperiode.

Regionsrådet godkendte på mødet 24. august 2022 den styrende politiske ambition og de fire temaer, som regionsrådet sætter fokus på:

- Personaleressourcer

- Bæredygtighed
- Psykiatri
- Lighed i sundhed

Til hvert af de fire temaer har regionsrådet formuleret en række særlige problemer eller udfordringer, som regionsrådet ønsker at arbejde videre med, og som betragtes som vanskelige problemer eller udfordringer, der kræver en særlig indsats, hvis de skal løses.

Prioriteringerne i budget 2023 afspejler og skaber sammenhæng til Den styrende politiske ambition.

1.4 Budgetloven

Budgetloven og lov om ændring af regionernes finansiering er vedtaget 12. juni 2012. Der er i det følgende givet en kort beskrivelse af de væsentligste principper i lovene.

Udgiftslofter

Det er et grundlæggende krav, at regionerne under ét overholder de aftalte udgiftsrammer. Der fastsættes et-årige udgiftslofter for henholdsvis sundhedsområdets nettodriftsudgifter og for regional udvikling. Finansministeren har desuden mulighed for at fastsætte et udgiftsloft for anlægsområdet.

Indførelse af sanktionsbestemmelser

Der indføres sanktion på overholdelse af udgiftslofterne i forbindelse med budgetlægning såvel som regnskabsaflæggelse.

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2023 bliver 1 mia. kr. af det samlede bloktilskud til regionerne gjort betinget af, at regionerne budgetterer driftsudgifterne i overensstemmelse med de aftalte rammer. Indenrigs- og Boligministeren bemyndiges til at foretage en eventuel modregning i regionernes bloktilskud individuelt eller kollektivt.

Der indføres ligeledes sanktion på regionernes driftsregnskab. Indenrigs- og boligministeren nedsætter statens bloktilskud til regionerne, hvis regionernes regnskab for sundhedsområdet eller udviklingsområdet for året før tilskudsåret under ét udviser et højere niveau for nettodriftsudgifterne end det budgetterede niveau. Rammen er i princippet i overensstemmelse med budgetterne, men der kan korrigeres for flere forhold, blandt andet DUT, pris- og lønudvikling mv. Sanktionen bliver delvist individuel (60 %) og delvist kollektiv (40 %).

Oversigt over sanktioner for budget og regnskab

		Sanktion	Udmøntning af sanktion
Drift	Budget	Ja. 1 mia. kr. af bloktilskuddet er betinget af overholdelse af aftalte rammer	Indenrigs- og Boligministeren beslutter om sanktion er individuel eller kollektiv
	Regnskab	Ja. Bloktilskuddet reduceres med forskellen mellem budget og regnskab, hvis regnskabet er højere end budgettet	60 % af sanktionen er individuel og 40 % af sanktionen er kollektiv
Anlæg	Budget	Finansministeren har mulighed for at fastsætte et udgiftsloft	Sanktionen er kollektiv
	Regnskab	Nej	Ingen sanktion

Der er følgende budgetlofter for Region Midtjylland i 2023:

- Der er et loft på nettodriftsudgifterne på 28.014,6 mio. kr. på sundhedsområdet.
- Der er et loft på nettodriftsudgifterne på 600,7 mio. kr. for Regional Udvikling.
- Der er et loft på anlægsudgifterne på 662,6 mio. kr.

Konsolideringstiltag i 2023

I lighed med tidligere år, vil der blive foretaget konsoliderende tiltag med henblik på at understøtte ønsket i regionens målbillede om god økonomistyring og mest mulig sundhed for de ressourcer, som regionen har til rådighed.

1.5 Budgetforlig 2023

Aftale om Budget 2023 for Region Midtjylland

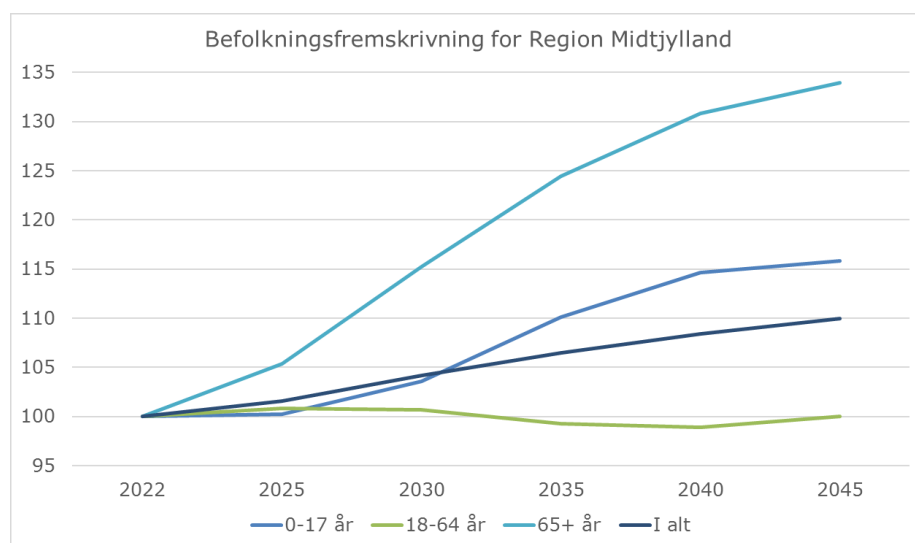
Viborg, 6. september 2022

Mellem Socialdemokratiet, Radikale Venstre, Det konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Socialistisk Folkeparti, Kristendemokraterne, Dansk Folkeparti, Psykiatri-listen, Venstre og Enhedslisten er der indgået aftale om budget 2023 for Region Midtjylland.

1. Indledning

Demografi

Den demografiske udvikling betyder, at vi i stigende grad kommer til at mangle personale i forhold til at kunne levere de sundhedsydelser, som borgerne efterspørger. Det betyder, at vi må tænke nyt, hvis vi i fremtiden skal sikre balance i sundhedsvæsenet og socialområdet og samtidig have et godt arbejdsmiljø.

I perioden frem mod år 2045 forventes en samlet befolkningstilvækst i Region Midtjylland på 10,4 %. For aldersgruppen 0-17 år forventes en stigning på 15,8 %, og for aldersgruppen 65+ år forventes en stigning på 34,0 %. For aldersgruppen 18-64 år forventes en udvikling på 0,0 %.

Der forventes således væsentlige stigninger i aldersgrupperne 0-17 år og 65+ år, mens der i perioden forventes nulvækst for aldersgruppen 18-64 år. Da efterspørgslen efter velfærdsydelser som børnepasning, undervisning, sundhedsydelser, ældrepleje mv. i høj grad drives af befolkningen i aldersgrupperne 0-17 år og 65+ år, mens langt størstedelen af arbejdsstyrken findes i aldersgruppen 18-64 år, skal en stadig stigende efterspørgsel efter velfærdsydelser således håndteres af en uændret arbejdsstyrke i de næste mange år. Dette medfører store udfordringer for velfærdssamfundet og dermed også for Region Midtjylland.

Effekten af denne udvikling ses allerede i dag, og på en række områder opleves allerede udfordringer med at rekruttere medarbejdere. Den udfordring vil kun blive større i de kommende år. Regionens MED-udvalg sender også et tydeligt signal om behov for handling i deres høringsvar.

På den baggrund er der behov for et stort fokus på arbejdet med at være en attraktiv arbejdsplads og med transformationen af sundhedsvæsenet. Der skal være en bedre balance mellem udbuddet af behandlinger, nødvendig kapacitet og vores personaleressourcer, samtidig med at de økonomiske rammer skal holdes.

Der er behov for at tænke nyt og udvikle løsninger, der gør, at kapaciteten kan øges uden en tilsvarende stigning i antallet af medarbejdere. Sundhedsvæsenet står kun ved begyndelsen af trængslerne i forhold til at sikre balance mellem at skaffe nok personale og efterspørgslen på ydelser. Det kalder på skarpe prioriteringer, også prioriteringer, hvor nuværende tilbud revurderes. Gældende servicemål og patientrettigheder vil være i søgelyset i forhold til at sikre mest mulig sundhed for pengene med de personalemæssige ressourcer, vi kan skaffe. I Region Midtjylland har vi gennem de seneste år fokuseret på transformationstiltag, der skal hjælpe os på vej. Det skal vi selvfølgelig fortsætte med. Det gælder f.eks. digitale løsninger, arbejdsfordeling imellem personalegrupper og aktivering af patienter og pårørende.

Styrende politisk ambition

Som led i konstitueringsaftalen blev det i november 2021 aftalt, at regionsrådet ville formulere en styrende politisk ambition, der skal sætte en retning for, hvor regionen skal bevæge sig hen i løbet af valgperioden. Den styrende politiske ambition er blevet formuleret af regionsrådet hen over foråret 2022 og består af fire temaer med underliggende målsætninger, som regionsrådet vil sætte særligt fokus på, og som vil udgøre regionsrådets overordnede ramme for en vigtig del af det politiske arbejde i denne valgperiode.

De fire temaer, regionsrådet har besluttet at sætte fokus på, er:

- Personaleressourcer
- Bæredygtighed
- Psykiatri
- Lighed i sundhed.

Til hvert af de fire temaer har regionsrådet formuleret en række særlige problemer eller udfordringer, som regionsrådet ønsker at arbejde videre med, og som betragtes som vanskelige problemer eller udfordringer, der kræver en særlig indsats, hvis de skal løses.

Prioriteringerne i budget 2023 afspejler bl.a. Den styrende politiske ambition.

Ansvarligt økonomisk grundlag

Region Midtjylland har et langsigtet fokus på at konsolidere regionens økonomi. Der er i de seneste år foretaget konsolidering ved indfrielse af leasinggæld, lagerindkøb og genforsikring af tjenestemandspensioner. Dette fokus på konsolidering af økonomien er med til at sikre en stabil økonomi, og er en medvirkende årsag til, at der er et økonomisk råderum i budget 2023. Der indgår således reducerede udgifter til leasing og tjenestemandspensioner i 1. behandlingen af budget 2023.

Region Midtjyllands investeringsplan

Sammen med budget 2023 godkender regionsrådet Investeringsplan 2023-2031. Investeringsplanen rummer regionens egne rammer for nye byggerier, renoveringer, it og medicotekniske investeringer. Investeringsplan 2023-2031 fastlægger dermed de kommende års intentioner for anlægsinvesteringer med særligt henblik på at fastholde og videreudvikle sundhedsvæsnets bygninger og behandlingsmuligheder til gavn for patienterne. I forbindelse med Investeringsplan 2023-2031 igangsættes en række analyser, hvis resultater vil skulle anvendes i forbindelse med udarbejdelsen af Investeringsplan 2024-2032.

Regional Udvikling

Den regionale kollektive trafik udfordres af en "ny normal" efter COVID-19. Konsekvensen af ændrede rejsemønstre under pandemien, øget udbredelse af hjemmearbejde, virtuelle møder mv. kan reducere transportbehovet. Det skaber usikkerhed om i hvilken grad, at indtægterne vender tilbage til niveauet før COVID-19. Samtidig opleves i øjeblikket stigende udgifter til drift af den kollektive trafik. Økonomiaftalen for 2023 indeholder ikke kompensation for langtidseffekter af COVID-19 eller fuld kompensation for stigende brændstofpriser i 2023.

Det vurderes, at der er behov for at realisere regionale besparelser på 48,2 mio. kr. på den kollektive trafik, hvilket vil give forringelser af serviceniveauet. På baggrund af ubalancen er der behov for en grundlæggende nytænkning af mobilitet i regionen. Der skal i samarbejde med kommuner og borgere findes alternative løsninger til den nuværende kollektive trafik f.eks. ved at der gives borgeren en større fleksibilitet omkring den kollektive transport herunder mulighed for bookning af transport. Dette skal ske samtidig med, at den kollektive trafik skal give et lavere klimaaftryk.

2. Sundhedsområdet

2.1 Prioriteringer i budget 2023

I budget 2023 er der et økonomisk råderum som følge af økonomiaftale 2023 og genberegning af bloktilskudskriterierne på 301,0 mio. kr. Hertil kommer budgettilpasninger, der reducerer råderummet med 25,1 mio. kr.

I 1. behandlingen af budget 2023 indgår nødvendige prioriteringer (Nødvendige prioriteringer og forslag til yderligere nødvendige prioriteringer) på i alt 71,7 mio. kr. Heri indgår ligeledes reduktioner i udgifter til fx leasingydelser og tjenestemandspensioner som følge af konsolideringer i tidligere år. Prioriteringerne er vist i nedenstående tabel 1. De nødvendige prioriteringer er uddybet i materialet til 1. behandlingen af budget 2023.

Tabel 1. Nødvendige prioriteringer i budget 2023

Mio. kr.	Region Midtjylland
Hospitalsmedicin	-40,0
Tilskudsmedicin	38,3
Praksisområdet - Demografi og ny overenskomst	35,0
Respiratorpatienter	-8,0
Tjenestemandspensioner	-5,0
Leasing	-48,0
Privathospitaler	10,0
Amgros - Overskud	13,5
Afledte udgifter i forbindelse med nye hospitalsbyggerier	-1,1
Hjemtagelse af ambulanceberedskaber	-15,7
Digitalisering	12,2
Lægelige videreuddannelser - Centrale udgifter	27,6
Hjemtagning af rengøring på Aarhus Universitetshospital	9,6
Patientkontoret	1,8
Psykiatrien - Konstitueringsaftale	30,0
Bæredygtighed - Affaldsplan	10,0
Børnehospice	1,5
Nødvendige prioriteringer i alt	71,7

2.2 Politiske prioriteringer i budgetforliget for 2023

Råderummet fra økonomiaftalen, budgettilpasningerne og de nødvendige prioriteringer efterlader en pulje til politisk prioritering i budgetforliget på 204,2 mio. kr.

Forligspartierne har aftalt følgende fordeling af de 204,2 mio. kr.

Tabel 2. Oversigt over politiske prioriteringer i budgetforliget for 2023

Mio. kr.	Budget 2023
Personaleressourcer	
Demografimidler til hospitalerne	101,2
<i>Fordeling af demografimidler til hospitalerne:</i>	
Regionshospitalet Horsens - 7,7	
Hospitalsenhed Midt - 13,3	
Regionshospitalet Randers - 6,5	
Regionshospitalet Gødstrup - 15,2	
Aarhus Universitetshospital - 42,8	
Psykiatrien - 12,8	
Præhospitalet - 2,9	
Styrkelse af akutområdet	
Styrkelse af akuthospitalerne	5,0
Styrkelse af det præhospitale område	7,3
Heraf:	
Øget optag af ambulanceredderelver - 2,3	
Yderligere indsatser på det præhospitale område - 5,0	
Lighed i sundhed	
Oprettelse af et sekretariat for den Sociale investeringsfond	1,0
Nye initiativer til øget lighed i sundhed	8,0
Omprioritering af midler fra tidligere patientinitiativer	-10,0
Karkirurgi	25,0
Klinik for Senfølger til Kræft i Bækkenbundsorganerne	2,0
Engangshjælp til Regionshospitalet Gødstrup	25,0
Bæredygtighed	
Bæredygtige hospitaler	7,7
Psykiatri	
Aftalt i konstitueringsaftalen - 30,0 mio. kr.	
Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen	
Stigende udgifter til stomiprodukter	4,5
Fodterapi	1,0
Høreområdet	6,5
Regulering af honorarer på praksisområdet	25,0
Øvrigt	
Pulje til ubalancer og konsolidering	-5,0
Politiske prioriteringer i budgetforlig 2023 i alt	204,2

Prioriteringerne er i ovenstående tabel inddelt efter temaer, herunder de 4 temaer fra den styrende politiske ambition. Nogle af prioriteringerne kan placeres under flere temaer. Fx skal demografimidlerne til hospitalerne ikke udelukkende anvendes til udfordringer vedr. personaleressourcer, men det forventes, at demografimidlerne kan bidrage til at opnå regionsrådets målsætning inden for dette tema. De enkelte prioriteringer uddybes nedenfor.

Personaleressourcer

Demografimidler til hospitalerne

1 mia. kr. af realvæksten i økonomiaftalen for 2023 er givet for at "pengene følger med" til det demografiske træk, der følger af befolkningsudviklingen. Hertil kommer, at Region Midtjylland på baggrund af genberegningen af bloktilskudsfordelingen i 2023 har fået en større andel af regionernes bloktilskud, hvilket bl.a. skyldes, at Region Midtjylland forholdsmæssigt har den største befolkningstilvækst og den største stigning i antal indbyggere på 65+ år.

Et stigende indbyggertal samt en voksende gennemsnitsalder i regionen medfører et større behov for behandling og dermed et større pres på hospitalerne, herunder i særdeleshed på akutafdelingerne og de medicinske afdelinger. Det er derfor essentielt, at hospitalerne får demografimidler for at kunne imødekomme det stigende behandlingsbehov.

Forligspartierne ønsker, helt i tråd med meldingerne fra regionens Med-udvalg, at der skal være fokus på rekruttering, arbejdsmiljø og fastholdelse af personale, herunder kompetenceudvikling af medarbejdere og god introduktion af nyansatte. Forligspartierne er derfor enige om, at minimum 10 % af demografimidlerne på de enkelte enheder skal målrettes indsatsen, der vedrører dette område. Forligspartierne er enige om, at fagudvalgte skal forelægges en afrapportering vedrørende hospitalernes anvendelse af de 10 %, der målrettes uddannelse mv. i henholdsvis 1. og 2. halvår 2023. Hospitalerne står i en driftsmæssig svær situation, og selv med demografimidler vil det være nødvendigt med interne omprioriteringer og sparerunder. Der er stigende udgifter på hospitalerne til den lægelige videreuddannelse, der er store generelle prisstigninger på energi og varer. Der er usikkerhed omkring Covid-19, hvor der forudsættes en finansiering af staten i lighed med tidligere år. Der er også fokus på forbruget på privathospitaler, hvor der fortsat vil være behov for afvikling af ventelister. Endelig er det dyrt at drive hospitaler med for få personale på flere og flere områder. Hospitalernes økonomi er under pres.

Forligspartierne konstaterer, at den samfundsøkonomiske situation med kraftigt stigende priser ud over pris- og lønreguleringen og usikkerheder om forsyninger også indebærer en budgetmæssig usikkerhed i 2023. De væsentligt højere priser betyder besparelser på hospitalerne for at gøre det muligt at holde udgifterne inden for det afsatte budget. Dermed kommer demografimidlerne under yderligere stærkt pres i forhold til formålet om at dække af for stigningen i befolkningstallet og den ændrede alderssammensætning.

Med dette budgetforlig prioriteres i alt 101,2 mio. kr. i demografimidler til hospitalerne.

Regionsrådet har besluttet, at demografimidler til hospitalerne fordeles efter to fordelingsnøgler. Den ene fordeler demografimidlerne på baggrund af væksten i opgaverne for det enkelte hospital. Den anden fordelingsnøgle fordeler demografimidlerne efter den samlede opgavetyngde for det enkelte hospital. Forligspartierne er enige om, at realvæksten fordeles 50/50 med de to fordelingsnøgler.

Styrkelse af akutområdet

Både nationalt og i Region Midtjylland giver en analyse af befolkningsudviklingen udsigt til en stigning af både antal ældre og antal multisyge patienter. Dette forventes, på trods af stor fokus på forebyggelse af indlæggelser og omlægning til indlæggelser i eget hjem, at føre til et øget pres på akutafdelinger og medicinske afdelinger med et stigende antal sengedage til følge. Også Præhospitalet er presset af stadig flere akutte patienter, samtidig med, at der er mangel på personale med de rette kvalifikationer.

Styrkelse af akuthospitalerne

På det medicinske og akutte område mærkes allerede et stort patientflow ind og ud af akutafdelingerne af ikke mindst ældre multisyge medicinske patienter. Det betyder høje belægningsprocenter og et presset arbejdsmiljø. Det er derfor afgørende, at der prioriteres midler til en både målrettet og systematisk indsats for fastholdelse og rekruttering til både det akutte område og de medicinske afdelinger. Der afsættes i den forbindelse 5 mio. kr. til akutområdet på hospitalerne, som udmøntes efter en konkret regionsrådsbeslutning. Midlerne udmøntes i 2023.

Styrkelse af det præhospitale område, herunder øget optag af ambulanceredderelver

Den præhospitale indsats er en væsentlig aktør i at sikre hurtig adgang til undersøgelse og behandling i akutte situationer. Region Midtjylland har et godt set up af bl.a. ambulancer, akutlægebiler, akutlægehelikopter og hjerteløbere, der sikrer en indsats af høj kvalitet, som påbegyndes allerede på skadesstedet. Der er en øget aktivitet på området, og derudover er der i Præhospitalet, i lighed med det

øvrige sundhedsvæsen, udfordringer med at rekruttere tilstrækkeligt ambulancepersonale. Forligspartierne ønsker på den baggrund at prioritere det præhospitale område.

Dette vil både ske gennem en generel tilførsel af midler og ved at øge elevoptaget på ambulancebehandleruddannelsen. Området tilføres således i alt 7,3 mio. kr, der fordeles som nedenfor beskrevet.

Forligspartierne prioriterer i første omgang 2,3 mio. kr. til uddannelse af flere ambulancereddere. Det svarer til en stigning fra 5 % til 7 % i år 2023. Det muliggør en øgning på ét uddannelseshold. Uddannelse af ambulancereddere er en opgave, der skal løses på tværs af regionerne, da behovet for ambulancereddere er en generel udfordring. Forligspartierne ønsker derfor en opfølgning på elevoptaget i de øvrige regioner, inden et permanent løft af elevoptaget revurderes i forbindelse med budget 2024.

Derudover afsættes der yderligere 5 mio. kr. til yderligere indsatser på det præhospitale område, som udmøntes af regionsrådet, når den præhospitale robusthedsplan kommer. Midlerne udmøntes i 2023.

Øget optag af ambulanceredderelever

Den præhospitale indsats er en væsentlig aktør i at sikre hurtig adgang til undersøgelse og behandling i akutte situationer. Region Midtjylland har et godt set up af bl.a. ambulancer, akutlægebiler, akutlægeheliokopter og hjerteløbere, der sikrer en indsats af høj kvalitet, som påbegyndes allerede på skadesstedet. Der er en øget aktivitet på området, og derudover er der i Præhospitalet, i lighed med det øvrige sundhedsvæsen, udfordringer med at rekruttere tilstrækkeligt ambulancepersonale. Forligspartierne ønsker på den baggrund at øge elevoptaget på ambulancebehandleruddannelsen.

Lighed i sundhed

Oprettelse af et sekretariat for den Sociale Investeringsfond

Forligspartierne ønsker et øget samarbejde med civilsamfundet, herunder foreninger og fonde. På den baggrund prioriterer forligspartierne 1,0 mio. kr. til et fondssekretariat, der skal varetage ansøgninger og koordinering i forhold til eksterne fonde. Fondssekretariatet placeres organisatorisk i Regional Udvikling.

Nye initiativer til øget lighed i sundhed

Som et af de fire temaer i den styrende politiske ambition ønsker forligspartierne en øget indsats for øget lighed i sundhed. Forligspartierne er derfor enige om, at der prioriteres en pulje på 8 mio. kr. til nye initiativer til øget lighed i sundhed.

Nogle af de nye initiativer skal målrettes udfordringerne med børn og unges trivsel og mentale helbred til gavn for de unge og børnene men også deres familier og netværk. Herudover ønsker forligspartierne, at en del af midlerne prioriteres til brobygning til sundhedsvæsenet. Organisationer fra civilsamfundet som fx Headspace, Woods By HUMAN Results og Social sundhed kan være bindeled imellem grupper af udsatte borgere og sundhedsvæsenet.

Vi inviterer disse og andre relevante civilsamfundsorganisationer til drøftelser om samarbejdsmuligheder om fællesindsatser i forhold til målgruppen.

Initiativerne skal følges af forskning for derved at sikre udvikling og implementering af indsatser, der rent faktisk bidrager til øget lighed i sundhed.

Omprioritering af midler fra tidligere patientinitiativer

Der har hidtil været prioriteret midler til en række patientrettede indsatser, der har vist sig ikke at have den ønskede effekt. På den baggrund ønsker forligspartierne at omprioritere 10,0 mio. kr. til nye indsatser.

Karkirurgi

Med henblik på at understøtte udviklingen af karkirurgien prioriterer forligspartierne 25,0 mio. kr. til henholdsvis styrkelse af karkirurgien og til en mere bred amputationsforebyggende indsats. Heraf afsættes 10,0 mio. kr. til Aarhus Universitetshospital og 10,0 mio. kr. til Hospitalsenhed Midt med henblik på at styrke karkirurgien. De resterende 5,0 mio. kr. fastholdes på en central pulje med henblik på senere udmøntning til bredere amputationsforebyggende indsatser.

Udbygningen af karkirurgien vil ske i etaper, der vil strække sig over nogle år. Der skal blandt andet sikres fysisk kapacitet samt uddannes og rekrutteres personale, herunder både læger og sygeplejersker. Samtidig er det vanskeligt at estimere det faktiske kapacitetsbehov på lang sigt. Dette skyldes dels, at der ikke findes "en gylden standard" for den karkirurgiske kapacitet, og dels at kapacitetsbehovet kan ændre sig

som følge af udviklingen inden for karkirurgien og inden for sundhedsvæsenet generelt. Det anbefales i rapporten "Amputationer og amputationsforebyggende karkirurgiske indgreb i de danske regioner, 2016-2021", at der bør udvikles kliniske retningslinjer for behandlingen af patienter med sygdomme i de perifere arterier i samarbejde mellem de relevante faglige miljøer og administrative myndigheder i karkirurgi, ortopædkirurgi, diabetologi, almen praksis og det kommunale sundhedsvæsen. Disse retningslinjer vil, såfremt de udarbejdes, kunne sætte en retning for den videre udvikling af karkirurgien og den bredere amputationsforebyggende indsats.

Til oktober fremlægges en plan for den langsigtede udvikling af karkirurgien i Region Midtjylland med fokus på at styrke specialitet, idet planen bl.a. skal indeholde en model for organisering af det samlede område, herunder etableringen af en selvstændig karkirurgisk afdeling på Regionshospitalet Viborg samt karkirurgisk repræsentation i afdelingsledelsen i Hjerter-, Lunge- og Karkirurgi på Aarhus Universitetshospital.

Der er således med Budget 2023 tale om de første skridt i udviklingen af karkirurgien og den amputationsforebyggende indsats. Der vil i oktober 2022 blive fremlagt en plan for udviklingen af karkirurgien med fokus på 2023. Her vil der også blive fremlagt en plan for den konkrete udmøntning af de i alt 20,0 mio. kr. på henholdsvis Aarhus Universitetshospital og Hospitalsenhed Midt.

Klinik for Senfølger til Kræft i Bækkenbundsorganerne

Hvert år er der i Danmark flere tusinde mennesker, som bliver ramt af kræft i tarmen, urinvejene eller underlivet. Heldigvis overlever stadig flere, fordi behandlingen er blevet bedre, og fordi mange af kræfttilfældene opdages tidligt på grund af de landsdækkende screeningsprogrammer. Dermed er der også flere, som rammes af senfølger – fysiske og psykiske mén efter behandlingen.

For patienter, som har kræft i bækkenorganerne, er senfølgerne ofte meget generende og giver en dårligere livskvalitet. Typisk dør patienterne med smerter, deres tarms virker ikke som før, de har problemer med vandladning eller afføring, og de har måske også seksuelle udfordringer. Det er senfølger, der er tabubelagte, og som der ikke tidligere har været opmærksomhed på fra lægernes side.

Aarhus Universitetshospital har i perioden 2017-2022 drevet Klinik for Senfølger til Kræft i Bækkenbundsorganerne. Klinikken har modtaget en bevilling på 10 mio. kr. svarende til 2 mio. kr. årligt i perioden fra Knæk Cancer. Bevillingen udløber med udgangen af 2022.

Forligspartierne er enige om, at der fortsat skal være et behandlingstilbud til patienter med senfølger efter kræft i bækkenbundsorganerne og prioriterer på den baggrund 2,0 mio. kr. til klinikken.

Engangshjælp til Regionshospitalet Gødstrup

Regionshospitalet Gødstrup har i foråret 2022 taget de nye fysiske rammer i brug. Hospitalet står i en vanskelig økonomisk situation. Hospitalets økonomiske udfordringer skyldes bl.a., at kvalitetsfundsbygget i Gødstrup blev forsinket ad flere omgange. Forsinkelsen har medført øgede udgifter til fx dobbeltdrift, manglende realisering af effektiviseringer mv.

Hertil kommer, at Regionshospitalet Gødstrup er udfordret af, at hospitalet endnu ikke er i en normal og stabil drift. Hospitalet er bl.a. udfordret på personalesituationen, hvilket medfører store udgifter til vikarer mv.

Forligspartierne er på den baggrund enige om at prioritere en økonomisk engangshjælp på 25 mio. kr. til Regionshospitalet Gødstrup.

Bæredygtighed

Bæredygtige hospitaler

Center for Bæredygtige Hospitaler

Center for Bæredygtige Hospitaler (CfBH) spiller som et fælles center i Region Midtjylland en helt central rolle i implementering af Bæredygtighedsstrategiens mål inden for cirkulær økonomi.

For at kunne videreføre det nuværende CfBH, skal der afsættes 2,5 mio. kr. til centeret. Der er i dette beløb ikke tale om en opjustering af budgettet, men et driftsniveau svarende til 2022.

Forligspartierne er enige om, at der skal afsættes yderligere 2,0 mio. kr. i varige midler til:

- Understøttelse af implementering af den lovpligtige affaldssortering samt fortsat øgning af genanvendelsesprocenten.
- Videre kortlægning og analyse af potentialerne i Region Midtjylland ved skiftet fra engangs- til flergangs metalinstrumenter. Muligheder for reel implementering skal afdækkes og beregnes.
- Ressourcer til strategisk forskning i samarbejde med universiteter.
- Intern kommunikation til hospitalerne m.fl. og formidling.

Ved at investere heri, kan vi som region bibeholde den nationale styrkeposition og bevågenhed, vi har på området, der netop er med til at skabe fremdrift og resultater.

Forligspartierne er enige om at prioritere en pulje til indsatser på køkken- og ernæringsområdet på 0,3 mio. kr. varigt. Inden for køkkenområdet eksisterer allerede viden om, hvad der vil reducere CO2-aftrykket, og derfor kan der handles og implementeres nu.

De somatiske hospitaler og psykiatrien har allerede i 2022 indgået aftale om samfinansiering af en 2 årig ansættelse af en "Ernæringsfaglig bæredygtighedskonsulent" i CfBH, med virke på alle enhederne. Hvis der skal igangsættes indsatser i form af kompetenceudvikling, lokale pilotprojekter mv. er det nødvendigt, at der afsættes puljemidler til området. Forligspartierne er derfor enige om at afsætte et engangsbeløb på 0,8 mio. kr. primært til fortsættelse af "Pulje til udvikling af Bæredygtige Hospitaler".

Samlet prioriterer forligspartierne 5,6 mio. kr. i 2023 til CfBH i budget 2023. De 4,8 mio. kr. er varige midler og 0,8 mio. kr. engangsmidler.

Pulje til bæredygtighed

Forligspartierne er enige om at prioritere 1,5 mio. kr. til en pulje til mikrofinansiering. Puljen skal give mulighed for mikrofinansiering af bæredygtighedsprojekter primært på hospitalerne og mulighed for afprøvning af nye løsninger. Forligspartierne er enige om, at Styregruppen for Bæredygtighed kan uddele midler fra puljen på baggrund af ansøgninger. Puljen skal understøtte realisering af bæredygtighedsstrategiens målsætninger.

Bæredygtighedskonsulent til Hospitalsapoteket og Hygiejneområdet

I budget 2021 blev der afsat midler til ansættelse af bæredygtighedskonsulenter på hospitalsenhederne i Region Midtjylland, hvilket er afgørende for at kunne implementere bæredygtighedstiltag ude på hospitalerne. Da medicinområdet alene udgør 25% af regionens samlede CO2-aftryk, bør der være et øget fokus på medicinområdet, hvor Hospitalsapoteket spiller en central rolle. Forligspartierne er derfor enige om at afsætte 0,3 mio. kr. til en deltidsstilling som bæredygtighedskonsulent ved Hospitalsapoteket.

Hygiejneaspekter er centrale i alle ændringer af forbrug i klinisk praksis – både i relation til skiftet fra engangs- til flergangsprodukter, affaldssortering og -genanvendelse, reduktion i forbrug via ændrede arbejdsgange, tekstiler, medicin osv. Center for Bæredygtige Hospitaler har løbende behov for hygiejne-mæssige faglige vurderinger.

Forligspartierne prioriterer på den baggrund 0,3 mio. kr. til en deltidsstilling som bæredygtighedskonsulent inden for hygiejneområdet, ansat ved Klinisk Mikrobiologisk afdeling på Aarhus Universitetshospital, med frikøb til Center for Bæredygtige Hospitaler.

Psykiatri

Midler til Psykiatrien fra konstitueringsaftalen

Af konstitueringsaftalen for regionsrådet i Region Midtjylland 2022-2025 fremgår det, at "Partierne ønsker ved budgetlægningen for 2023 at afsætte 30 mio. kr. til psykiatriområdet ud over psykiatriens andel af den realvækst, der tildeles hospitalerne i Budget 2023."

I forbindelse med 1. behandlingen af budget 2023 har regionsrådet godkendt prioriteringen af de 30,0 mio. kr. til Psykiatrien.

Midlerne skal overordnet set anvendes til at øge kvaliteten igennem:

- Mere personale på de psykiatriske afdelinger og en styrket indsats i forhold til de sværest syge patienter, herunder patienter med komorbiditet og selvmordstruede patienter
- Indsatser i regi af "Robust Psykiatri", herunder transformationssporene "Attraktive arbejdspladser i sengeafsnit" og "Tid til kerneopgaven via fælles og ens anvendelse af MidtEPJ" samt

- Realisering af Psykiatriens kommende forskningsstrategi, hvor visionen er, at Psykiatrien i Region Midtjylland bliver de bedste til at omsætte ny forskningsviden til praksis til gavn for patienter og pårørende.

Et stigende antal børn og unge kæmper i dag med psykisk sårbarhed og psykiske lidelser. Dette rammer både børnene, de unge og deres familier hårdt. Regionsrådet har et særligt fokus på dette, og et af temaerne i regionens styrende politiske ambition er således at forebygge psykiske lidelser, så færre børn og unge har behov for at komme ind i psykiatrien. Dette skal ske i samarbejde med kommunerne og praksissektoren. Derudover ønsker forligspartierne ligeledes et øget fokus på forebyggende indsatser for børn af psykiatriske patienter, da man ved, at denne gruppe er i særlig risiko for selv at udvikle psykiske lidelser. Forligspartierne ønsker, at dette kommer til at indgå i regionens kommende psykiatriplan.

Tidlig indsats for nydiagnosticerede

Forligspartierne lægger endvidere vægt på en styrket tidlig indsats for nydiagnosticerede patienter med psykiske sygdomme med henblik på at lette sygdomsforløbet, så patienterne så vidt muligt kan bevare deres hverdagsliv og forblive i uddannelse/arbejde. Forligspartierne lægger vægt på, at udbygning af denne indsats kommer til at indgå i arbejdet med den nye psykiatriplan.

Rekruttering og fastholdelse

Forligspartierne konstaterer, at minimum 10% af demografimidlerne skal målrettes indsatser vedrørende rekruttering, arbejdsmiljø og fastholdelse af personale, herunder kompetenceudvikling og god introduktion af nyansatte. Forligspartierne noterer sig, at der dermed er mulighed for at styrke Psykiatriens igangværende indsatser i regi af Psykiatriakademiet, herunder eksempelvis i forhold til terapeutisk efteruddannelse, specialisering og specialistuddannelse. Herudover forudsætter forligspartierne, at en del af de midler, der er afsat til "Robust Psykiatri", også anvendes på uddannelse og kompetenceudvikling. Forligspartierne imødeser en afrapportering herpå medio 2023.

Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen

Øgede udgifter til stomiprodukter

Der er gennemført et tværsektorielt udbud på stomiprodukter i samarbejde mellem Region Midtjylland, Region Syddanmark og nogle af kommunerne i de 2 regioner. Udbuddet har bl.a. til formål at skabe bedre og mere sammenhængende tilbud for patienter med stomi.

Da Region Midtjylland hidtil har fået stomiprodukterne stort set gratis, medfører udbuddet øgede udgifter for Region Midtjylland. Udbuddet medfører derimod en besparelse for kommunerne. For Regionen og kommunerne samlet set er der tale om en væsentlig besparelse.

Der pågår i øjeblikket drøftelser om en form for udligningsmodel med kommunerne. Forligspartierne prioriterer i 2023 4,5 mio. kr. til øgede udgifter til stomiprodukter, stigende til 9,0 mio. kr. i 2024. Midlerne fordeles til de somatiske hospitaler. Den præcise fordeling mellem hospitalerne fastlægges senere. Forligspartierne er enige om, at uanset udfaldet af en eventuel aftale med kommunerne, fordeles pengene til enhederne.

Fodterapi

Det stående udvalg for Nære Sundhedstilbud har behandlet forslag til en ny praksisplan for fodterapi. Den er for øjeblikket sendt i høring. Planen viser, at der er pres på fodterapien i regionen. Der er lange ventetider på at komme til hos en praktiserende fodterapeut flere steder, og Region Midtjyllands kapacitet i form af fodterapeuter pr. indbygger ligger under landsgennemsnittet.

Fodterapeuter udfylder en vigtig rolle i forhold til at forebygge følgesygdomme hos diabetikere i form af blandt andet fodsår og i værste fald benamputationer. Forligspartierne er på den baggrund enige om at afsætte 1,0 mio. kr. i 2023 og fremadrettet til en udvidelse af kapaciteten og understøttelse af den nye kapacitetsstyringsmodel, der lægges op til i den nye praksisplan.

Høreområdet

I Finansloven 2019 blev der afsat en national pulje til høreområdet i perioden 2019-2022. Midlerne ophører ved udgangen af 2022, hvilket betyder en manko på 5,5 mio. kr. til høreapparatbehandling fra 2023.

Forligspartierne er på den baggrund enige om at prioritere 6,5 mio. kr. for at øge kapaciteten på området.

Regulering af honorarer på praksisområdet

Honorarerne på praksisområdet reguleres to gange årligt. Reguleringerne foretages pr. 1. april og pr. 1. oktober. Reguleringen pr. 1. oktober har vist sig at være 0,9 % højere end forudsat i forbindelse med regionernes pris- og lønregulering. På den baggrund er der behov for at prioritere 25,0 mio. kr. til praksisområdet til regulering af honorarer.

Øvrigt**Pulje til ubalancer og konsolidering**

Puljen til ubalancer og konsolidering reduceres med 5 mio. kr.

3. Anlæg

Region Midtjyllands Investeringsplan skal medvirke til at sikre effektiv drift, god patientsikkerhed og høj kvalitet i sundhedsvæsenet. Selv om kvalitetsfondsprojekterne i Region Midtjylland nærmer sig deres afslutning, er der fortsat væsentlige behov for investeringer i bygningsmasse, medicoteknisk udstyr og digitalisering i Region Midtjylland. Samtidig er det væsentligt, at der også på anlægssiden prioriteres midler til den fortsatte transformation af sundhedsvæsenet.

3.1 Økonomiske forudsætninger

Økonomaftalen for 2023 har medført en betydelig nedgang i anlægsrammen. Derudover er de stigende priser for nærværende med til at presse området betragteligt. Det er i Region Midtjylland besluttet, at et eventuelt fald i anlægsrammen kompenseres i det efterfølgende år ved leasingoptag. Derfor finansieres IT- og medicoteknisk udstyr for 83,0 mio. kr. i 2023. I perioden 2024 – 2031 budgetteres der med dette års anlægsniveau, hvilket vil sige 640,0 mio. kr. pr. år.

I forhold til den forudsatte ramme i Investeringsplan 2022-2030 er der tale om en nedgang på ca. 1 mia. kr. set på tværs af hele planlægningsperioden. Det betyder, at det har været nødvendigt at foretage nogle hårde prioriteringer i Investeringsplan 2023-2031. For at skabe rum til at investere i den regionale bygningsmasse samt håndtere en række nødvendige udgifter til f.eks. nationale og tværregionale IT-projekter samt regionens affaldsplan, har det således været nødvendigt både at nedsætte rammen til investering i medicoteknisk udstyr samt udsætte igangsættelsen af allerede prioriterede projekter.

Regionerne har behov for at understøtte transformation af sundhedsvæsenet med investeringer i både IT og udstyr, bl.a. for at imødegå udfordringer med personalesituationen de kommende år. Der er behov for at vedligeholde og opdatere de fysiske rammer på hospitaler mv. bl.a. med henblik på at sikre tidssvarende rammer, også på de hospitaler, der ikke er omfattet af kvalitetsfondsprojekterne. Forligspartierne mener derfor, at det er strengt nødvendigt med en større anlægsramme fremadrettet af hensyn til både patienterne og personalet.

3.2 Udvalgte prioriteringer i investeringsplan 2023 - 2031

En overliggende strategi for prioriteringen i 2023 har været ikke at indarbejde nye projekter. Samtidigt igangsættes analyser, der skal bidrage med relevant viden forud for behandlingen af investeringsplan 2024-2032. Analyserne er uddybet i afsnit 3.3 nedenfor.

Med resultaterne af disse analyser vil der således være tilvejebragt et solidt beslutningsgrundlag for de fremtidige regionale investeringer, ligesom der i højere grad vil være klarhed over, hvilken rolle nærhospitalerne vil spille i sundhedsvæsenet fremover.

I de nedenstående afsnit vil der blive redegjort for nogle af de prioriteringer, som forligspartierne har foretaget i forbindelse med Investeringsplan 2023-2031.

Rammen til medicoteknisk udstyr

Af hensyn til at sikre yderligere midler til investeringer i blandt andet bygningsmassen er det nødvendigt at afsætte færre midler til medicoteknisk udstyr i perioden 2023-2031. Den årlige ramme til investeringer er således blevet sænket med 15,2% i forhold til niveauet i investeringsplan 2022-2030. Det svarer til den procentuelle nedgang i den samlede anlægsramme fra 2022 til 2023.

Der er tale om en vanskelig prioritering, og forligspartierne er indforståede med, at nedgangen i rammen til medicoteknisk udstyr betyder, at personale og patienter kan komme til at opleve ulemper som følge af denne prioritering. Det kan blandt andet komme til udtryk ved mindre opetid af udstyr med deraf følgende øgede ventetider, ligesom det kan give en forøget risiko for aflysninger af aftaler. Derudover må det forventes, at der vil skulle foretages en hård prioritering i de kommende års indkøb af udstyr på

hospitalsenhederne, og at fokus i disse prioriteringer vil være på geninvesteringer og opretholdelse af den eksisterende drift, mens der ikke vil være midler til udvikling af udstyrsparken.

Ny Psykiatri Viborg og Etape 3C ved Regionshospitalet Randers

Med den nuværende anlægsramme er der i investeringsplanen ikke mulighed for at rumme en samtidig gennemførelse af Ny Psykiatri Viborg og etape 3C på Regionshospitalet Randers i den byggetakt, der hidtil har været planlagt. Forligspartierne ønsker derfor, at der skal ske en afdækning, der vurderer mulighederne for en eventuel etapeopdeling af Ny Psykiatri Viborg og etape 3 C på Regionshospitalet Randers. Der afsættes i Investeringsplan 2023-2031 en samlet pulje til realisering af de to projekter inkl. ekstra omkostninger forbundet med en eventuel etapeopdeling og afledte omkostninger til nødvendige udbedringer/vedligeholdelse af de eksisterende bygninger frem til ibrugtagning af de nye bygninger.

Gavlbyggeriet ved Regionshospitalet Silkeborg

Regionsrådet bad i juni 2021 om at få udarbejdet en plan, der sammentænker en samlet omlægning af sengestuerne på Regionshospitalet Silkeborg til 1- og 2-sengsstuer - uden at der reduceres i antallet af senge - samt en logistikløsning. I budgetforliget for Budget 2022 blev forligspartierne enige om, at der skal etableres tre ekstra etager på det såkaldte gavlbyggeri, så gavlbyggeriet (bygning 3B) kommer i fuld højde med bygning 3. Der blev prioriteret 44,0 mio. kr. til projektet i budgetforliget for Budget 2022.

På nuværende tidspunkt har der været gennemført brugerprocesser med alle involverede. På den baggrund er projektet aktuelt i gang med at udarbejde udbudsmaterialet til rådgiver med henblik på projektering af det samlede projekt. Byggeriet fortsætter planmæssigt med henblik på færdiggørelse så hurtigt som muligt.

Det forventes, at projektforslaget er klar til politisk behandling i Regionsrådet medio 2023. Herefter gennemføres entrepriseudbud og licitation med henblik på udførelsesopstart primo 2024 og forventet ibrugtagning fra medio 2025 til ultimo 2025.

Gavlbyggeriet gennemføres således så hurtigt som muligt, svarende til hvordan det byggemæssigt er mest optimalt at gennemføre byggeriet. Dermed fordeles størstedelen af anlægsudgiften ligeligt mellem 2024 og 2025, idet det primært er rådgivningshonorarer, der falder i 2022 og 2023.

Forligspartierne prioriterer i første omgang midler til gennemførelse af gavlbyggeriet i 2024. Såfremt det er muligt at realisere byggeriet hurtigere, er forligspartierne enige om, at midlerne prioriteres i den takt, byggeriet kan realiseres.

Selve projektet indledes med nybyggeriet på gavlbygningen, hvor der tilføjes tre etager oven på den eksisterende bygning. Herefter ombygges i de eksisterende arealer, inden de midlertidige pavilloner afslutningsvist fjernes.

Karkirurgi

I forlængelse af, at der afsættes driftsmidler til at understøtte udviklingen af karkirurgien, ønsker forligspartierne ligeledes, at der prioriteres 13,0 mio. kr. i investeringsplanen til karkirurgien på Aarhus Universitetshospital, der skal anvendes til etablering af en hybridstue og et deraf nødvendigt behov for udvidelse af kølekapaciteten på hospitalet. En hybridstue er en operationsstue suppleret med et røntgengennemlysningsleje. F.eks. kan der både gennemføres røntgenundersøgelser og operationer på stuen, så patienterne kan få en hurtigere og mere skånsom behandling.

Bæredygtighed og affaldsplan

Ifølge Region Midtjyllands Bæredygtighedsstrategi skal 70 % af affaldet fra regionens drift genanvendes senest i 2030, og samtidig har Region Midtjylland et bæredygtighedsmål om at være en CO2-neutral cirkulær region i 2050. Hvis målene skal indfries, og Affaldsbekendtgørelsen, der træder i kraft 1. januar 2023, skal overholdes, er sortering og genanvendelse af affaldet fra regionens matrikler helt afgørende.

Regionsrådet i Region Midtjylland har derfor vedtaget en regional affaldsplan. For at sikre, at der er midler til rådighed til ombygninger m.v. til at sikre de korrekte fysiske rammer for implementering af affaldsplanen, afsætter forligspartierne 20,0 mio. kr. i 2023.

Pulje til indeksering og licitationsrisici

Anlægsområdet har de seneste år været ramt af kraftigt stigende priser. For at sikre, at de allerede planlagte investeringer kan indeholdes i investeringsplanen, selv i tider med stigende priser, afsætter forligspartierne 264,0 mio. kr. i hele investeringsplanens løbetid fra 2023-2031 til indeksering og licitationsrisici.

Nationale og tværregionale IT-udviklingsprojekter

For at sikre, at der er finansiering til de løbende krav om igangsættelse af nationale og tværregionale initiativer på IT området, har forligspartierne i investeringsplanen prioriteret midler til disse. Midlerne vil fx skulle gå til det nationale initiativ "Et samlet patientoverblik".

Transformation

I Investeringsplanen 2023-2031 har forligspartierne prioriteret midler til transformationsprojekter, fx tiltag der sikrer et effektivt sundhedsvæsen, hvor der via relevante investeringer fx kan frigøres mere af hospitalspersonalets tid til patientrettede opgaver. Dette er for at sikre, at regionen, selv med en meget begrænset anlægsramme, fortsat har mulighed for at investere i transformationen. Midlerne, der er afsat til transformation, vil blandt andet kunne anvendes til investering i projekter, der anvender AI-teknologi (Artificial Intelligence).

Pulje til nedbrud

Forligspartierne ønsker, at der prioriteres en pulje til nedbrud. Grundet den snævre anlægsramme og manglende mulighed for at prioritere en række projekter, der burde prioriteres, skal det fremover tilstræbes at gøre puljen større. Hvis der opstår mindreforbrug ved gennemførelse af andre anlægsprojekter, vil de frigjorte midler blive prioriteret til dette formål.

Projekter der ikke er prioriteret i Investeringsplan 2023-2031

Forligspartierne ønsker, at der frem til Investeringsplan 2024-32 foretages en nærmere vurdering af et antal projekter, der på nuværende tidspunkt ikke er prioriteret i investeringsplanen, men som omfatter vigtig infrastruktur for et hospital. Som led i dette foretages der frem mod næste budgetlægning en vurdering af holdbarheden af sterilcentralen på Regionshospitalet Horsens.

Helipad på Regionshospitalet Viborg

I Investeringsplan 2023-2031 prioriteres der ikke midler til etablering af en Helipad på Regionshospitalet Viborg. Der er imidlertid afsat finansiering til 1/3 af udgifterne til etablering af helipad ved uforbrugte midler i kvalitetsfondsprojektet i Viborg. Administrationen søger byggetilladelser og tilladelser fra luftfartsmyndighederne, så det er på plads inden udgangen af 2023.

Herudover ønsker forligspartierne, at der fortsat arbejdes med at afdække finansieringsmuligheder for den resterende del af projektet. Hvis afdækningen ikke finder finansiering til projektet, forpligter forligspartierne sig til at finde den nødvendige finansiering i forbindelse med Budget 2024.

3.3 Analyser

Forligspartierne ønsker, at der forud for budgetprocessen for Investeringsplan 2024-2031 igangsættes følgende analyser.

- *Scenarier for kapacitet*
Der skal udarbejdes scenarier for behovet for sengestuer med forskellige kapacitetsbehov, og mulighederne for at påvirke behovet skal beskrives.
- *Nærhospitaler*
Det skal undersøges, om de nationalt afsatte midler til nærhospitaler får betydning for de kommende års anlægsrammer og prioriteringer.
- *Medicoteknisk udstyr og digitalisering.*
Der skal gennemføres en kapacitetsanalyse af det medicotekniske udstyr med henblik på at sikre, at den fremtidige kapacitet tilpasses det forventede behov. Samtidig skal der gennemføres en analyse af det forventede behov på IT-området med henblik på at udarbejde en mere langsigtet prioriteringsløsning, der kan bidrage til transformationsdagsordenen og øget digitalisering.
- *Finansieringsmuligheder*
Der skal afsøges alternative finansieringsmuligheder med henblik på at udarbejde et beslutningsoplæg, hvor muligheder og konsekvenser forelægges til politisk behandling. Som en del af denne analyse skal det ligeledes undersøges, hvordan regionens tilbagekøb i forbindelse med OPP-aftaler kan håndteres, herunder tilbagekøb vedr. de aftaler regionen allerede har indgået, der samlet set udgør 1,1 mia. kr.
- *Gennemgang af projekter i investeringsplanen*
Med afsæt i resultaterne af analyserne gennemgås prioriteringer i Investeringsplan 2023-2032 med henblik på at vurdere, om der er projekter, der ud fra en samlet prioritering bør opprioriteres, udsættes eller eventuelt helt udgå.

Skulle resultaterne af analyserne berøre igangsatte og planlagte projekter, vil ændringer så vidt muligt søges indarbejdet i projekterne, således at disse er i overensstemmelse med analysernes konklusioner.

4. Socialområdet

Region Midtjyllands otte specialområder tilbyder kommunerne ydelser til børn, unge og voksne borgere med meget forskellige handicap og med et særligt fokus på højt specialiserede ydelser til målgrupper med de mest sjældne og komplekse handicap. De regionale specialområder løser i dag nogle af de sværeste og fagligt mest krævende opgaver for kommunerne på det specialiserede socialområde.

Det socialfaglige arbejde tager afsæt i borgerens ønsker, håb og drømme samt udviklingsmuligheder og behov. Forligspartierne ønsker, at Socialområdet i Region Midtjylland fortsætter sit fokus på styrket borger- og pårørendeinddragelse. Socialområdet skal arbejde videre med at udvikle og implementere initiativer, såsom borgertilfredshedsundersøgelser, som sikrer et vedvarende fokus på borgerens trivsel og udvikling, og at der lyttes til og læres af de oplevelser, borgerne og deres pårørende har med den socialfaglige indsats.

Forligspartierne ønsker, at Region Midtjylland skal udvikle og styrke sin position som en attraktiv samarbejdspartner for kommunerne i forhold til at forbedre vilkårene for mennesker med handicap, socialpsykiatriske problemstillinger samt socialt udsatte børn og unge. Det regionale socialområde skal være kendetegnet ved at levere økonomisk effektive ydelser af høj faglig kvalitet.

Forligspartierne ønsker endvidere, at det regionale socialområde til stadighed fokuserer og målretter leverandør opgaven inden for det mest specialiserede socialområde. Det regionale socialområde skal arbejde på at fastholde, udbygge og videreudvikle de faglige specialmiljøer i specialområderne. Dette fokus indebærer også, at der skal sikres muligheder for en løbende udvikling af de sociale tilbuds bygningsmæssige rammer med afsæt i målgruppernes konkrete behov og udfordringer.

Specialområdernes muligheder for at varetage opgaver på det højt specialiserede socialområde professionelt og med høj kvalitet er grundlæggende afhængig af specialområdernes muligheder for fortsat at kunne fastholde og rekruttere dygtige og motiverede ledere samt medarbejdere gennem gode arbejdsforhold, attraktive fagmiljøer og muligheder for kompetenceudvikling og efteruddannelse. Forligspartierne finder, at fastholdelse og rekruttering af ledere og medarbejdere vil være et centralt indsatsområde for Socialområdet i de kommende år.

Forligspartierne finder det tilsvarende centralt at fastholde fokus på udvikling og anvendelse af viden om, hvilke sociale indsatser der virker. Derfor skal praksisnær forskning, systematisk evaluering af nye indsatser og udbredelse af gode resultater prioriteres som led i løbende forbedringer af den faglige kvalitet i den borgerrettede indsats.

Forligspartierne ønsker, at Region Midtjylland målrettet og løbende arbejder med at udvikle socialområdet til at blive så effektivt som muligt. Region Midtjylland skal levere fagligt og økonomisk attraktive tilbud og samtidig dokumentere indsatsen og resultaterne.

Forligspartierne lægger desuden vægt på, at bæredygtighed integreres som et væsentligt hensyn i driften og udviklingen af det regionale socialområde. Socialområdet skal arbejde med at udvikle innovative og bæredygtige løsninger, der tilgodeser nogle af de klimamæssige, økonomiske og sociale udfordringer, samfundet står over for.

Forligspartierne finder afslutningsvist, at det vedvarende vil være et indsatsområde for det regionale socialområde at fastholde fokus på borgernes fysiske og mentale sundhed samt at arbejde med lighed i sundhed. Region Midtjyllands specialområder skal bidrage aktivt til sundhedsfremme og støtte borgerne i at deltage i helbredsundersøgelser og modtage behandling. Specialområderne skal til stadighed sikre, at det faglige setup er til stede for at kunne lykkes med at fastholde eller fremme den enkeltes funktionsniveau, trivsel og udvikling. Børn, unge og voksne borgers sundhed og sundhedsforebyggelse er en central del af denne opgave.

Socialområdet er i en proces med psykiatri- og socialudvalget om udarbejdelse af en udviklingsplan for det regionale socialområde, der nærmere beskriver indsatser og spor for udviklingen af Socialområdet de kommende år. Udviklingsplanen vil efterfølgende blive forelagt regionsrådet.

5. Regional Udvikling

Region Midtjyllands regionale udviklingsaktiviteter skal fortsat fokusere på løsninger på komplekse samfundsmæssige udfordringer, og løsningerne udvikles og realiseres bedst i partnerskab med myndigheder, virksomheder, institutioner, organisationer og borgere. Det har revisionen af den Regionale Udviklingsstrategi, der igangsættes i 2023, et stærkt fokus på.

Forligspartierne har besluttet, at de økonomiske udfordringer i den kollektive trafik samt arbejdet med bæredygtighed og kultur danner grundlag for prioritering af midlerne inden for regional udviklingsområdet i 2023.

Tabel 3. Prioritering af midler inden for Regional Udvikling

Mio. kr.	Budget 2023
<i>Kollektiv trafik</i>	
Understøttelse af udfordringer inden for den kollektive trafik	4,3
Midler til nytænkning af trafik og mobilitet	0,7
<i>Bæredygtighed</i>	
Styrket indsats på områderne for grøn omstilling, bæredygtighed og klima	3,0
<i>Kultur</i>	
Understøttelse af børn og unges initiativer til kultur	1,0
Kulturpulje - Pulje til kulturprojekter	-1,0
Regional Udvikling i alt	8,0

Understøttelse af udfordringer inden for den kollektive trafik

Den kollektive trafik er under pres og ser ind i et forventet underskud på 48,2 mio.kr. i 2023. Det skyldes, at der i øjeblikket opleves stigende priser på at drive den kollektive trafik samtidig med, at passagertallet fortsat er lavere end udgangspunktet i perioden før COVID-19. Forligspartierne er enige om, at der skal skabes balance i den kollektive trafik, og der støttes derfor op om den påbegyndte prioriteringsplan.

Midttrafik har i 2021 vedtaget en ny databaseret indtægtsfordelingsmodel, der betyder en ændret indtægtsfordeling mellem region og kommuner. Sammenlignet med tidligere får Region Midtjylland en større del af indtægterne. Indfasningen af modellen begyndte i 2022, hvor der blev frigjort 9,2 mio. kr., der i budgetforliget for 2022 blev bibeholdt under kollektiv trafik.

I 2023 realiserer regionen en merindtægt på 5,0 mio. kr. på indtægtsfordelingsmodellen, og det foreslås heraf, at 4,3 mio. kr. ligeledes bibeholdes inden for den kollektive trafik. De i alt 13,5 mio. kr. i 2022 og 2023 anvendes til at reducere besparelsesbehovet. Forligspartierne er endvidere enige om, at eventuelle midler fra de kommende forhandlinger med Staten om udfordringerne i den kollektive trafik skal forblive på området.

Midler til nytænkning af trafik og mobilitet

Forligspartierne er enige om, at der er behov for en grundlæggende nytænkning af mobilitet i regionen. Der skal findes alternative løsninger til den nuværende kollektive trafik. F.eks. ved, at der gives borgeren en større fleksibilitet omkring den kollektive transport herunder mulighed for bookning af transport. Dette skal ske samtidig med, at den kollektive trafik fremadrettet skal give et lavere klimaaftryk.

Derfor afsættes der 0,7 mio. kr. fra implementering af indtægtsfordelingsmodellen i 2023-2025 til at styrke regionens arbejde med at nytænke den kollektive trafik og mobilitet.

Styrket indsats på områderne for grøn omstilling, bæredygtighed og klima

Forligspartierne ønsker at understøtte synergien mellem regionens bæredygtighedsstrategi og regionens øvrige arbejde inden for bæredygtighedsområdet herunder grøn omstilling, bæredygtighed og klima. Forligspartierne er derfor enige om, at der afsættes 3,0 mio. kr. til blandt andet et løft af analysearbejdet inden for bæredygtighedsområdet samt til det videre arbejde med at videreføre erfaringerne inden for klimaindsatsen.

Understøttelse af børn og unges initiativer til kultur

Forligspartierne er enige om at understøtte børn og unges initiativer til at skabe kulturprojekter i Midtjylland. Derfor afsættes der 1,0 mio. kr. til en separat pulje inden for kulturområdet, der er tiltænkt

børn- og ungeinitiativer. Udmøntningen af puljen skal ske efter kriterier, der tilgodeser børn og unges kulturprojekter for jævnaldrende og understøtter Region Midtjyllands kulturpolitik. Forligspartierne er desuden enige i, at der skal laves en bevillingsprocedure, der sikrer en hurtig behandlingstid, så puljen er attraktiv at søge for de unge kulturaktører.

Kulturpulje - Pulje til kulturprojekter

Forligspartierne er enige om, at midlerne til understøttelse af børn og unges initiativer til kultur finansieres ved, at der omprioriteres 1,0 mio. kr. fra Puljen til kulturprojekter.

6. Hensigtserklæringer

A. Projekt Livets afslutning

Projekt Livets Afslutning er et unikt tværsektorielt samarbejde i Midt Klyngen, som har fokus på at identificere og efterleve borgernes ønsker for livets afslutning.

Forligspartierne vil arbejde for, at alle klynger, i deres igangværende arbejde med at implementere Palliationsaftalen, arbejder videre med at sikre, at de gode initiativer og erfaringer fra Projekt Livets Afslutning udbredes yderligere.

B. Det gode møde med sundhedsvæsenet

Forligspartierne ønsker, at Udvalg for lighed i sundhed ser nærmere på, hvordan vi sikrer, at alle, uanset køn, alder, etnicitet, seksuel orientering mv., mødes ligeværdigt i sundhedsvæsenet.

C. Non-farmakologisk behandling i Psykiatrien

Som aftalt i konstitueringsaftalen har Region Midtjylland påbegyndt arbejdet med en ny psykiatriplan, der skal sætte rammerne for udviklingen af psykiatrien. Forligspartierne ønsker, at der i arbejdet med psykiatriplanen sættes fokus på den nonfarmakologiske behandling som supplement til den medicinske behandling i psykiatrien. Den viden og erfaring, der er i forhold til non-farmakologisk behandling, skal belyses. Der inddrages klinikere og patienter med forskelligt erfaringsgrundlag med henblik på, at beslutninger omkring nonfarmakologisk behandling træffes på et oplyst grundlag.

D. Responstider på præhospitalområdet

Forligspartierne er opmærksomme på, at bortfald af de fem statsligt COVID-19-finansierede sygetransportbiler kan forringe responstiderne.

I forbindelse med udarbejdelse af den langsigtede plan for det præhospitalområde fremlægges forslag til, hvorledes der kan fokuseres på at sikre fortsat lave responstider for de akutte kørsler.

E. Kultur og Sundhed

Forligspartierne ønsker, at der på området for Regional Udvikling forelægges et forslag om, at der på kulturområdet prioriteres 1 mio. kr. til Kultur og Sundhed.

F. Søvnrapnø

Forligspartierne ønsker, at der igangsættes en afdækning af søvnrapnøområdet i Region Midtjylland. Afdækningen skal omfatte status for aktivitet, organisering, forskning mv.

G. Ungemodtagelser

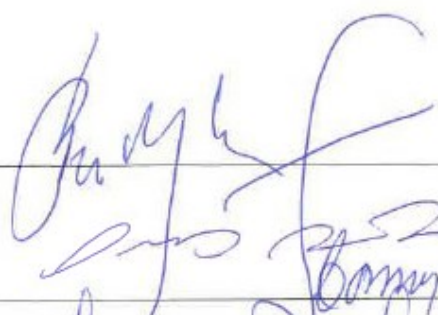
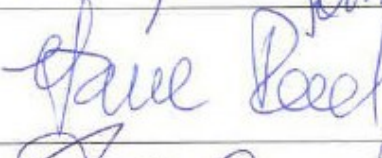
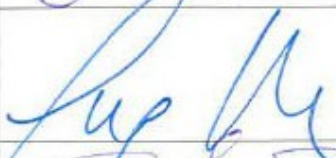
Forligspartierne ønsker at højne unges trivsel, mentale og seksuelle sundhed. Den optimale løsning vil kræve samarbejde mellem kommunerne og regionen, og derfor opfordres sundhedsklyngerne i Region Midtjylland til at drøfte oprettelse af ungemodtagelser, hvor unge har én indgang til tværfaglig rådgivning om trivsel, mental og seksuel sundhed.

H. Undersøgelse af muligheder for fristatus i forhold til statslig regulering

Forligspartierne ønsker at undersøge mulighederne for at etablere en friklynge (i samarbejde med kommuner og almen praksis), et frihospital eller en friafdeling med henblik på at blive friset i forhold til statslig regulering.

Viborg, den 6. september 2022

På vegne af partierne:

Socialdemokratiet	 Poul Nissen
Radikale Venstre	 Anne Bech
Det Konservative Folkeparti	 Steen Damborg
Nye Borgerlige	 Poul Nissen
Socialistisk Folkeparti	 Søren Buch
Kristendemokraterne	 M. Rasmussen
Dansk Folkeparti	 Lene V. Langelille
Psykiatri-listen	 Rose M. Olsen
Venstre	 Anders
Enhedslisten	 Gitte Kjaer H. Olsen

SUNDHED

2 Sundhed

2.1 Indledning

Fakta om Sundhed i Region Midtjylland

Regionen skal drive og udvikle sundhedsvæsenet og være med til at levere mest mulig sundhed for pengene.

Drift

Samlet udgiftsbaseret driftsbudget for Sundhed: 27.250,1 mio. kr.

* Somatiske hospitaler mv.	18.888,6 mio. kr.
* Psykiatrien i Region Midtjylland	2.178,6 mio. kr.
* Praksissektor og Tilskudsmedicin	5.649,3 mio. kr.
* Servicefunktioner	533,6 mio. kr.

Ansatte

Antal helårsstillinger: 25.248

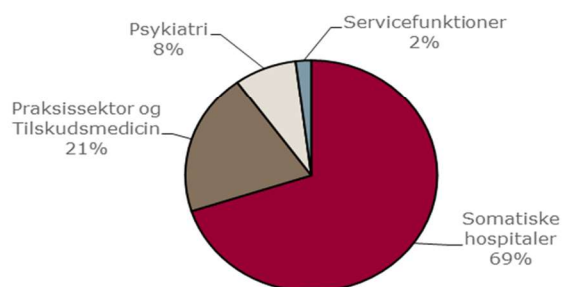
Anlæg

Samlet udgiftsbaseret anlægsramme for Sundhed: 687,5 mio. kr.

* Investeringsramme	662,6 mio. kr.
* Anlægsramme for kvalitetsfundsprojekter	24,9 mio. kr.

Opgaver

- * Hospitalerne
- * Psykiatriske afdelinger
- * Nære Sundhedstilbud: Privatpraktiserende læger, privatpraktiserende speciallæger og andre tilbud inden for sygesikringsområdet (fysioterapeuter, tandlæger, kiropaktorer, psykologer og fodterapeuter)
- * Det præhospitale beredskab, herunder ambulance- og akutlægebiler
- * Tilskud til medicin
- * Derudover kommer en række opgaver inden for forskning, udvikling, uddannelse og samarbejdsopgaver med kommunerne

Somatiske hospitaler

Hospitalerne er organisatorisk samlet i 5 enheder

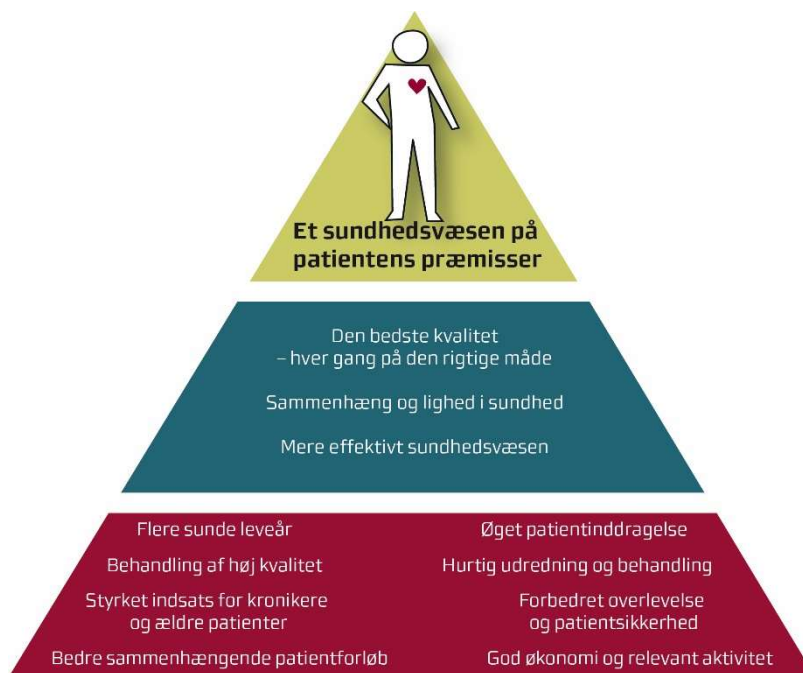
Psykiatrien i Region Midtjylland

Overblik over psykiatrien

Målbillede på Sundhed – Et sundhedsvæsen på patientens præmisser

Region Midtjylland styrer sine aktiviteter på sundhedsområdet ud fra målbilledet: »Et sundhedsvæsen på patientens præmisser«. Målbilledet sætter rammerne for arbejdet med de nationale mål og skal sikre, at vi sammentænker relevant aktivitet, god økonomi og høj kvalitet, så vi får mest mulig sundhed for de ressourcer, vi har til rådighed. Regionens målbillede samt de nationale mål angiver dermed den retning, vi ønsker at styre vores sundhedsvæsen imod.

Målbilledet skal forstås på denne måde:

- Øverst i målbilledet ses Region Midtjyllands vision, der er et sundhedsvæsen på patientens præmisser.
- Midten af målbilledet viser tre spor, der er pejlemærker for, at regionen opnår et sundhedsvæsen på patientens præmisser.
- Bunden af målbilledet viser otte mål, som hele sundhedsvæsenet i Region Midtjylland skal styre efter for at sikre de tre spor og forbedringer i sundhedsvæsenet på patientens præmisser.

Tre strategispor i målbilledet

Region Midtjylland har en vision om at skabe 'Et sundhedsvæsen på patientens præmisser'. Dette betyder, at regionen skal arbejde hen imod, at alle handlinger og indsatser, der foretages i sundhedsvæsenet, skal have patientens perspektiv for øje. Behandling og pleje foregår derfor i en aktivt inddragende og rådgivende dialog mellem borger, personale og pårørende.

Visionen om 'Et sundhedsvæsen på patientens præmisser' er understøttet af tre strategispor, der tager hovedafsæt i de nationale mål og regionens sundheds- og hospitalsplan.

Den bedste kvalitet – hver gang på den rigtige måde

I Region Midtjylland ønsker vi, at patienternes møde med sundhedsvæsenet skal være af høj kvalitet hver gang. De rette ydelser skal gives på den mest effektive måde, og patienterne skal opleve at få den hjælp, de forventer. Kvalitet er således både patientoplevet kvalitet, faglig og organisatorisk kvalitet.

Kvalitets- og forbedringsarbejdet i Region Midtjylland tager afsæt i det nationale kvalitetsprogram. Regionen arbejder målrettet på at leve op til de nationale mål, hvilket blandt andet forudsætter, at vi har

et tæt tværsektorielt samarbejde med almen praksis og de 19 midtjyske kommuner. Derudover har Region Midtjylland et stærkt fokus på de resultater, sundhedsvæsenet skaber for patienterne, og på at skaffe overblik over kvaliteten og identificere områder, hvor der er mulighed for forbedringer.

Sammenhæng og lighed i sundhed

Behandlingsforløb går ofte på tværs af hospitaler, kommuner og praksissektor. Et velfungerende og gnidningsfrit samarbejde er helt afgørende for, at borgeren oplever et sammenhængende forløb. Regionen har derfor et stærkt fokus på at videreudvikle og udbygge et nært og sammenhængende sundhedsvæsen. Det nære sundhedsvæsen skal bidrage til sundhedsløsninger tæt på borgeren og dermed understøtte, at borgere med sygdom, så vidt muligt, kan fastholde deres hverdag. Regionen vil endvidere arbejde på at indfri det forebyggelsespotentiale, som et veludbygget nært sundhedsvæsen rummer, eksempelvis i forhold til at forebygge akutte indlæggelser.

Med øget fokus på patientens præmisser er det nødvendigt samtidigt at fokusere på lighed i sundhed – både geografisk lighed og social lighed. Sygdomsbehandlingen må således ikke være afhængig af, hvor man bor, eller hvilken baggrund man har. For at opnå dette, er det nødvendigt, at vi behandler mennesker forskelligt og tager udgangspunkt i den enkeltes situation og behov. Det kræver, at vi har fokus på, hvad der er vigtigt for den enkelte i mødet med sundhedsvæsenet, og inddrager borgerne og deres ressourcer aktivt. Og det kræver, at vi kan matche spændet mellem dem, der kan og vil selv og dem, der har brug for ekstra støtte.

Region Midtjylland vil sikre, at borgerne og sundhedspersonalet sammen træffer beslutningerne. Vi har fokus på ligeværdig og klar dialog i øjenhøjde mellem sundhedspersonalet og borgerne. Det gælder både i diagnosticeringen, behandlingen og rehabiliteringen samt i beslutninger om patientforløbet. Det gælder også i forhold til en tidlig palliativ indsats og et øget fokus på, hvad der giver den bedste livskvalitet for patienten – også ved livets afslutning.

Mere effektivt sundhedsvæsen

Det sidste spor i målbilledet er et mere effektivt sundhedsvæsen. Vi skal levere den rigtige indsats og sikre en relevant ressourceanvendelse. Samtidig skal vi holde fast i vores regionale dagsorden om, at mængde ikke nødvendigvis er kvalitet. Mere er ikke nødvendigvis bedre, og mere behandling er ikke kvalitet i sig selv.

Region Midtjylland ønsker et effektivt sundhedsvæsen, der sammentænker økonomi, aktivitet og kvalitet. Der er god økonomi i god kvalitet: Vi har en begrundet forventning om, at kvalitetsforbedringer i diagnostik, behandlinger og patientforløb kan frigive ressourcer. Derfor er det afgørende, at vi sikrer en tæt og løbende koordinering mellem økonomiarbejdet og kvalitetsarbejdet. På den måde bliver et effektivt sundhedsvæsen også et bæredygtigt sundhedsvæsen.

Et bæredygtigt sundhedsvæsen på patientens præmisser kræver desuden en region, der hele tiden udvikler sig i forhold til at arbejde smartere og gør brug af tidens teknologiske muligheder og de idéer og løsninger, der opstår i hverdagen i klinikken.

Endelig vil Region Midtjylland være en region, der balancerer specialisering og nærhed til borgeren, og som skaber tilbud, der øger tilgængeligheden samtidig med, at det er trygt og fagligt bæredygtigt og efterlever gældende kvalitetsstandarder.

De otte mål i målbilledet

I arbejdet med målbilledet er det vigtigt, at der er enkelthed og fokus på få mål, og at målene giver klinisk mening. Der er i målarbejdet formuleret otte konkrete mål med udgangspunkt i de nationale mål for sundhedsvæsenet samt et regionalt mål om 'god økonomi og relevant aktivitet'. Målene peger tilsammen op imod de tre spor og regionens overordnede vision om et sundhedsvæsen på patientens præmisser.

De otte mål i målbilledet er:

- Bedre sammenhængende patientforløb
- Styrket indsats for kronikere og ældre patienter
- Forbedret overlevelse og patientsikkerhed
- Behandling af høj kvalitet
- Hurtig udredning og behandling
- Øget patientinddragelse
- Flere sunde leveår
- God økonomi og relevant aktivitet

Forbedringsarbejde som metode

Den fælles ramme for kvalitetsarbejdet i Region Midtjylland er inspireret af Institute for Healthcare Improvement's (IHI) tilgang med forbedringsmodellen og PDSA-cirklen som motor. I Region Midtjylland vil vi således i de kommende år fortsætte det målrettede arbejde med at skabe en forbedringskultur, hvor vi løbende arbejder for at forbedre behandlinger, patientforløb, arbejdsgange m.m. til gavn for patienterne.

Region Midtjylland arbejder løbende med at opbygge kompetencer i forbedringsarbejde. Udover, at vi deltager i den nationale lederuddannelse, iværksættes der i regionen uddannelsesaktiviteter på flere niveauer med det formål at understøtte en forbedringskultur og et fælles sprog og metodekendskab. Der arbejdes ud fra en målsætning om, at mange skal kende og kunne anvende forbedringsmodellen, nogle skal kunne lede forbedringer, mens nogle få skal være eksperter i forbedringsarbejde.

Med henblik på at understøtte, at vi får en fælles tilgang til kvalitetsarbejde på tværs af sektorerne målrettes uddannelsesaktiviteterne også kommunerne og almen praksis.

Budget

Forslag til driftsbudgettet for 2023 for sundhedsområdet er udarbejdet med udgangspunkt i økonomiaftalen for 2023 og budgettilpasninger i budget 2023. I alt medfører det et økonomisk råderum til prioriteringer i budget 2023, jf. de følgende afsnit.

Økonomisk råderum som følge af Økonomiaftale for 2023

Regeringen og Danske Regioner indgik 10. juni 2022 økonomiaftalen for 2023. Økonomiaftalen bidrager til råderummet i Region Midtjylland med 301,0 mio. kr. Tabellen nedenfor viser den overordnede realvækst i økonomiaftalen.

Økonomisk råderum som følge af økonomiaftalen for 2023

Mio. kr.	Region Midtjylland	Hele landet
Demografi løft 2023	-216,9	-1.000,0
Sundhedsklynger	-8,7	-40,0
Prioritering til sundhedsklynger	8,7	40,0
Medfinansiering af IT mv.	-1,2	-5,4
Bloktilskudsfordeling	-98,9	
Omfordeling af effektiviseringskrav fra kvalitetsfundsprojekter	16,0	
Økonomisk råderum sfa. Økonomiaftale 2023	-301,0	-1.005,4

Der er en realvækst på sundhedsområdet i regionerne på 1.000 mio. kr. Region Midtjyllands andel af realvæksten er på 217 mio. kr. Til sammenligning var Region Midtjyllands andel af realvæksten på 256 mio. kr. i 2022 og på 291 mio. kr. i 2021.

Realvæksten er givet til det demografiske træk. Der er prioriteret midler til bl.a. medicin og praksisområdet på baggrund af forventningerne til den demografiske udvikling.

Der er herudover givet 40 mio. kr. i engangsmidler til videreførelse af sundhedsklyngerne, der oprettes i 2022. Region Midtjyllands andel udgør 8,7 mio. kr. Midlerne skal prioriteres til sundhedsklyngerne og bidrager således ikke til det generelle råderum på sundhedsområdet. I Økonomiaftalen for kommunerne er der ligeledes prioriteret 40 mio. kr. til sundhedsklyngerne. Der er således i alt afsat 80 mio. kr. til sundhedsklyngerne på landsplan.

I Økonomiaftalen for 2023 er der aftalt landsdækkende IT- og digitaliseringsinitiativer, der finansieres af regionerne. I 2023 er der et fald på 5,4 mio. kr. på landsplan i forhold til niveauet fra 2022. Dermed øges Region Midtjyllands råderum med 1,2 mio. kr.

Bloktilskudskriterierne genberegnes hvert år i forbindelse med den årlige Økonomiaftale. Genberegningen betyder i 2023, at Region Midtjyllands andel af bloktilskuddet stiger med 0,08 % svarende til 98,9 mio. kr. Dette skyldes, at Region Midtjyllands befolkningsandel og andelen af ældre borgere stiger mere end landsgennemsnittet. Herudover skyldes det bl.a., at Region Midtjylland oplever en stigende andel af personer i udlejningsboliger, børn af enlige og enlige over 65 år.

Det er aftalt i Økonomiaftalen for 2017, at 50 % af effektiviseringsgevinsterne fra kvalitetsfundsbyggerierne omforderes på baggrund af bloktilskudsfordelingen. Da Region Midtjyllands andel af Kvalitetsfundsmidlerne, og i særdeleshed andel af effektiviseringskravene knyttet til kvalitetsfundsprojekterne, er større end regionens bloktilskudsandel, betyder denne aftale, at Region Midtjylland skal aflevere 16,0 mio. kr. om året i perioden 2017-2025. Region Midtjylland afleverer over de ni år i alt 144,0 mio. kr. til de andre regioner, som følge af denne aftale.

Budgettilpasninger i budget 2023

Budgettilpasningerne i budget 2023 omfatter tidligere beslutninger, hvor profilen ændrer sig i 2023, og andre budgetændringer af teknisk karakter.

Budgettilpasninger i budget 2023

Mio. kr.	Budget 2023
Beslutninger fra tidligere budgetter	-3,5
Mindre budget- og bevillingsændringer	-2,2
Pulje til ubalancer og konsolidering	15,0
Direktionsudgifter	5,0
Cyber- og informationssikkerhed	10,8
Budgettilpasninger	25,1

Beslutninger fra tidligere budgetter

Der er tale om politiske beslutninger fra tidligere års budgetter, hvor der er en stigende eller faldende udgiftsprofil, der strækker sig ind i 2023. Det drejer sig bl.a. om midler til diabetes teknologi fra Budget 2022, midler til Ambuflex i Budget 2022 og midler til regionslageret fra Budget 2022. Samlet set bidrager disse beslutninger med 3,5 mio. kr. til råderummet i budget 2023.

Mindre budget- og bevillingsændringer

En række mindre budget- og bevillingsændringer af teknisk karakter, der samlet set medfører et forøget råderum på 2,2 mio. kr.

Pulje til ubalancer og konsolidering

I forbindelse med Budgetforliget for 2019 afsatte regionsrådet en pulje til ubalancer og konsolidering på 15,0 mio. kr. I de efterfølgende budgetter er der ligeledes prioriteret midler til puljen. I budget 2023 var der til 1. behandlingen foreslået at prioritere 15 mio. kr. I budgetforliget nedsattes beløbet til 10 mio. kr.

Puljen anvendes til at imødegå økonomiske ubalancer, og på sigt kan puljen være med til at reducere behovet for eller omfanget af eventuelle spareplaner. Puljen benyttes desuden til engangsudgifter og til midlertidig finansiering af varige udfordringer, der først kan nå at blive indarbejdet i kommende års budgetter. I det omfang der er midler på puljen i slutningen af året, vil de blive anvendt til konsoliderende tiltag, der yderligere er med til at styrke regionens økonomi fremadrettet.

I budgetforliget for 2022 besluttede forligspartierne desuden, at en del af puljen fremadrettet kan benyttes til engangsfinansiering af implementering af transformationsinitiativer på hospitaler, stabe mv. Dermed kan implementeringen af nye initiativer, der skal medvirke til at frigøre personaleressourcer, og sikre at transformationen af sundhedsvæsenet helt eller delvist finansieres af pulje til ubalancer og konsolidering.

Direktionsudgifter

Forretningsudvalget i Region Midtjylland har besluttet at afslutte samarbejdet med en af regionens koncerndirektører. Forretningsudvalget har ligeledes besluttet, at der skal arbejdes videre med opslag af 2 koncerndirektørstillinger. Der er på den baggrund behov for at afsætte midler til fratrædelsesordning for den afgangende koncerndirektør, og yderligere lønudgifter til en ekstra direktør samt direktionssekretær.

Cyber- og informationssikkerhed

I Økonomaftalen for 2023 er der prioriteret 50 mio. kr. på landsplan til cyber- og informationssikkerhed. Midlerne er prioriteret på anlægsrammen. Det er imidlertid vurderingen, at Region Midtjylland har behov for at prioritere midlerne inden for driftsrammen. På den baggrund prioriteres Region Midtjyllands andel af de 50 mio. kr. svarende til 10,8 mio. kr. Der frigøres dermed tilsvarende 10,8 mio. kr. til regionens investeringsplan.

Nødvendige prioriteringer i budget 2023

I nedenstående gennemgås en række nødvendige prioriteringer i budget 2023. Der er tale om områder, hvor der er udvikling i udgifterne, og der på den baggrund er behov for at tilpasse budgetterne i 2023. De foreslåede prioriteringer er baseret på aktuelle skøn for udviklingen i udgifterne for områderne i 2022.

Nødvendige prioriteringer i budget 2023

Mio. kr.	Region Midtjylland
Hospitalsmedicin	-40,0
Tilskudsmedicin	38,3
Praksisområdet - Demografi og ny overenskomst	35,0
Respiratorpatienter	-8,0
Tjenestemandspensioner	-5,0
Leasing	-48,0
Privathospitaler	10,0
Amgros - Overskud	13,5
Afledte udgifter i forbindelse med nye hospitalsbyggerier	-1,1
Hjemtagelse af ambulanceberedskaber	-15,7
Digitalisering	12,2
Lægelige videreuddannelser - Centrale udgifter	27,6
Hjemtagning af rengøring på Aarhus Universitetshospital	9,6
Patientkontoret	1,8
Psykiatrien - Konstitueringsaftale	30,0
Bæredygtighed - Affaldsplan	10,0
Børnehospice	1,5
Nødvendige prioriteringer i alt	71,7

Hospitalsmedicin

I 2023 er det muligt at reducere budgettet til hospitalsmedicin med 40,0 mio. kr. Det skyldes dels en forventning om et mindreforbrug i 2022 på 30,0 mio. kr. Dels, at skønnet fra AMGROS for udviklingen i 2023 er et fald på 10,0 mio. kr. for Region Midtjylland. Det er en usædvanlig situation, der skyldes patentudløb, der forventes at reducere priserne på nogle dyre præparater.

Tilskudsmedicin

Jf. Sundhedsdatastyrelsen bør Region Midtjylland afsætte 1.540,5 mio. kr. til tilskudsmedicin i 2022. Det korrigerede budget for tilskudsmedicin i 2023 er på 1.502,2 mio. kr. Dermed er der behov for at prioritere 38,3 mio. kr. til tilskudsmedicin i 2023.

Praksisområdet - Demografi og ny overenskomst

I 2023 prioriteres der 35,0 mio. kr. ekstra til praksissektoren i forhold til 2022. Baggrunden for prioriteringen af de ekstra midler er dels stigende udgifter på baggrund af en generel befolkningstilvækst og befolkningssammensætning og dels, at den nye overenskomst til almen praksis, der trådte i kraft pr. 1. januar 2022, stadig er under indfasning.

I budgetforliget er der afsat 25,0 mio. kr. til regulering af honorarer på praksisområdet.

Respiratorpatienter

Der er i øjeblikket et lavt niveau af patienter, og der tilkommer færre nye patienter (i forhold til faldet i antal eksisterende patienter). Det vurderes på baggrund af den seneste økonomirapportering, at der kan frigøres 8,0 mio. kr., der kan prioriteres til andre områder.

Tjenestemandspensioner

I de seneste år er der, som følge af konsoliderende tiltag, gennemført genforsikring af tjenestemandspensioner. Dermed forventes lavere udgifter til området, og det vurderes, at budgettet kan reduceres med 5,0 mio. kr. til prioritering af andre områder.

Leasing

Region Midtjylland benytter leasing som finansiering i en række sammenhænge, bl.a. i forbindelse med investeringsplanen. Det vurderes, at leasingydelse i 2023 kan reduceres med 48,0 mio. kr. Faldet er en

kombination af et forventet fald i leasingydelserne og et yderligere fald, som følge af konsolidering af leasingydelser i forbindelse med regnskabsafslutningen for 2021.

Privathospitaler

Forbruget af privathospitaler er øget i de seneste år som en del af indsatsen for at indhente udskudt aktivitet som følge af COVID-19. Udgifter til afvikling af udskudt aktivitet er kompenseret af staten, og det er aftalt, at denne kompensation fortsætter i 2022. Der afsættes som udgangspunkt ikke midler til afvikling af udskudt aktivitet i 2023, idet det forudsættes, at dette vil blive kompenseret af staten, såfremt der skulle være behov herfor. Der er dog ikke indgået en aftale om dette endnu. Det er vanskeligt at vurdere udgiftsniveauet, da forbruget ikke har haft et normalt niveau i de seneste år. Der er dog en stigning på især plastikkirurgi i forbindelse med hudkræft og korrektion af ar, der forventes at medføre en varig opdrift. På den baggrund vurderes der behov for at prioritere 10,0 mio. kr. til området.

Amgros - Overskud

I de seneste år har Region Midtjylland fået udbetalt mindre overskud fra Amgros end budgetteret. Der er således behov for at reducere indtægtsbudgettet på denne konto. Skønnet for indtægterne i 2023 medfører, at der er behov for at reducere budgettet med 13,5 mio. kr.

Afledte udgifter ifbm. nye hospitalsbyggerier

I forbindelse med regionens hospitalsbyggerier er der en række større og mindre udgifter i løbet af byggeperioden og i forbindelse med ibrugtagningen. Udgifterne omfatter bl.a.:

- Flytterelaterede udgifter
- Indhentning af effektiviseringsgevinster
- Tilpasning af hospitalernes budgetter til ejendomsskatter
- Midler til ekstra kvadratmeter

I budget 2023 afleverer Regionshospitalet Gødstrup den resterende del af deres effektiviseringskrav svarende til 47,0 mio. kr., idet kvalitetsfondsprojektet nu er taget i brug.

I forbindelse med ibrugtagningen af hospitalet i Gødstrup er der behov for at prioritere 17,0 mio. kr. til Regionshospitalet Gødstrup, som følge af bortfald af finanslovsmidler til fødeafdelingen i Holstebro.

Der er herudover behov for at prioritere midler til flytterelaterede udgifter, stigende ejendomsskatter og drift af ekstra kvadratmeter.

Hjemtagning af ambulanceberedskaber

Regionsrådet har besluttet at hjemtage en del af ambulancedriften. Hjemtagningen medfører en varig besparelse, der over de kommende år beløber sig til 15,7 mio. kr. i gennemsnit. Præhospitalets budget reduceres derfor varigt med de 15,7 mio. kr.

Digitalisering Sundhed.dk

Sundhed.dk skal sikre sammenhængen i sundhedsdata på tværs af det offentlige og har en vision om at skabe værdi og sammenhæng for både borgere og sundhedsfaglige personer. Sundhed.dk har på landsplan gennemgået en omfattende udvikling af både portalen og organisationen bag. Konsekvensen er, at Region Midtjyllands udgifter til Sundhed.dk er øget tilsvarende. Basisbudgettet for Sundhed.dk finansieres af regioner, kommuner og stat.

I 2022 er basisbudgettet varigt steget med cirka 40 % svarende til 34,4 mio. kr. Region Midtjyllands andel har hidtil været betalt af IT's driftsbudget, men væksten i udgifterne kan ikke længere håndteres inden for det eksisterende budget.

Der er derfor behov for varigt at prioritere 6,0 mio. kr. fra 2023 og frem til de stigende betalinger til Sundhed.dk.

Licenser

Licensudgifter er i de senere år steget markant. Derudover er regionen i konstant udvikling, hvilket medfører et yderligere behov for licenser. Konsulentfirmaet 'Gartner' forventer en generel vækst i udgifterne til sundheds-IT i Vesteuropa på 12 % i de kommende år. Det vurderes, at der er et behov for yderligere midler til licenser på 6,2 mio. kr. i 2023.

Lægelige uddannelser – Centrale udgifter

I Dimensioneringsplanen 2022-2023 hæves antallet af lægelige uddannelsesstillinger i Region Midtjylland fra 230 hoveduddannelsesstillinger i 2021 til 247 i 2023. Antallet af introduktionsstillinger hæves fra 393 i 2021 til 453 i 2023. Det stigende antal lægelige uddannelsesstillinger medfører stigende udgifter frem til 2028, hvor alle uddannelsesstillingerne er implementeret.

Administrationen har beregnet, at det medfører en samlet ekstraudgift i 2023 på de centrale puljer på 27,6 mio. kr.

Det er Sundhedsstyrelsen, der fastsætter de årlige rammer for dimensioneringen af uddannelsesforløb i dimensionsringsplanen, og det er ikke muligt at undsige denne. Det bemærkes, at dimensioneringsplanen både vil medføre en ekstra udgift på den centrale medfinansieringspulje og på hospitalerne. Med budgetforslaget er der udelukkende prioriteret midler til den centrale del, og hospitalerne skal således selv finansiere opdriften på området.

Hjemtagning af rengøring på Aarhus Universitetshospital

Regionsrådet har besluttet, at den udbudte rengøring på Aarhus Universitetshospital skal hjemtages i 2023, når den nuværende kontrakt med COOR Service A/S udløber, samt at alle patientrelaterede serviceopgaver på Aarhus Universitetshospital fra 2023 varetages efter serviceassistentkonceptet, og dermed enten af uddannede serviceassistenter eller af servicemedarbejdere, som planlægges uddannet.

Forslaget implementeres fra d. 30 september 2023, og der vil være løbende udgifter på 3,6 mio. kr. i 2023. Dertil vil der i 2023 være engangsudgifter svarende til 6 mio. kr. til hjemtagning af opgaven.

Patientkontoret

På regionsrådsmødet d. 27. oktober 2021 besluttede Regionsrådet en udvidelse af bemanningen i Patientkontoret. Udvidelsen er indtil videre finansieret som en del af COVID-19 udgifterne. Der er ikke noget, der tyder på, at presset på Patientkontoret aftager foreløbigt, og på den baggrund er der behov for at tilvejebringe varig finansiering af udvidelsen.

Psykiatrien - Konstitueringsaftale

Af konstitueringsaftalen for regionsrådet i Region Midtjylland 2022-2025 fremgår det, at "Partierne ønsker ved budgetlægningen for 2023 at afsætte 30 mio. kr. til psykiatriområdet ud over psykiatriens andel af den realvækst, der tildeles hospitalerne i Budget 2023."

Psykiatrien er udfordret i forhold til at kunne rekruttere og fastholde det nødvendige personale. Administrationen foreslår derfor, at der ved udmøntningen af midlerne er fokus på at styrke Psykiatriens evne til at løse kerneopgaven og på robustgørelse af Psykiatrien.

Det foreslås, at midlerne overordnet set anvendes til følgende:

- Mere personale på de psykiatriske afdelinger og en styrket indsats i forhold til de sværest syge patienter, herunder patienter med komorbiditet og selvmordstruede patienter.
- Indsatser i regi af "Robust Psykiatri", herunder transformationssporene "Attraktive arbejdspladser i sengeafsnit" og "Tid til kerneopgaven via fælles og ens anvendelse af Midt- EPJ".
- Realisering af Psykiatriens kommende forskningsstrategi, hvor visionen er, at Psykiatrien i Region Midtjylland bliver de bedste til at omsætte ny forskningsviden til praksis til gavn for patienter og pårørende.

Udmøntning af de 30,0 mio. kr. er yderligere beskrevet i budgetforliget.

Bæredygtighed – Affaldsplan

En central opgave i 2023 bliver gradvis implementering af den fælles affaldsplan for Region Midtjylland. Udsortering af alle genanvendelige materialer er lovpligtigt for virksomheder fra og med januar 2023 jf. affaldsbekendtgørelsen. Center for Bæredygtige Hospitaler er i dialog med affaldsmyndighederne ift. udsættelse, da Region Midtjylland, ligesom mange andre, ikke kan nå fuld implementering inden januar 2023.

Implementeringen kræver en lang række investeringer og ændringer i anlæg såvel som drift på hospitalerne m.fl. De øgede krav til affaldssortering medfører håndtering af et væsentligt højere antal affaldsfraktioner. Det stiller krav til udvidelser og nye indretninger af affaldscentraler og affaldsrum, og enkelte steder er der behov for større ombygninger.

Det stiller også nye krav til opsamlings- og logistikmateriel, og medfører ligeledes vedligeholdelsesudgifter og øgede driftsudgifter. Prisen for afsætning af restaffald er f.eks. omkring 600 kr./ton, hvor den for blandet hård plast ligger på omkring 1.700 kr./ton. Derudover bliver der udgifter til personale, som skal håndtere flere fraktioner end i dag og følgelig har behov for mere tid til løsning af opgaven.

Arbejdet med affaldsplanen bidrager til realiseringen af målsætningen om 70% genanvendelse af Region Midtjyllands affald i 2030 og sikrer, at Region Midtjylland overholder ny gældende lovgivning på området.

Børnehospice

Der er brug for, at Regionen øger sin egenfinansiering fra 0,7 mio. kr. med yderligere 1,5 mio. kr. til finansiering af Børnehospice Strandbakkehuset. Børnehospices budget er i 2022 på 10,1 mio. kr. Heraf er 0,5 mio. kr. placeret på AUH til udgifter til læge, som stilles til rådighed af Aarhus Universitetshospital.

Finansieringen af Børnehospices budget sker gennem flere kilder. Det drejer sig om tilskud fra staten, kommunal fuldfinansiering (kommunerne betaler den fulde takst på områderne færdigbehandlede patienter, ambulant genoptræning samt hospicepatienter), udenregional afregning samt regionens egenfinansiering.

Statens tilskud har været svingende fra år til år, men vil maksimalt være på 5,3 mio. kr. i 2022. Forventningen er samme niveau for 2023 og fremover. Kommunal fuldfinansiering og udenregional afregning forventes at finansiere henholdsvis 1,7 mio. kr. og 1 mio. kr., mens regionsrådet oprindeligt har afsat 0,7 mio. kr.

Regionens egenfinansiering på 0,7 mio. kr. er baseret på en forventning om, at børnehospice kunne komme op på en belægningsprocent på 85 %, der er belægningsprocenten på voksenhospice. Dette har vist sig ikke at være tilfældet. Belægningsprocenten forventes i stedet at ligge på 65 %. Det svarer til den belægningsprocent, som Børnehospice Lukashuset i København har. En lavere belægningsprocent betyder færre indtægter fra Kommunal fuldfinansiering og udenregionale patienter.

Det forventes derfor, at der vil mangle 1,5 mio. kr. årligt, for at det nuværende budget for børnehospice kan hænge sammen. Underskuddet ligger centralt på regionens konto for Hospice fællesudgifter og -indtægter.

Politiske prioriteringer i budgetforliget 2023

Der henvises til budgetforliget i afsnit 1.5.

Driftsbudget

Tabellen nedenfor indeholder en opdeling af budgettet på bevillingsområderne for Sundhed

Nettobevilling Budget 2023 og Budgetoverslagsår 2024-2026 (Udgiftsbaseret)

Mio. kr.	Regnskab 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budgetoverslagsår		
				2024	2025	2026
Regionshospitalet Horsens	1.308,7	1.158,7	1.169,3	1.166,8	1.158,4	1.158,4
Regionshospitalet Randers	1.401,8	1.239,9	1.242,9	1.231,7	1.227,7	1.227,7
Regionshospitalet Gødstrup	3.138,1	2.681,6	2.641,5	2.607,6	2.608,9	2.608,9
Hospitalsenhed Midt	2.858,8	2.660,3	2.693,4	2.692,0	2.700,0	2.670,2
Aarhus Universitetshospital	8.240,4	7.689,5	7.927,1	7.938,1	7.926,9	7.927,7
Præhospitalet	1.007,4	907,2	905,0	903,3	900,3	904,5
Psykiatrien	2.092,2	2.081,3	2.178,6	2.173,0	2.164,3	2.149,8
Fællesudgifter og -indtægter	1.529,5	2.406,4	2.311,6	2.509,5	2.770,6	3.011,9
Praksissektoren	4.054,9	4.064,3	4.106,7	4.127,9	4.150,1	4.166,5
Tilskudsmedicin	1.411,7	1.519,4	1.540,5	1.558,5	1.576,6	1.594,6
Servicefunktioner	439,0	527,5	533,6	526,8	526,6	526,6
Sundhed i alt	27.482,5	26.936,2	27.250,1	27.435,3	27.710,2	27.946,5

2.2 Regionshospitalet Horsens

Formål

Regionshospitalet Horsens er et af de fem akuthospitaler i Region Midtjylland. Hospitalets optageområde dækker Horsens, Hedensted, Odder og Skanderborg kommuner svarende til ca. 233.000 borgere.

Regionshospitalet Horsens varetager akutmedicin, ortopædkirurgi, kirurgi samt gynækologi/obstetrik, herunder fertilitetsbehandling. Hospitalet er regionens tredje største fødested. Regionshospitalet Horsens varetager ligeledes seks interne medicinske specialer, et dialyseafsnit samt klinisk biokemi, billeddiagnostik, fysio- og ergoterapi samt anæstesiologi, herunder intensiv medicin. Endeligt er der pædiatri og urologi, der begge drives af Aarhus Universitetshospital.

Til Regionshospitalet Horsens hører også Skanderborg Sundhedshus og Livsstilscenter Brædstrup. I sundhedshuset varetages en række ambulante funktioner, mens livsstilscentret tager imod borgere, som indlægges med henblik på at opnå livsstilsændringer.

Budget

Efterfølgende tabel viser nettodriftsudgifterne for Hospitalsenheden Horsens.

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Nettodriftsudgifter i alt	1.308,7	1.158,7	1.169,3	1.166,8	1.158,4	1.158,4

I Budget 2023 er der for bevillingen et vejledende beregnet personaleforbrug på 1.659 helårsstillinger.

2.3 Regionshospitalet Randers

Formål

Hospitalet består af Regionshospitalet i Randers og Grenaa Sundhedshus

Regionshospitalet Randers er akuthospital for den nordøstlige del af regionen. Optageområdet dækker kommunerne Randers, Norddjurs, Syddjurs og Favrskov, svarende til ca. 230.000 indbyggere. Hospitalet varetager endvidere akutforpligtigelsen for den sydlige del af Mariagerfjord Kommune.

Regionshospitalet Randers varetager otte interne medicinske specialer og har desuden dialysesatellit betjent fra Aarhus Universitetshospital. Der varetages ortopædkirurgi, kirurgi og en ambulant urologisk fællesfunktion betjent fra Aarhus Universitetshospital samt gynækologi/obstetrik og pædiatri. Hospitalet har desuden billede-diagnostik, klinisk biokemi og patologi.

Regionshospitalet Randers omfatter Afdeling for Folkeundersøgelser, der for hele regionen varetager koordinering, forskning mv. inden for de nationale screeningsprogrammer. I forlængelse heraf varetager hospitalet en stor del af de undersøgelser og den kirurgi, der følger af programmerne inden for livmoderhals- og tarmkræftscreening.

Grenaa Sundhedshus hører under Regionshospitalet Randers. Sundhedshuset har akutklinik og ambulante funktioner. Sundhedshuset er etableret i samarbejde med Norddjurs Kommune.

Budget

Følgende tabel viser nettodriftsudgifterne for Regionshospitalet Randers.

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Nettodriftsudgifter i alt	1.401,8	1.239,9	1.242,9	1.231,7	1.227,7	1.227,7

I Budget 2023 er der for bevillingen et vejledende beregnet personaleforbrug på 1.694 helårsstillinger.

2.4 Regionshospitalet Gødstrup

Formål

Regionshospitalet Gødstrup består af 5 matrikler: Regionshospitalet Gødstrup, Center for Sundhed i Holstebro, Lemvig Sundhedshus, Sundhedshus Ringkøbing og Sundhedshus Tarm.

Regionshospitalet Gødstrup er akuthospital for ca. 287.000 borgere i kommunerne: Herning, Holstebro, Ringkøbing-Skjern, Ikast-Brandø, Lemvig og Struer. Der er fælles akutmodtagelse i Gødstrup og akutklinikker i Holstebro, Ringkøbing og Lemvig.

Der er 9 specialer inden for intern medicin. De 8 af specialerne er organiseret i Medicinsk Afdeling. Hjertesygdomme er en selvstændig afdeling.

Enheden har kirurgiske specialer inden for områderne: ortopædkirurgi, mave-tarmkirurgi, urinvejskirurgi, kvindesygdomme, øjne og øre-næse-hals. Herudover anvendes robotassisterede operationer varetages inden for kvindesygdomme, kirurgi, urinvejskirurgi og øre-næse-hals.

Der er fødeafsnit i Gødstrup samt en afdeling for Børn og Unge.

Nuklearmedicin med PET/CT, klinisk biokemi, fysio- og ergoterapi samt ernæringsterapi er ligeledes en del af opgavefeltet i optageområdet. Røntgen og blodprøvetagning varetages på alle 5 matrikler.

Regionshospitalet Gødstrup varetager, for borgerne i de ni midt- og vestjyske kommuner, behandlingen inden for områderne øre-næse-hals, øjensygdomme, urinvejskirurgi, onkologi, hæmatologi og arbejdsmedicin. I forhold til høreklub og urinvejskirurgi er der udefunktion på Regionshospitalet Viborg. Arbejdsmedicin har udefunktion i Skive. Det neurologiske speciale varetager trombolyse af akut apopleksi som den ene af to steder i regionen.

Klinisk socialmedicin og rehabilitering, Ambuflex (Patient-rapporterede-oplysninger) samt Klinik for Lugte- og Smagsforstyrrelser dækker alle regionens borgere.

Regionshospitalet Gødstrup har etableret regionsklinikken: "Klinik for Almen Medicin" i Lemvig Sundhedshus. Klinikken betjener ca. 6.400 lokale borgere med almen medicinske ydelser. Region Midtjylland driver i samarbejde med Holstebro Kommune Center for Sundhed i Holstebro. I centret er der regionale funktioner inden for såvel det somatiske som det psykiatriske område. Centret blev indviet i september 2018.

Parallelt med patientbehandlingen varetager Regionshospitalet Gødstrup en betydelig uddannelses- og forskningsindsats forankret i NIDO | Center for Forskning og Uddannelse.

I løbet af et kalenderår gennemfører mange studerende og elever en del af deres uddannelse ved Regionshospitalet Gødstrup. Hertil kommer uddannelsen af yngre læger samt anden postgraduat uddannelse. Enheden har i 2023 fem universitetsklinikker og flere veletablerede forskningsafsnit. Der er etableret uddannelses- og forskningsaktivitet i størstedelen af de kliniske og parakliniske afdelinger i Regionshospitalet Gødstrup.

Budget

Efterfølgende tabel viser nettodriftsudgifterne for Regionshospital Gødstrup

	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
Mio. kr.	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Nettodriftsudgifter i alt	3.138,1	2.681,6	2.641,5	2.607,6	2.608,9	2.608,9

I Budget 2023 er der for bevillingen et vejledende beregnet personaleforbrug på 3.532 helårsstillinger.

2.5 Hospitalsenhed Midt

Formål

Hospitalsenhed Midt består af Regionshospitalet Viborg, Regionshospitalet Skive, Regionshospitalet Silkeborg og Regionshospitalet Hammel Neurocenter (inkl. afsnit for neurorehabilitering på RH Lemvig).

Regionshospitalet Viborg er akuthospital for de ca. 242.000 indbyggere i Viborg, Skive og Silkeborg kommuner. Regionshospitalet Silkeborg har døgndækkende akutklinik for lokalområdet og modtager akutte visiterede medicinske patienter på hverdage. I Skive er der akutklinik.

På Regionshospitalet Viborg varetages pædiatri, neurologi (herunder en række specialiserede funktioner inden for klassisk neurologi) og de fleste intern medicinske specialer (hud- og kønssygdomme varetages i begrænset omfang i samarbejde med Aarhus Universitetshospital). Hjertesygdomme er en selvstændig afdeling. Inden for de kirurgiske specialer varetages ortopædkirurgi, kirurgi, karkirurgi og gynækologi/obstetrik for eget optageområde. Hospitalsenhedens fødselsafsnit er placeret på Regionshospitalet Viborg. Derudover varetages billeddiagnostik, fysiologi/nuklearmedicin, klinisk biokemi og patologi. Der varetages funktioner og patientforløb for større dele af regionen inden for bl.a. kirurgi (fedme- og mammakirurgi), karkirurgi (inkl. sårcenter), nuklearmedicin og patologi. I Vestdansk Center for Rygmarvsskade findes desuden højtspecialiseret behandling for hele den vestlige del af landet. På Regionshospitalet Viborg findes også Høreklínik og Urinvejskirurgisk dagkirurgi, som er drevet af Regionshospitalet Gødstrup.

På Regionshospitalet Silkeborg er opgaverne organiseret i de to centre: Center for Planlagt Kirurgi og Diagnostisk Center, hvor begge har regionsdækkende opgaver inden for en række specialer og en særlig rolle i forhold til at udvikle optimerede patientforløb. Her varetages de fleste intern medicinske specialer, billeddiagnostik, ortopædkirurgi og fokuserede klinikker for behandling af grå stær, obstruktiv søvnapnø og langvarige non-maligne smertetilstande. Der varetages funktioner og patientforløb for større dele af regionen inden for flere af de ortopædkirurgiske og medicinske specialer, bl.a. rygkirurgi og reumatologi. I intensivafsnittet behandles bl.a. patienter til Hammel Neurocenter, som har behov for intensiv behandling under neurorehabilitering.

På Regionshospitalet Skive varetages neurorehabilitering (afsnit under Hammel Neurocenter), arbejdsmedicinsk klinik (drevet af Regionshospitalet Gødstrup), en række medicinske klinikker, søvnklinik, fertilitetsklinik og billeddiagnostik. På Regionshospitalet Skive er også Skive Sundhedshus etableret i samarbejde med Skive Kommune.

På Regionshospitalet Hammel Neurocenter varetages behandling/neurorehabilitering af hjerneskade, inkl. højtspecialiseret funktion dækkende hele befolkningen i Vestdanmark. Hammel Neurocenter har afsnit for neurorehabilitering i både Hammel, Skive og Lemvig.

I Hospitalsenhed Midt arbejdes der efter, at uddannelse og forskning er sammentænkt og værdiskabende for patienter og pårørende, elever og studerende, medarbejdere og ledere samt det integrerende sundhedsvæsen generelt. Samspelet mellem den kliniske drift og uddannelse og forskning på alle niveauer og specialer er et centralt parameter for udvikling af Hospitalsenhed Midts behandling til patienterne.

Budget

Følgende tabel viser nettodrifudsudgifterne for Hospitalsenhed Midt.

Mio. kr.	Regnskab 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budgetoverslagsår		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Nettodriftsudgifter i alt	2.858,8	2.660,3	2.693,4	2.692,0	2.700,0	2.670,2

I Budget 2023 er der for bevillingen et vejledende beregnet personaleforbrug på 3.808 helårstillinger.

2.6 Aarhus Universitetshospital

Formål

Aarhus Universitetshospital er et internationalt anerkendt og højt specialiseret universitetshospital, der samtidig er akuthospital for 364.000 borgere i Aarhus og på Samsø. Det er Region Midtjyllands højt specialiserede hospital med behandling, forskning, udvikling og uddannelse på internationalt niveau. Her kommer patienter med behov for akut eller planlagt specialiseret behandling fra hele Region Midtjylland, men også fra resten af landet.

Aarhus Universitetshospital varetager samtlige lægefaglige specialer og arbejder til stadighed med at sikre og udvikle spidsvidscenter gennem forskning og særlige satsningsområder. Det er en faglig styrke, at Aarhus Universitetshospital har stort set alle hospitalsfunktioner samlet under ét tag, og det er især en fordel for patienter med sygdomme, der kræver specialister fra flere specialer. På en lang række højt specialiserede områder har Aarhus Universitetshospital international status som Center of Excellence.

Den sidste etape i samlingen af hospitalet bliver ibrugtagning af Forum i 2022. Forum kommer til at rumme patienthotel; Aarhus Universitets Institut for klinisk medicin; rum til kirke, tro og fordybelse; en række forskningsaktiviteter og klinikker samt Steno Diabetes Center Aarhus.

Hospitalet betjener flere af regionshospitalet med fællesfunktioner og konsulentbistand – bl.a. inden for urinvejskirurgi, led- og bindevævssygdomme, infektionssygdomme, øre-, næse- og halskirurgi, nyresygdomme, blodsygdomme, strålebehandling, børn og unge, blodbank og immunologi samt klinisk mikrobiologi. Aarhus Universitetshospital har desuden vagtfunktion for hele regionen inden for røntgen og skanning.

Aarhus Universitetshospital har en særlig opgave inden for forskning, hvor et tæt samarbejde med Aarhus Universitet udvikler og understøtter forskningen på såvel Aarhus Universitetshospital som på regionshospitalet. Der forskes på alle afdelinger, og der er tale om forskning på et højt internationalt niveau, der publiceres i internationalt anerkendte videnskabelige tidsskrifter.

Aarhus Universitetshospital er et stort uddannelsessted for alle faggrupper i sundhedsvæsenet og har særlige opgaver i forhold til varetage af de specialiserede uddannelser. Desuden bidrager Aarhus Universitetshospital til udvikling af faglige, organisatoriske og patientinvolverende fremskridt til gavn for patienterne.

Aarhus Universitetshospital skaber resultater gennem samarbejde. Hospitalet investerer i relationer både internt i Region Midtjylland med regionshospitalet, praktiserende læger, Aarhus Kommune m.fl. og nationalt med øvrige hospitaler i Danmark for at skabe samarbejde til gavn for patienterne. Der er desuden netværk og samarbejder med specialister i ind- og udland om forskning og udvikling inden for mange forskellige former for diagnostik og behandling.

Budget

Følgende tabel viser nettodrifudsudgifterne for Aarhus Universitetshospital

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Nettodrifudsudgifter i alt	8.240,4	7.689,5	7.927,1	7.938,1	7.926,9	7.927,7

I Budget 2023 er der for bevillingen et vejledende beregnet personaleforbrug på 9.646 helårstillinger.

2.7 Præhospitalet

Formål

Præhospitalets formål er at sikre *rette hjælp i rette tid til alle patienter*. Det gør Præhospitalet ved at visitere, koordinere og yde den sundhedsfaglige indsats fra første henvendelse til AMK-vagtcentralen til patienten er færdigbehandlet eller overtaget af det øvrige sundhedsvæsen.

Indsatsen ydes i form af vagtcentral, ambulancer, akutlægebiler, akutlægehelikoptere og andre præhospitale ordninger. Præhospitalet har derudover ansvaret for transport af Region Midtjyllands borgere til og fra behandling på hospitaler i og uden for regionen samt for den sundhedsfaglige koordinering ved større ulykker eller særlige hændelser.

Budget

Følgende tabel viser nettodrifudsudgifterne for Præhospitalet.

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Nettodrifudsudgifter i alt	1.007,4	907,2	905,0	903,3	900,3	904,5

I Budget 2023 er der for bevillingen et vejledende beregnet personaleforbrug på 676 helårstillinger.

2.8 Psykiatrien i Region Midtjylland

Formål

Psykiatrien i Region Midtjylland varetager alle opgaver vedrørende psykiatrisk udredning og behandling i Region Midtjylland.

Psykiatrien i Region Midtjylland råder over voksenpsykiatriske afdelinger i Gødstrup, Midt (Viborg, Skive og Silkeborg), Horsens, Randers og på Aarhus Universitetshospital, hvor der findes to voksen-psykiatriske afdelinger samt en retspsykiatrisk afdeling.

Regionen råder endvidere over en børne- og ungdomspsykiatrisk afdeling, der har afsnit i Aarhus, Viborg og Gødstrup.

Tilbuddene omfatter indlæggelse, dagbehandling og ambulant behandling. Flere psykiatriske afdelinger har specialiserede funktioner, der dækker større geografiske områder.

Psykiatrien i Region Midtjylland råder pr. 1. januar 2023 over 536 normerede senge. Der findes sengeafsnit på alle afdelinger.

Den ambulante aktivitet sker i afdelingerne eller lokalt. En del af aktiviteten varetages i et tæt samarbejde med kommunerne i lokale psykiatrive i Aarhus, Holstebro og Silkeborg.

Budget

Følgende tabel viser nettodriftsudgifterne for Psykiatrien i Region Midtjylland.

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Nettodriftsudgifter i alt	2.092,2	2.081,3	2.178,6	2.173,0	2.164,3	2.149,8

I Budget 2023 er der for bevillingen et vejledende beregnet personaleforbrug på 3.050 helårsstillinger.

2.9 Fællesudgifter og -indtægter

I efterfølgende tabel fremgår de samlede nettodriftsudgifter for området.

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Nettodriftsudgifter i alt	1.526,4	2.382,6	2.311,6	2.509,5	2.770,6	3.011,9

Den følgende tabel viser fordelingen på de ti delområder.

Mio. kr.	Budget 2023
Fokusområder	882,4
Fællespuljer til udmøntning	459,5
Personale og uddannelse	451,4
It og anskaffelser	102,1
Ejendomme og investeringer	10,8
Forskning og samarbejde	66,5
Øvrige fællesområder	132,0
Midlertidige fællespuljer	97,7
Hospice og palliativ indsats	81,6
Specialområde Kommunikation og Handicap - Sundhed	27,7
I alt	2.311,6

I det efterfølgende er de forskellige områder i tabellen nærmere gennemgået.

2.9.1 Fokusområder

Den følgende tabel viser fokusområder i 2023.

Fokusområder

<i>Mio. kr.</i>	Budget 2023
Samhandel mellem regioner	262,4
Behandling på privathospitaler (udvidet frit sygehusvalg)	79,9
Refusion af hospitalernes medicinforbrug	29,5
Respiratorbehandling i eget hjem	292,9
Patientforsikring	217,6
I alt	882,4

Samhandel mellem regioner

Samhandel mellem regioner omfatter Region Midtjyllands centrale udgifter og indtægter forbundet med borgeres behandling i en anden region end bopælsregionen.

Budgettet omfatter

- Udgifter til hospitalsbehandling på hoved- og regionsfunktionsniveau samt enkelte behandlinger på højt specialiseret niveau af borgere med bopæl i Region Midtjylland foretaget i en anden region, dog undtaget enkelte udgifter til hoved- og regionsfunktionsbehandling på Vejle Sygehus, der er decentraliseret til Aarhus Universitetshospital.
- Indtægter fra hospitalsbehandling på hoved- og regionsfunktionsniveau af borgere med bopæl uden for Region Midtjylland foretaget i Region Midtjylland, dog undtaget indtægter på hoved- og regionsfunktions-niveau på Aarhus Universitetshospital.

Alle indtægter på højt specialiseret behandling på Aarhus Universitetshospital og Hospitalsenhed Midt samt hoved- og regionsfunktionsbehandling på Aarhus Universitetshospital er decentraliseret og fremgår derfor ikke af det centrale budget på samhandelskontoen. Udgifterne til højt specialiseret behandling er også decentraliseret, med undtagelse af visse højt specialiserede behandlinger, der ikke kan foretages i Region Midtjylland.

Behandling på privathospitaler (udvidet frit sygehusvalg)

Regionens udgifter til privathospitaler omhandler patienternes ret til at blive behandlet på et privathospital, hvis der ikke kan tilbydes behandling på et offentligt hospital inden for behandlingsfristen på én måned. Derudover har regionens hospitaler pligt til at udrede patienter inden for én måned. I de tilfælde, hvor det ikke er muligt at udrede og behandle patienterne inden for fristen, kan privathospitaler anvendes. Udgifterne til kontoen omhandler således patienter henvist efter reglerne om udvidet frit sygehusvalg.

Regionen har decentraliseret budgetansvaret for udredning og behandling på privathospital inden for områderne ortopædkirurgi, kirurgi, urologi, øre-, næse-hals samt radiologi. Decentraliseringen af budgetansvaret betyder, at udgifterne til udredning og behandling på privathospital på de fem decentraliserede områder finansieres af hospitalerne. Området for behandling på privathospital er i forandring, hvilket betyder, at der i 2023 vil være en vis usikkerhed på kontoen.

Refusion af hospitalernes medicinforbrug

Refusionsmodellen på medicinområdet indebærer, at hospitalerne får 100 % økonomisk refusion af udgifterne til medicin, når de nationale og regionale anbefalinger følges. Der gives ikke økonomisk refusion, når de nationale og regionale anbefalinger ikke følges. Finansieringen er dermed i høj grad knyttet an til anbefalingerne fra Medicinrådet.

I løbet af budgetåret 2023 følges der op på eventuelle ændrede forventninger til udgiften til medicin. Ved regnskabsårets afslutning foretages en endelig regulering i forhold til det faktiske forbrug.

Hvis den faktiske udgift er mindre end skønnet i løbet af året, skal hospitalerne tilbagebetale mindreforbruget.

Udgifter til blødermedicin til behandling af patienter fra Region Midtjylland er ligeledes en del af puljen. I Region Midtjylland er det Aarhus Universitetshospital, der sørger for udlevering af blødermedicin herunder medicin der anvendes på de opererende afdelinger for at stoppe blødninger under en operation. Udgifterne på området kan

ændre sig markant over kort tid, idet der er tale om få meget dyre patienter. Der kan være store udgiftsændringer på området, idet bløderpatienter kan udvikle antistoffer mod den almindelige behandling med blødermedicin (udvikle inhibitor). Dette gør behandlingen både kostbar og mere kompliceret for de ramte patienter i en kortere eller længere periode.

Respiratorbehandling i eget hjem

Regionens forpligtelser i forbindelse med respiratorbehandling i eget hjem er beskrevet i vejledning fra Sundhedsstyrelsen. Udgifterne hertil bliver bogført centralt. Patienterne visiteres gennem Respirationscenter Vest (RCV) til respiratorisk betinget behandling og overvågning i eget hjem. Visiteringen af patienter til respiratorbehandling sker ud fra kriterier oprindeligt beskrevet af Sundhedsstyrelsen som er udmøntet i regionale visitationskriterier.

Udgifterne til respiratorbehandling vedrører i overvejende grad udgifter til personale, som skal være til stede i hjemmet for at sikre, at behandlingen foregår på betryggende vis. I de fleste sager medfinansierer kommunerne 33 % af udgifterne (andelen afspejler den sociale, ikke-sundhedsrelaterede andel af personaleudgifterne), mens regionerne betaler de øvrige 67 %. Som følge af faldende antal patienter, er udgifterne på området også faldende.

Udviklingen i regionens udgifter til området er bestemt af behovet for respiratorisk betinget behandling og overvågning samt den gennemsnitlige pris for regionen pr. ordning.

Patientforsikring

På kontoen til patientforsikring afholdes udgifter til erstatning for behandlingsskader og tandlægeskader. Herudover dækker kontoen udgifter til administrationsbidrag til Patienterstatningen, Styrelsen for Patientklager og Tandskadeerstatningen.

Ca. 75 % af udgifterne til patientforsikring vedrører erstatninger for behandlingsskader, hvor Patienterstatningen sagsbehandler anmeldelser om skader og tilkender erstatning. Hospitalerne opkræves en selvrisiko på max 100.000 kr. pr. erstatningssag, der indtægtsføres på den centrale konto til patientforsikring.

Styrelsen for Patientklager varetager klagesager over den sundhedsfaglige behandling samt klager over Patienterstatningens afgørelser om erstatning.

2.9.2 Fællespuljer til udmøntning

På Fællespuljer til udmøntning budgetteres udgifter og indtægter, der ikke objektivt kan fordeles på de enkelte hospitaler/områder ved budgetlægningen.

Fælles puljer til udmøntning

Mio. kr.	Budget 2023
Puljen for særlige aktivitetsprojekter og garantiklinikker	0,7
Pulje til udvikling af nære sundhedstilbud	1,6
Screening for tyk- og endetarmskræft (Kræftplan III)	68,3
Pulje til initiativer fra sundhedsstrategi og Finanslov	6,8
Besparelse på indkøbsområdet	-4,7
Pulje vedr. udrednings- og behandlingsret	0,4
Lov- og cirkulæreprogram samt andre reguleringer	29,3
Pulje til overførsler og konsolidering	177,3
Kræftplan IV	6,2
Pulje til PL-rul	91,8
Pulje til psykiatri	11,4
Pulje til sundhedstilbud tæt på borgeren	2,7
Pulje til ubalancer og konsolidering	45,0
Hospitalernes driftsanskaffelser	0,0
Pulje til vedligeholdelsesnødvendige projekter	13,2
Pulje til bæredygtighed	1,5
Nye initiativer til øget lighed i sundhed	8,0
I alt	459,5

Pulje til overførsler og konsolidering

Puljen indeholder primært midler til den resterende del af overførselsrammen for budget 2023.

Pulje til finanslov

I puljen indgår blandt andet midler, der er afsat i forbindelse med Finanslov 2019. Heriblandt er midler til helhedsplan for sklerose samt midler til synlighed og åbenhed (i forbindelse med LPR3).

Pulje til psykiatri

Puljen indeholder blandt andet udmøntede finanslovsmidler til styrket kapacitet i Psykiatrien i Region Midtjylland.

2.9.3 Personale og uddannelse

Personale og uddannelse består af en række forskellige puljer og udgifter, der fremgår af følgende tabel.

Personale og uddannelse

Mio. kr.	Budget 2023
Lægernes kliniske videreuddannelse	243,3
Lægeuddannelse i almen praksis	96,8
Uddannelsesinitiativer for akut medicin	4,7
Udgifter til ansatte social- og sundhedsassistentelever	0,6
Uddannelse af sundhedsprofessionelle	7,7
Styrkelse af uddannelsesområdet	14,7
Lederuddannelse og udvikling af medarbejdere	5,3
Personalepolitiske puljer	15,3
Projektpulje vedr. bedre ledelse og arbejdsgange	0,9
Centrale overenskomstmidler	6,1
Det nationale ledelsesprogram	2,3
Arbejdsskadeforsikring og AES	34,9
Dimensionering og rekruttering i almen praksis	-0,1
MidtSim, Færdigheds- og simulationstræning	10,2
Karriereudvikling for afdelingslæger	8,7
I alt	451,4

Lægernes kliniske videreuddannelse

Der er budgetteret med 243,3 mio. kr. til udgifter og medfinansiering af lægernes kliniske videreuddannelse på hospitalerne. Der er ved budgetforliget afsat ekstra 22,7 mio. kr. til puljen. Puljen udmøntes til hospitalerne ultimo 2023.

Personalepolitiske puljer – HR Puljer

Der er budgetteret med Personalepolitiske puljer på 15,3 mio. kr., jf. de detaljerede bemærkninger under HR under Fælles formål og administration.

Arbejdsskadeforsikringer og AES

Der budgetteres med i alt 34,9 mio. kr. til dækning af udgifter i forbindelse med arbejdsskader og AES, jf. de detaljerede bemærkninger under Regionssekretariatet under Fælles formål og administration.

2.9.4 It og anskaffelser

It og anskaffelser består af en række forskellige puljer og udgifter, der fremgår af følgende tabel.

It og anskaffelser

Mio. kr.	Budget 2023
Centrale leasingudgifter	59,6
Implementeringstiltag IT	26,8
Pulje til administrative IT-systemer	2,1
Datafangssystem til DDD	0,2
Pulje til telemedicin	13,5
I alt	102,1

Implementeringstiltag IT

Fra 2022 er udgifterne vedr. Midt EPJ samlet under IT-Sundhed, puljen er derfor reduceret med 24,9 mio. kr.

2.9.5 Ejendomme og investeringer

Ejendomme og investeringer består af en række forskellige puljer og udgifter, der fremgår af følgende tabel.

Ejendomme og investeringer

Mio. kr.	Budget 2023
Udgifter ifbm. investeringsplanen	-10,4
Pilotprojekt. elladestandere	0,5
Pilotprojekt. Kortlægning af energiprojekter	0,5
Medicoanskaffelser - Aarhus Universitetshospital	12,1
Medicoanskaffelser - RH Gødstrup	2,4
Medicoanskaffelser - HE Midt	2,7
Medicoanskaffelser - RH Randers	1,2
Medicoanskaffelser - RH Horsens	1,1
Medicoanskaffelser - Præhospitalet	0,1
Medicoanskaffelser - Fælles - I&M	0,5
Medicoanskaffelser - MidtSim	0,1
I alt	10,8

Budgetterne på medicoanskaffelser modsvares af en tilsvarende bevilling på anlæg, til de enkelte enheder for anskaffelser mellem 0,1 og 1,0 mio. kr.

2.9.6 Forskning og samarbejde

Forskning og samarbejde består af en række forskellige puljer og udgifter, der fremgår af følgende tabel.

Forskning og samarbejde

Mio. kr.	Budget 2023
Sundhedsvidenskabelig forskningsfond	29,2
Pulje til styrkelse af sundhedsforskningen i Region Midtjylland	3,8
Praksisforskningsfonden	2,1
Sundhedsinnovation	2,2
Projekt "Hvordan har du det?"	3,6
RM's bidrag til Kliniske Kvalitetsdatabaser	17,2
Fællesprojekter/aftaler med kommuner	8,4
Folkesundhed i Midten	0,0
Pulje til forskning og udvikling på regionshospitalet	0,1
I alt	66,5

2.9.7 Øvrige fællesområder

Øvrige fællesområder består af en række forskellige puljer og udgifter, der fremgår af følgende tabel.

Øvrige fællesområder

Mio. kr.	Budget 2023
Selvejende hospitaler	86,1
Fællesprojekter under Danske Regioner	77,7
Øvrige udgifter	17,8
Ny sundhedsplan - Fælles ansvar for sundhed	3,8
Patentområdet	2,7
Tilskud til GCP-enheden (Good Clinical Practise)	1,9
Pulje til konferencer i forbindelse med de store hospitalsbyggerier	0,1
Regionslicenser	0,0
Controlling af store anlægsprojekter	1,3
Konsulentbistand og informationsindsats mv.	1,6
Videnskabsetiske komiteer	1,1
Betaling fra kommuner for færdigbehandlede patienter	-3,1
AMGROS - afregning af overskud for fællesindkøb af lægemidler	-4,2
Regional specialtandpleje	-3,3
Sundhedshuse	-1,1
Sundhedskort	3,4
Pulje til huslejeudgifter Nørrebrogade	8,7
Pulje til korrektioner	-3,7
Dansk Center for Partikelterapi - Mellemregionale indtægter	-80,5
Reservepulje til fællesudgifter og -indtægter	3,0
Implementering af aktiv patientstøtte	12,7
Kompetenceudvikling og implementering af patientinddragelsesinitiativer	2,1
Alliancen om den nære psykiatri	4,3
Udviklingen af sundhedshuse	1,5
Regionsobduktioner	1,5
Midtvask overførsler	-3,5
Nettodriftsudgifter	132,0

Selvejende hospitaler

Region Midtjylland har ansvaret for – på vegne af alle regioner i landet – at indgå driftsoverenskomst med de selvejende hospitaler, der fysisk er beliggende i Region Midtjylland.

Det drejer sig om Vejlefyrd Rehabilitering, Sclerosehospitalerne og Muskelsvindfonden. Regionerne er forpligtet til at benytte de i Sundhedslovens § 79 stk. 2 nævnte private specialsygehuse i et omfang fastsat i finansloven.

2.9.8 Midlertidige fællespuljer

Midlertidige fællespuljer består af en række forskellige puljer, der er kendetegnet ved, at de enten permanent udmøntes i indeværende budgetår, eller at puljen kun eksisterer i en kortere periode.

Midlertidige fællespuljer

Mio. kr.	Budget 2023
Fastholdelse af ældre læger	0,6
Teknologi på diabetesområdet	50,6
Livmoderhalskræftscreening	1,5
Pulje fra budgetforlig 2022	1,0
Pulje fra budgetforlig 2023	14,5
Merudgifter relateret til Regionslager Midt	29,4
I alt	97,7

Pulje fra budgetforlig 2023

I budgetforlig 2023 blev der lavet en række politiske prioriteringer til initiativer, hvor den nærmere fordeling mellem enhederne skal afklares. Det drejer sig om følgende initiativer: Styrkelse af akuthospitalerne (5,0 mio. kr.), Amputationsforebyggende indsatser (5,0 mio. kr.) og Stigende udgifter til stomiprodukter (4,5 mio. kr.).

2.9.9 Hospice og palliativ indsats

Hospice er et tilbud til uhelbredeligt syge og døende patienter om lindrende behandling, pleje og omsorg og udgør en del af de regionale sundhedsydelser. Hospice søger gennem en specialiseret, tværfaglig indsats at give den syge og dennes pårørende den bedst mulige livskvalitet i den syges sidste levetid.

Mio. kr.	Budget 2023
Anker Fjord Hospice	22,4
Hospice Limfjord	22,1
Hospice Djursland	29,1
Hospice Søholm	24,4
Gudenå Hospice	22,0
Hospice fælles	-50,1
Børne- og Ungehospice Strandbakkehus	11,6
I alt	81,6

Hospice

Region Midtjylland har driftsoverenskomst med fem selvejende voksenhospices og et børnehospice. Der er i alt 67 hospicepladser der er fordelt som følger: Hospice Søholm (13 pladser), Anker Fjord Hospice (12 pladser), Hospice Limfjord (12 pladser), Hospice Djursland (15 pladser), Gudenå Hospice (11 pladser) og Børne- og Ungehospice Strandbakkehuset (4 pladser). Hertil kommer forbrug af pladser på hospicer i andre regioner, jf. det frie hospicevalg. Belægningsprocenten for voksenhospice forudsættes at være gennemsnitligt 85 % og for børnehospice 65 % i 2023.

I hospicetilbuddet indgår specialiseret palliativ bistand. Denne bistand udgår fra de palliative team/enheder for lindrende behandling ved Aarhus Universitetshospital samt regionshospitalerne i Randers, Gødstrup, Viborg, Silkeborg og Horsens.

2.9.10 Specialområde Kommunikation og Handicap – Sundhed

Specialområde Kommunikation og Handicap varetager en række funktioner inden for sundhedsområdet, eksempelvis behandling af læbe/ganespalte-patienter, logopæd bistand til senhjerneskedede patienter og patienter med stemmeproblemer, og audiologopædisk bistand i tilknytning til regionens audiologiske afdelinger. Institut for Kommunikation og Handicaps øvrige opgaver er placeret under Socialområdet i Region Midtjylland.

Mio. kr.	Budget 2023
Specialområde Kommunikation og Handicap - Sundhed	27,7
I alt	27,7

2.10 Praksissektoren

Formål og opgave

Praksissektoren mv. omfatter sundhedsfaglig bistand til regionens borgere inden for:

- Almen lægehjælp
- Speciallægehjælp
- Fysioterapi (herunder ridefysioterapi)
- Tandlægehjælp
- Øvrige områder, herunder blandt andet
 - Psykologhjælp
 - Kiropraktik
 - Fodterapi
 - Tilskud til høreapparater
 - Tilskud til ernæringspræparater

Aktiviteten i Praksissektoren er overvejende drevet af efterspørgslen fra borgerne, men er samtidigt også påvirket af bevægelser i andre dele af sundhedsvæsenet.

Det er Praksissektorens opgave at servicere borgerne under vedvarende fokus på, at patienten får den rette behandling på det rette tidspunkt, samt at behandlingen udføres på det rette sted. Forudsætningen for høj kvalitet i patientbehandlingen er, at behandlingen foregår på det lavest effektive omsorgs- og omkostningsniveau. Derfor skal der løbende ske en vurdering af, om behandlingen bedst varetages på den højt specialiserede hospitalsafdeling, i speciallægepraksis eller i nærområdet eksempelvis hos almen praksis, i et sundhedshus, gennem kommunen eller i borgerens eget hjem.

Praksissektorens kvalitet og økonomi styres igennem overenskomster indgået mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn (RLTN) og de faglige organisationer for hvert af specialeområderne. Siden 2011 er der for alle overenskomstområderne indført nationale økonomiprotokollater med henblik på at øge budgetsikkerheden på de efterspørgselsdrevne praksisområder.

Økonomiprotokollaterne består af en samlet national, økonomisk ramme for de enkelte områder, og hertil er knyttet forskellige aftaler om tilladt årlig vækst i disse rammer. Hvis rammerne overskrides, træder varierende sanktionsbestemmelser i kraft. I tillæg til styringen af økonomien gennem nationale økonomiprotokollater, kommer en supplerende økonomistyring på regionalt niveau bl.a. gennem omfattende regningsvalidering og controllingindsatser.

I budget 2023 er der samlet set prioriteret 35,0 mio. kr. til bl.a. udgiftspres som følge af den demografiske udvikling samt indfasning af de nye overenskomster til almen praksis og speciallægehjælp. Herudover er der prioriteret 25,0 mio. kr. til regulering af honorarer på området.

Budget

Efterfølgende tabel opsummerer udgiftsområderne inden for Praksissektoren.

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Almen lægehjælp	2.425,0	2.442,7	2.510,6	2.506,8	2.504,0	2.495,3
Speciallægehjælp	706,9	704,4	711,5	711,5	711,5	711,5
Tandlægehjælp	360,1	361,4	371,0	371,0	371,0	371,0
Fysioterapi	110,1	118,4	101,9	101,9	101,9	101,9
Øvrige områder	391,9	387,8	401,3	401,3	401,3	401,3
Puljer og projekter	35,5	20,5	10,4	10,4	10,4	10,4
Midler til demografi i overslagsår				25,0	50,0	75,0
Nettodriftsudgifter i alt	4.029,5	4.035,2	4.106,7	4.127,9	4.150,1	4.166,5

Almen lægehjælp

Almen lægehjælp budgetteres med 2.510,6 mio. kr. i 2023. Der er lagt ekstra midler til almen lægehjælp på baggrund af en forventet stigning i udgifterne til kronikerordningen samt midler til at imødekomme den demografiske udvikling i regionen.

Speciallægehjælp

Der budgetteres med 711,5 mio. kr. til speciallægehjælp i 2023. Der er ud over pris og -lønfremskrivning lagt midler til området for at imødegå den demografiske udvikling i samfundet. Området har generelt en høj produktion og ligger derved også tæt på det økonomiske loft.

Tandlægehjælp

Området for tandlægehjælp budgetteres med 371,0 mio. kr. i 2023. Ud over midler til den generelle som følger af den demografiske udvikling justeres budgettet i 2023 og frem på baggrund af at unge mellem 18 år og 21 år fremover kan gå gratis til tandlæge. Udgifterne til behandling af denne befolkningsgruppe ligger fremover hos kommunerne, og derfor nedskrives Region Midtjyllands budget til tandlægebehandling med 2,8 mio. kr. fra 2023 og fremover.

Fysioterapi

Budgettet til fysioterapi er i 2023 på 101,9 mio. kr. Det er en reduktion i forhold til 2021 på 16,5 mio. kr. Budgetreduktionen skyldes primært, at budgettet de sidste par år har været højere end udgifterne.

Der er en generel tendens, hvor aktiviteten inden for vederlagsfri fysioterapi stiger, og aktiviteten inden for den almene fysioterapi falder. Udgifterne til vederlagsfri fysioterapi ligger hos kommunerne, og udgifterne til den almene fysioterapi ligger hos regionerne. Budgetreduktionen skyldes også til dels, at udgifterne til ridefysioterapi fremover bogføres under 'Øvrige områder', hvorfor budgettet hertil flyttes.

Øvrige områder

Budgettet til øvrige områder er i 2023 på 401,3 mio. kr. Der er afsat midler til de øvrige områder på baggrund af den demografiske udvikling i regionen. Der er ligeledes afsat midler som følger af oprettelse af nye ydernumre inden for psykologbehandling, samt midler til høreområdet på baggrund af budgetforliget.

Puljer- og projekter

Der afsættes 10,4 mio. kr. til puljer og projekter i 2023, heraf er der afsat 6,9 til LUNA-projektet, der er regionernes eget projekt omkring et nyt afregningssystem til afregning af praksisydere. LUNA-projektet er i sin afsluttende fase, der skal dog stadig allokeres midler til fremtidig drift af afregningssystemet.

2.11 Tilskudsmedicin

Formål og opgave

Området tilskudsmedicin vedrører den medicin, der udskrives fra de private apoteker med tilskud.

Området dækker en bred vifte af lægemidler, hvoraf de væsentligste i udgiftsmæssig sammenhæng er lægemidler til behandling af KOL og astma, antipsykotiske lægemidler, blodfortyndende lægemidler, diabetes, antidepressiva, ADHD og smertestillende lægemidler.

Budget

Efterfølgende tabel opsummerer de ressourcemæssige forudsætninger for tilskudsmedicin.

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Tilskudsmedicin			1.540,5	1.540,5	1.540,6	1.540,6
Midler til demografi i overslagsår				18,0	36,0	54,0
Nettodriftsudgifter i alt	1.411,7	1.519,3	1.540,5	1.558,5	1.576,6	1.594,6

Der afsættes 1.540,5 mio. kr. til tilskudsmedicin i budget 2023, hvilket svarer til en stigning i forhold til 2022 på 21,2 mio. kr. Budgettet er lagt op af det niveau, der er aftalt i økonomiaftalen mellem Staten og regionerne.

2.12 Servicefunktioner

De centrale stabe varetager rollen som bindeled mellem regionsrådet og driftsorganisationen.

De centrale stabe, der er placeret under Servicefunktioner, varetager, ligesom de centrale stabe og fællesfunktioner placeret under Fælles formål og administration, strategiske og administrative funktioner på tværs af organisationen.

Under servicefunktionerne er der følgende enheder:

- **Indkøb & Medicoteknik:** Indkøb & Medicoteknik er en regionsdækkende enhed, som har ansvaret for områderne indkøb, logistik og medicoteknik. Afdelingen står for daglig drift og vedligehold af medicoteknisk udstyr på alle hospitaler samt yder rådgivning og varetager anskaffelse af medicoteknisk udstyr. Afdelingen har desuden ansvar for regionens udbud og forhandlede købsaftaler (ekskl.: byggeri og medicin) inkl. opfølgning på kontrakterne. Endelig står Indkøb & Medicoteknik for gennemførsel af effektive logistikløsninger på vareområdet herunder regionens centrale lager.

Indkøb & Medicoteknik har ansvaret for, at bæredygtighed tænkes ind i alle afdelingens ansvarsområder, da forbruget af varer og tjenesteydelser er det område af regionens drift, der bidrager langt mest til regionens CO2-udslip.

- **Koncern Kvalitet:** Koncern Kvalitet varetager det samlede ansvar for forskningsområdet og for kvalitetsområdet i Region Midtjylland. Det inkluderer en række planlægnings-, koordinerings- og implementeringsopgaver inden for områderne.

Endvidere udføres der forskning samt projekt- og udviklingsopgaver inden for sundheds-, social- og arbejdsmarkedsområdet (DEFACTUM).

En betydelig del af Koncern Kvalitets aktiviteter finansieres ved indtægtsdækket virksomhed og tilskud fra fonde m.v.

- **IT-Sundhed:** Hovedopgaven for IT er at it-understøtte den opgavevaretagelse på sundhedsområdet, der finder sted i Region Midtjylland. IT varetager drift, support og udviklingsopgaver vedrørende en række sundheds it-systemer, fx elektronisk patientjournal (EPJ), telemedicin og laboratoriesystem (Labka II). IT understøtter hele leverancekæden fra idé til drift og forvaltning, hvilket blandt andet indebærer forhold omkring it-arkitektur, it-sikkerhed, projektledelse og implementering.

Det skal bemærkes, at IT's budget er opdelt i IT-Sundhed og IT-Fælles. IT-Sundhed, der budgetteknisk er placeret under Servicefunktionerne, relateres til sundhedsområdet. IT-Fælles, der budgetteknisk er placeret under Fælles formål og administration, relateres til de tværgående opgaver, der løses på tværs af finansieringskredsløbene.

- **Hospitalsapoteket:** Hospitalsapoteket har ansvaret for at fremstille, levere og rådgive om medicin til alle somatiske hospitaler, Psykiatrien, hospice og sundhedshuse i Region Midtjylland.

Endvidere leverer Hospitalsapoteket lægemidler til visse patientgrupper i fortsat hospitalsbehandling.

Hospitalsapotekets egenproduktion består bl.a. af kræftbehandlinger (cytostatikakure), antibiotikakure, dosisdispenseringer, smertebehandlinger og parenteral ernæring, der primært produceres til specifikke patienter. Herudover har Hospitalsapoteket egenproduktion af akutkasser og bistår i kliniske forsøg.

- **Sundhedsplanlægning:** Sundhedsplanlægning har ansvaret for funktionsplanlægning i forhold til hospitalerne på både det somatiske og psykiatriske område. Afdelingen varetager ligeledes opgaven med planlægning af praksissektorens sundhedsydelser samt indgåelse, udvikling og opfølgning af sundheds-aftaler mellem Region Midtjylland og kommunerne i regionen. Afdelingen står også for opgaver vedrørende universitetssamarbejde og forskning, det interregionale samarbejde, præhospitals- og beredskabsområdet. Hertil hører arbejdet med analyse af aktivitetsdata, aktivitets- og investeringsplanlægning samt analyse og monitorering af medicinområdet. Sundhedsplanlægning har siden COVID-19 epidemien også haft ansvaret for planlægning af test- og vaccinationsindsatsen.
- **Koncernøkonomi – Sundhed:** Koncernøkonomi – Sundhed varetager den overordnede økonomistyring på sundhedsområdet gennem bl.a. udvikling af økonomistyringsmodeller og regionens målbilleder, herudover varetages økonomisagsbehandlingen i forhold til hospitaler m.v. Afdelingen sørger desuden for lægedækningen i regionen og varetager opgaver i overenskomsterne med speciallæger, almen praksis, fysioterapeuter, kiropraktorer, fodterapeuter og psykologer.

Det skal bemærkes, at Koncernøkonomis opgaver er fordelt på 2 områder. Opgaver, der kun relateres til sundhedsområdet, er placeret i Koncernøkonomi Sundhed under Servicefunktioner. Øvrige opgaver, der løses på tværs af regionens finansieringskredsløb, er placeret i Koncernøkonomi under Fælles formål og administration.

- **Regionssekretariatet – Sundhed:** Patientkontoret under Regionssekretariatet – Sundhed har ansvaret for patientvejlederfunktionen og yder vejledning og rådgivning om patienters rettigheder inden for sundhedsvæsenet. Herudover varetager Patientkontoret bl.a. den centrale fælles omviseringsfunktion til privat aftale- og samarbejdssygehus.

Det skal bemærkes, at Regionssekretariatets opgaver er fordelt på 2 områder. Opgaver der kun relateres til sundhedsområdet, er placeret i Regionssekretariat Sundhed under Servicefunktioner. Øvrige opgaver, der løses på tværs af regionens finansieringskredsløb, er placeret i Regionssekretariat under Fælles formål og administration.

- **Center for bæredygtige hospitaler:** Centret har en central rolle i implementeringen af regionens strategi for bæredygtighed, med fokus på bæredygtighed i forhold til reduktion af forbrug, genbrug af produkter og genanvendelse af materialer.
- **Sekretariat for Den Sociale Investeringsfond:** Sekretariatets opgaver omfatter behandling af ansøgninger og koordinering i forhold til eksterne fonde, udarbejdelse af business cases på mulige investeringer og ledelsesbetjening i udvælgelses- og bedømmelsesfasen for Den Sociale Investeringsfond.

Budget

Nettodriftsudgifter

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslag		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Koncern Kvalitet	52,1	68,6	52,9	51,3	51,3	51,3
Indkøb og Medicoteknik	64,7	131,1	115,4	115,4	115,8	115,8
IT-sundhed	219,1	211,1	240,8	240,1	238,7	238,7
Hospitalsapoteket	48,6	51,0	55,7	53,1	53,9	53,9
Sundhedsplanlægning	27,9	28,3	27,9	27,3	27,4	27,4
Koncernøkonomi - Sundhed	23,1	22,5	22,6	22,6	22,7	22,7
Regionssekretariatet - Sundhed	8,5	9,7	10,0	9,5	9,5	9,5
Center for bæredygtige hospitaler			7,4	6,6	6,4	6,3
Sekretariat for Den Sociale Investeringsfond			1,0	1,0	1,0	1,0
Nettodriftsudgifter i alt	444,0	522,3	533,6	526,8	526,6	526,6

Budgettet indeholder nettoudgifter til lønninger for 788 fuldtidsansatte. Det beregnede personaleforbrug er vejledende. Det bemærkes, at administrationen er udgiftsstyret og ligesom øvrige områder er baseret på principperne for totalrammestyring.

2.13 Investeringsoversigt med bemærkninger

Indledning

På anlægsområdet opereres der dels med en investeringsplan og en investeringsoversigt.

Region Midtjyllands *investeringsplan*: "Investeringsplan 2023-2031 på Sundhedsområdet", viser de kommende års prioriteringer på anlægsområdet, som blev besluttet i forbindelse med budgetforliget. Regionsrådet vil løbende blive forelagt anlægssager, når der afgives bevilling.

Investeringsoversigten omfatter igangværende anlægsarbejder, der fortsætter i 2023, og projekter, hvortil der er afgivet bevilling for perioden 2022-2026. Investeringsoversigten er pr. 28. september 2022.

De beløbsmæssige rammer for investeringsoversigten danner, sammen med de indholdsmæssige forudsætninger, det bevillingsmæssige grundlag for udførelsen af de enkelte anlægsarbejder. Bevillingsreglerne fremgår af Bevillings- og kompetencereglerne.

Det bemærkes, at Regionsrådet har godkendt anlægsbevillinger og rådighedsbeløbene i investeringsoversigten, der er anført i de enkelte år, som i hvert enkelt tilfælde betyder at arbejdet kan iværksættes (projekteres).

Fordeling af anlægsrammer 2023-2026

Anlægsrammen i økonomiaftalen for 2023 mellem regeringen og Danske Regioner består af en generel ramme på 639,8 mio. kr. og 22,8 mio. kr. fra "Finanslovsmidler til Psykiatri". Anlægsrammen på 662,6 mio. kr. er inklusiv anlægsindtægter på 15,1 mio. kr.

Anlægsrammen omfatter de anlægsudgifter, regionerne må afholde på Sundhedsområdet, mens anlægsudgifter på Social- og Specialundervisningsområdet mv. ikke er omfattet af Økonomiaftalen.

Fordelingen af anlægsrammen er udarbejdet på baggrund af igangværende og godkendte projekter i 2023.

2.13.1 Sundhed

De samlede anlægsudgifter for Sundhed er for den almindelige anlægsramme på 662,6 mio. kr. Der er indtægter for 15,1 mio. kr., hvorefter nettofinansieringen til almindelige anlægsprojekter er på 647,6 mio. kr. i 2023.

Konto 1 Sundhed inkl. Psykiatri og Fælles formål og administration, anlægsudgifter 2023 – 2026

Mio. kr. (2023 - 2026 = indeks 112,8)	Budget	Budgetoverslagsår		
	2023	2024	2025	2026
Hospitaler	190,1	69,6	44,3	41,4
Fælles puljer, Servicefunktioner og Fælles regionale funktioner	236,5	48,2	13,9	13,9
Pulje til anlægsprojekter	235,8	521,7	581,4	584,3
Fælles formål og administration - Regionshusene	0,3	0,3	0,3	0,3
Rådighedsbeløb - udgifter i alt	662,6	639,8	639,8	639,8
Anlægsindtægter iflg. økonomiaftale	-15,1	0,0	0,0	0,0
+ Øvrige statslige finansieringer	0,0	0,0	0,0	0,0
+ Anden finansiering (donationer m.v.)	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiering fra satspulje	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto udgifter almindelige anlægsprojekter	647,6	639,8	639,8	639,8
Finansiering				
Generel ramme iflg. økonomiaftale	662,6	639,8	639,8	639,8
Anlægsindtægter iflg. økonomiaftale	-15,1	0,0	0,0	0,0
Netto finansiering almindelige anlægsprojekter	647,6	639,8	639,8	639,8
Balance	0,0	0,0	0,0	0,0

Konto 1 Sundhed, Kvalitetsfondsprojekter

Mio. kr. (2023 - 2026 = indeks 112,8)	Budget	Budgetoverslagsår		
	2023	2024	2025	2026
Kvalitetsfondsprojekter, Udgifter	24,9	1,3	0,0	0,0
Det nye Universitetshospital, Aarhus	0,0	0,0	0,0	0,0
Regionshospitalet Viborg, om- og tilbygning	24,9	1,3	0,0	0,0
Det nye Regionshospital, Gødstrup	0,0	0,0	0,0	0,0
Anlægsindtægter fra Kvalitetsfonden	0,0	0,0	0,0	0,0
Det nye Universitetshospital, Aarhus	0,0	0,0	0,0	0,0
Regionshospitalet Viborg, om- og tilbygning	0,0	0,0	0,0	0,0
Det nye Regionshospital, Gødstrup	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto kvalitetsfondsprojekter	24,9	1,3	0,0	0,0
Finansiering				
Kvalitetsfondsprojekter - frigivelse fra deponeringskonti*	-24,9	-1,3	0,0	0,0
Kvalitetsfondsprojekter - låneoptag	0,0	0,0	0,0	0,0
Kvalitetsfondsprojekter - afdrag	0,0	0,0	0,0	0,0
Kvalitetsfondsprojekter - Provenu ved salg af hospitaler	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto finansiering Kvalitetsfondsprojekter	-24,9	-1,3	0,0	0,0
Balance	0,0	0,0	0,0	0,0

For kvalitetsfondsprojekterne er der netto 24,9 mio. kr. i 2023. Region Midtjylland har modtaget alle anlægsindtægter fra Kvalitetsfonden.

2.13.2 Investeringsoversigt Sundhed**Indledning**

Efterfølgende tabel opsummerer de rådighedsbeløb, som er afsat til bevillingshavere under Sundhed (hospitaler mv.).

Investeringsoversigt for Sundhed 2022-2026

Mio. kr. (2022 - 2026 = indeks 112,8)	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2022	2023	2024	2025	2026
Almindelige anlægsprojekter					
Hospitalsenheden Horsens	81,6	61,4	25,9	6,5	6,5
Regionshospitalet Randers	43,0	15,4	10,1	5,0	2,1
Regionshospitalet Gødstrup	40,8	31,1	4,2	4,2	4,2
Hospitalsenhed Midt	34,1	13,9	4,8	4,8	4,8
Aarhus Universitetshospital	28,8	31,5	21,9	21,2	21,2
Præhospitalet	1,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Psykiatri	13,4	36,6	2,5	2,5	2,5
Fælles, projekter	315,8	225,3	44,2	9,9	9,9
Servicefunktioner	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Fælles Regionale Funktioner	-5,5	7,2	0,0	0,0	0,0
Pulje til anlægsprojekter	0,0	235,8	521,7	581,4	584,3
Rammebevilling indtægter	0,0	-15,1	0,0	0,0	0,0
Almindelige anlægsprojekter - Netto	557,1	647,3	639,5	639,5	639,5
Kvalitetsfondsprojekter					
Det nye Universitetshospital, Aarhus	26,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Regionshospitalet Viborg, om- og tilbygning	61,4	24,9	1,3	0,0	0,0
Det nye Regionshospital, Gødstrup	73,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Kvalitetsfondsprojekter - Netto	161,3	24,9	1,3	0,0	0,0
Rådighedsbeløb i alt	718,4	672,2	640,8	639,5	639,5

På investeringsoversigten er der medtaget igangværende og godkendte projekter, der fortsætter i 2024 og frem, som er forelagt regionsrådet.

I det følgende gennemgås investeringsoversigten for de enkelte bevillingshavere, idet der gives kortfattede bemærkninger til de enkelte anlægsprojekter.

Hospitalsområdet

Regionshospitalet Horsens

Tabellen nedenfor opsummerer de rådighedsbeløb, som er afsat i 2022-2026 vedrørende Regionshospitalet Horsens.

Anlægsarbejder vedrørende Regionshospitalet Horsens

Mio. kr. (2022 - 2026 = indeks 112,8)	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2022	2023	2024	2025	2026
RH Horsens. Renovering af højhus	26,2	25,2	12,2	0,0	0,0
RH Horsens. Blodprøver og Biokemi	10,0	17,7	3,5	0,0	0,0
RH Horsens. Programorganisation	5,4	3,5	3,3	0,0	0,0
RH Horsens. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2022-2025	1,5	1,5	1,5	1,5	0,0
RH Horsens. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2026 -	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5
RH Horsens, Justeringsreserve Generalplan	2,0	7,5	5,0	5,0	5,0
RH Horsens, Wayfinding	0,6	0,3	0,3	0,0	0,0
Etape 2, Ny akutafdeling, RH Horsens	35,8	5,8	0,0	0,0	0,0
Rådighedsbeløb i alt	81,6	61,4	25,9	6,5	6,5

For Regionshospitalet Horsens indebærer investeringsoversigten, at der i alt er afsat 100,3 mio. kr. til gennemførelse af anlægsarbejder i perioden 2023-2026.

Generalplanen

Regionshospitalet Horsens har i 2013 fået udarbejdet og godkendt en samlet Generalplan for hospitalet, der har til formål at sikre fysiske rammer, der muliggør varetagelsen af hospitalets opgaver både nu og i fremtiden, som et fuldt funktionsdygtigt akuthospital. Der pågår således i disse år en række om- og tilbygningsprojekter, der alle er en del af hospitalets Generalplan.

Regionsrådet har givet anlægsbevillinger til realisering af Generalplanens projekter:

- "RH Horsens. Renovering af højhus" skal sammen med en række leasingfinansierede energioptimeringsprojekter afholde udgifterne ved modernisering, renovering og ombygning af hospitalets primære sengebygning med nye, tidssvarende faciliteter, installationer, klimaskærm etc.
- "RH Horsens. Blodprøver og Biokemi" skal afholde udgifterne til en forundersøgelse samt udarbejdelse af et projektforslag til Blodprøver og Biokemi.
- "RH Horsens. Programorganisation" skal afholde udgifterne til programorganisationen, der styrer Generalplanens delprojekter.
- "RH Horsens, Wayfinding" skal afholde udgifterne til Generalplanens wayfinding projekt, der indebærer forbedring af skiltningen for patienter og pårørende.
- "Etape 2, Ny akutafdeling, RH Horsens" indebærer, at der skal bygges 600 kvadratmeter, som erstatter nedrevne bygninger. Der etableres sengestuer, kontorer og ambulatorierum. Herudover skal der blandt andet reetableres facader på tilstødende bygninger samt nedrives og reetableres bygninger med råd i konstruktionerne.

Regionsrådet godkendte i 2016, at der blev oprettet en justeringsreserve, "RH Horsens, Justeringsreserve Generalplan", der midlertidigt kan rumme mindreforbrug fra afsluttede delprojekter. Mindreforbruget kan efterfølgende anvendes til at imødegå eventuelle merudgifter på andre delprojekter.

Regionshospitalet Randers

Efterfølgende tabel opsummerer de rådighedsbeløb, der er afsat i 2022-2026 vedrørende Regionshospitalet Randers.

Anlægsarbejder vedrørende Regionshospitalet Randers

Mio. kr. (2022 - 2026 = indeks 112,8)	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2022	2023	2024	2025	2026
Programorganisation	4,6	4,4	3,2	0,0	0,0
RH Randers. Kloakrenovering RH Randers	3,0	2,2	4,8	2,9	0,0
RH Randers. Etape 4	21,9	5,3	0,0	0,0	0,0
RH Randers. Øvrige tekniske projekter	2,9	1,0	0,0	0,0	0,0
RH Randers. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2022 - 2025	2,1	2,1	2,1	2,1	0,0
RH Randers. Etape 4B - Kantine	8,5	0,5	0,0	0,0	0,0
RH Randers. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2026 -	0,0	0,0	0,0	0,0	2,1
Rådighedsbeløb i alt	43,0	15,4	10,1	5,0	2,1

For Regionshospitalet Randers indebærer investeringsoversigten, at der er afsat 32,6 mio. kr. til gennemførelse af anlægsarbejder i perioden 2023-2026.

Generalplansprojekter i Randers

Regionshospitalet Randers har i 2020 fået godkendt en revideret Generalplan, der understøtter hospitalets udvikling som fuldt funktionsdygtigt akuthospital med tidssvarende rammer.

Regionsrådet har foreløbigt godkendt følgende projekter under Generalplanen:

- "Programorganisation", der skal afholde udgifterne til lønomkostninger til ansatte i programorganisationen, udgifter til ekstern juridisk-, udbudsteknisk- og strategisk rådgivning.
- "RH Randers. Kloakrenovering RH Randers" skal anvendes til en større renovering af kloaknettet ved hospitalet
- "RH Randers. Etape 4" skal afholde udgifter til ombygning af CT-område, så det bliver muligt at have en ekstra CT-skanner. Samtidig udskiftes og tilpasses hovedforsyninger og ventilation i det berørte område.
- "RH Randers. Øvrige tekniske projekter" skal afholde udgifter til fornyelse af brandtekniske anlæg og renovering af to elevatorer.
- "RH Randers. Etape 4B - Kantine" skal afholde udgifter til en ombygning og udvidelse af kantineområdet

Regionshospitalet Gødstrup

Efterfølgende tabel opsummerer de rådighedsbeløb, der er afsat i 2022-2026 vedrørende Regionshospitalet Gødstrup.

Anlægsarbejder vedrørende Regionshospitalet Gødstrup

Mio. kr. (2022 - 2026 = indeks 112,8)	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2022	2023	2024	2025	2026
Værkstedsfaciliteter i Gødstrup	11,0	4,2	0,0	0,0	0,0
Pulje til afledte investeringer i Gødstrup	4,5	1,0	0,0	0,0	0,0
RH Gødstrup. Stråleterapi	24,2	21,7	0,0	0,0	0,0
RH Gødstrup. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2022 - 2025	1,0	4,2	4,2	4,2	0,0
RH Gødstrup. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2026 -	0,0	0,0	0,0	0,0	4,2
Rådighedsbeløb i alt	40,8	31,1	4,2	4,2	4,2

For Regionshospitalet Gødstrup indebærer investeringsoversigten, at der er afsat 43,7 mio. kr. til gennemførelse af anlægsarbejder i perioden 2023-2026.

Følgende bevillinger er givet til projekter på Regionshospitalet Gødstrup:

- "Værkstedsfaciliteter i Gødstrup" skal afholde udgifterne til at etablere et multifunktionsværksted, som både kan bruges af teknisk afsnits forskellige håndværkere, samt IT og medicotekniske håndværkere, når der er behov for større eller pladskrævende reparationer
- "RH Gødstrup. Stråleterapi" skal afholde udgifterne til etablering af en stråleterapi på det nye hospital.

Herudover er der med tiden fra planlægningen af det nye hospital sket forskellige ændringer i f.eks. arbejdsmåder og hygiejnestandarder, der afføder hensigtsmæssige bygningsmæssige ændringer i

forbindelse med indflytningen i Gødstrup. "Pulje til afledte investeringer i Gødstrup" skal finansiere disse ændringer.

Hospitalsenhed Midt

Efterfølgende tabel opsummerer de rådighedsbeløb, der er afsat i 2022-2026 vedrørende Hospitalsenhed Midt.

Anlægsarbejder vedrørende Hospitalsenhed Midt

Mio. kr. (2022 - 2026 = indeks 112,8)	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2022	2023	2024	2025	2026
Ombygning af sterilcentral på RH Viborg	29,3	9,1	0,0	0,0	0,0
HE Midt. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2022 - 2025	4,8	4,8	4,8	4,8	0,0
HE Midt. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2026 -	0,0	0,0	0,0	0,0	4,8
Rådighedsbeløb i alt	34,1	13,9	4,8	4,8	4,8

For Hospitalsenhed Midt indebærer investeringsoversigten, at der i alt er bevilget 28,3 mio. kr. til gennemførelse af anlægsarbejder i perioden 2023-2026.

Til projekter på Regionshospitalet Viborg er der uden for Kvalitetsfondsprojektet afgivet to bevillinger:

- "Ombygning af sterilcentral på RH Viborg" skal finansiere en renovering og modernisering af den resterende del af sterilcentralen på Regionshospitalet Viborg, så den kan leve op til de gældende standarder.

I budgetforliget er det besluttet, at Gavlbryggeriet i Silkeborg gennemføres hurtigst muligt og at midlerne prioriteres i takt med byggeriets realisering.

Aarhus Universitetshospital

Efterfølgende tabel opsummerer de rådighedsbeløb, der er afsat i 2022-2026 vedrørende Aarhus Universitetshospital.

Anlægsarbejder vedrørende Aarhus Universitetshospital

Mio. kr. (2022 - 2026 = indeks 112,8)	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2022	2023	2024	2025	2026
AUH. Kloakrenovering, Skejby	3,0	0,7	0,7	0,0	0,0
AUH. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2022 - 2025	21,2	21,2	21,2	21,2	0,0
AUH. Flytning af Mave- og Tarmkirurgisk sengeafsnit	0,0	5,8	0,0	0,0	0,0
AUH. Forberedelse og Opvågning	4,6	3,8	0,0	0,0	0,0
AUH. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2026	0,0	0,0	0,0	0,0	21,2
DNU projektafdeling (AUH)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rådighedsbeløb i alt	28,8	31,5	21,9	21,2	21,2

For Aarhus Universitetshospital indebærer investeringsoversigten, at der i alt er bevilget 95,8 mio. kr. til gennemførelse af anlægsarbejder i perioden 2023-2026.

Renoveringer og reinvesteringer

Aarhus Universitetshospital er et af regionens fem akuthospitaler. De eksisterende bygninger er løbende blevet vedligeholdt, men der er behov for renovering og opdatering af teknik og installationer for at sikre, at hospitalet også fremadrettet er fuldt funktionsdygtigt, ligesom der er behov for investeringer i nye faciliteter, for at universitetshospitalet fortsat har tidssvarende faciliteter, der kan understøtte både behandlings- og forskningsrettede aktiviteter på højt niveau. Til dette formål har regionsrådet givet følgende flerårige anlægsbevillinger:

- "AUH. Kloakrenovering, Skejby" skal afholde udgifter til kloakrenovering under en række bygninger. Bevillingen blev givet som en del af fremrykningen af anlægsinvesteringer i forbindelse med COVID-19.
- "AUH. Flytning af Mave- og Tarmkirurgisk sengeafsnit" skal afholde udgifter til at ombygge lokaler til Mave- og Tarmkirurgisk sengeafsnit, som flyttes til en ny placering på hospitalet.

- "AUH. Forberedelse og Opvågning" skal afholde udgifter til at forbedre de fysiske forhold i "Forberedelse og Opvågning, hvor der er givet et arbejdsmiljøpåbud.

Præhospitalet

Efterfølgende tabel opsummerer de rådighedsbeløb, der er afsat i 2022-2026 vedrørende Præhospitalet.

Anlægsarbejder vedrørende Præhospitalet

Mio. kr. (2022 - 2026 = indeks 112,8)	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2022	2023	2024	2025	2026
Præhospitalet. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2022 - 2025	1,2	0,1	0,1	0,1	0,0
Præhospitalet. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2026 -	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Rådighedsbeløb i alt	1,2	0,1	0,1	0,1	0,1

Psykiatri

Efterfølgende tabel opsummerer de rådighedsbeløb, der er afsat i 2022-2026 vedrørende Psykiatrien.

Anlægsarbejder vedrørende Psykiatri

Mio. kr. (2022 - 2026 = indeks 112,8)	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2022	2023	2024	2025	2026
Psykiatri. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2022 - 2025	2,5	2,5	2,5	2,5	0,0
RP Horsens. Etablering af nyt sengeafsnit	10,9	34,1	0,0	0,0	0,0
Psykiatri. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2026 -	0,0	0,0	0,0	0,0	2,5
Rådighedsbeløb i alt	13,4	36,6	2,5	2,5	2,5

- "RP Horsens. Etablering af nyt sengeafsnit" skal afholde udgifter til etablering af et nyt almenpsykiatrisk sengeafsnit på 12 pladser i Regionspsykiatrien Horsens.

Fælles puljer mv.

Efterfølgende tabel opsummerer de rådighedsbeløb, som er afsat i 2022-2026 vedrørende Fælles puljer mv.

Anlægsarbejder vedrørende Fælles puljer mv.

Mio. kr. (2022 - 2026 = indeks 112,8)	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2022	2023	2024	2025	2026
Rammebevilling til salg af bygninger og grunde, Sundhed	0,0	-15,1	0,0	0,0	0,0
Grenaa Sundhedshus, puljeprosjekt	1,1	11,3	0,2	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2021. AUH	-3,3	6,3	0,0	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2021. VEST	-13,8	1,6	0,0	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2021. MIDT	9,2	7,8	0,0	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2021. RANDERS	-0,9	0,8	0,0	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2021. HORSSENS	-0,4	2,3	0,0	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2021. FÆLLES I&M	-0,2	5,8	0,0	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2022, AUH	11,1	30,1	8,5	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2022, Gødstrup	5,8	11,9	3,4	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2022, MIDT	4,4	12,8	3,6	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2022, RANDERS	0,2	7,1	2,1	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2022, HORSSENS	2,3	5,2	1,5	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2022, PRÆHOSPITALET	0,2	0,4	0,1	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2022, FÆLLES I&M	1,5	3,9	1,1	0,0	0,0
Medicoteknisk justeringsreserve	-44,8	7,6	2,1	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2021, AUH. Pulje 2	20,0	3,5	0,0	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2021, VEST. Pulje 2	9,9	1,8	0,0	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2021, MIDT. Pulje 2	10,3	1,8	0,0	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2021, RANDERS. Pulje 2	1,1	0,2	0,0	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2021, HORSSENS. Pulje 2	5,4	1,0	0,0	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2021, FÆLLES I&M. Pulje 2	6,0	1,1	0,0	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2022, AUH. Pulje 2	7,3	13,4	3,6	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2022, GØDSTRUP. Pulje 2	1,4	2,6	0,7	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2022, MIDT. Pulje 2	4,7	8,6	2,4	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2022, RANDERS. Pulje 2	5,3	9,7	2,7	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2022, FÆLLES I&M. Pulje 2	1,8	3,3	0,9	0,0	0,0
IT Anskaffelser 2022 - 2025	0,8	0,8	0,8	0,8	0,0
IT. Anskaffelser 2026 -	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8
IT. DIDA anskaffelser 2022 - 2025	2,2	2,2	2,2	2,2	0,0
IT. DIDA anskaffelser 2026 -	0,0	0,0	0,0	0,0	2,2
IT. Nationale projekter anskaffelser 2022 - 2025	6,7	6,7	6,7	6,7	0,0
IT. Nationale projekter anskaffelser 2026 -	0,0	0,0	0,0	0,0	6,7
Fælles. Implementering af ladestandere	1,5	2,0	1,5	0,0	0,0
MidtSim. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2022 - 2025	0,2	0,2	0,2	0,2	0,0
MidtSim. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2026 -	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
IKH Sundhed. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2022 - 2025	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
IKH Sundhed. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2026 -	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nyt hospitalsapotek og nyt vaskeri	258,6	51,5	0,0	0,0	0,0
Rådighedsbeløb i alt	315,8	210,2	44,2	9,9	9,9

For Fælles puljer indebærer investeringsoversigten, at der er afsat sammenlagt 274,2 mio. kr. fra anlægspuljen i perioden 2023-2026. Der afsættes herunder en rammebevilling til salg af bygninger og grunde i 2023 i henhold til præmisserne i Økonomaftalen.

Nyt hospitalsapotek og nyt vaskeri

Regionsrådet besluttede i december 2020 at give en bevilling til at finansiere byggeriet af et nyt hospitalsapotek samt vaskeri. Det nye apotek og det nye vaskeri skal ligge i forlængelse af hinanden på de to sidste byggefelt i forsyningsbyen på Aarhus Universitetshospital. Ud over anlægsbevillingen har regionsrådet givet leasingrammer til at finansiere en stor del af udstyret i de to projekter.

Pulje til anlægsprojekter

Efterfølgende tabel opsummerer de fælles midler, der er afsat på investeringsoversigten for 2022-2026.

Mio. kr. (2022 - 2026 = indeks 112,8)	Budget 2022	Budget 2023	Budgetoverslagsår		
			2024	2025	2026
Pulje til anlægsprojekter, 2023	-5,5	235,8	521,7	581,4	584,3
Rådighedsbeløb i alt	-5,5	235,8	521,7	581,4	584,3

Puljen til anlægsprojekter dækker følgende:

- Øvrige prioriterede projekter
- Indeksering og licitationsrisiko
- Nedbrud

Der er udarbejdet en investeringsplan, der prioriterer "Pulje til anlægsprojekter" i 2023. De enkelte projekter vil efterfølgende blive forelagt regionsrådet.

Servicefunktioner

Efterfølgende tabel opsummerer de rådighedsbeløb, der er afsat i 2022-2026 vedrørende Servicefunktioner.

Anlægsarbejder vedrørende Servicefunktioner

Servicefunktioner	Budget 2022	Budget 2023	Budgetoverslagsår		
			2024	2025	2026
MidtVask. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2022 - 2025	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0
MidtVask. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2026 -	0,0	0,0	0,0	0,0	3,5
Hospitalsapoteket. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2022 - 2025	0,5	0,5	0,5	0,5	0,0
Hospitalsapoteket. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2026 -	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5
Rådighedsbeløb i alt	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0

Fælles regionale funktioner

Efterfølgende tabel opsummerer de rådighedsbeløb, der er afsat i 2022-2026 vedrørende Fælles regionale funktioner.

Anlægsarbejder vedrørende Fælles regionale funktioner

Mio. kr. (2022 - 2026 = indeks 112,8)	Budget 2022	Budget 2023	Budgetoverslagsår		
			2024	2025	2026
ALH: Reservehangar, Ringsted	-5,5	7,2	0,0	0,0	0,0
Rådighedsbeløb i alt	-5,5	7,2	0,0	0,0	0,0

Kvalitetsfondsprojekter

Region Midtjyllands tre kvalitetsfondsprojekter er ved at være afsluttede. Det Nye Universitetshospital i Aarhus og Det Nye Vest Gødstrup blev afsluttet i 2022, mens Om- og tilbygningen af Regionshospitalet i Viborg afsluttes i 2024. Anlægsprojekterne styres på samme vis som alle øvrige anlægsprojekter, og ved afslutning af de enkelte projekter forelægges regnskabet for regionsrådet.

De kvalitetsfondsfinansierede anlægsprojekter indgår i investeringsoversigten under de tre kvalitetsfondsprojekter.

Det Nye Universitetshospital, Aarhus

Region Midtjylland fik 1. juli 2010 et endeligt tilsagn til Det Nye Universitetshospital, Aarhus med en samlet anlægsramme på 6,350 mia. kr. (2009 p/l-niveau).

Nedenstående tabel opsummerer de projekter, der er afsat på investeringsoversigten for 2022-2026.

Det Nye Universitetshospital, Aarhus, Kvalitetsfondsprojekter

Mio. kr. (2022 - 2026 = indeks 112,8)	Budget 2022	Budget 2023	Budgetoverslagsår		
			2024	2025	2026
DNU Forum	20,3	0,0	0,0	0,0	0,0
DNU. Forberedelse og opvågning	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rådighedsbeløb i alt	26,3	0,0	0,0	0,0	0,0

For Det Nye Universitetshospital, Aarhus indebærer investeringsoversigten, at der i alt er afsat anlægsudgifter på 26,3 mio. kr. til gennemførelse af anlægsarbejder i perioden 2022-2026.

Delp projekter

DNU-projektet er nu ibrugtaget, og projektets sidste delp rojekt er Forum. Forum er et fælles projekt mellem flere parter, hvor den kvalitetsfondsfinansierede del af projektet afsluttes i 2022, læs mere under Aarhus Universitetshospitals anlægsbevillinger. Den resterende del af totalrammen, i alt 6 mio. kr. er i 2022 bevilliget til Forberedelse og opvågning. kvalitetsfondsprojektet Det Nye Universitetshospital i Aarhus afsluttes i 2022.

Regionshospitalet Viborg, om- og tilbygning

Region Midtjylland fik 22. december 2010 et endeligt tilsagn til projektet på Regionshospitalet Viborg med en samlet anlægsramme på 1,15 mia. kr. (2009-p/l).

Efterfølgende tabel opsummerer de projekter, der er afsat på investeringsoversigten for 2022-2026.

Regionshospitalet Viborg, om- og tilbygning, Kvalitetsfondsprojekter

Mio. kr. (2022 - 2026 = indeks 112,8)	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2022	2023	2024	2025	2026
Etablering af projektorganisation	3,0	2,0	0,0	0,0	0,0
Dispositionsforslag, for- og hovedprojekt, DP 3, RHV	2,7	1,0	0,0	0,0	0,0
Delp rojekt 3, Ombygninger RHV	44,2	22,0	10,0	0,0	0,0
Pulje til om- og tilbygning Viborg	11,6	-0,1	-8,7	0,0	0,0
Rådighedsbeløb i alt	61,4	24,9	1,3	0,0	0,0

For om- og tilbygningen af Regionshospitalet Viborg indebærer investeringsoversigten, at der i alt er afsat anlægsudgifter på 26,2 mio. kr. til gennemførelse af anlægsarbejder i perioden 2023-2026.

Etablering af Projektorganisation

Den daglige drift af kvalitetsfondsprojektet varetages af projektafdelingen på Regionshospitalet Viborg. Projektafdelingen skal drive projektet i samarbejde med de valgte rådgivere. Bevillingen vedrører drift af Projektafdelingen.

Dispositionsforslag, for- og hovedprojekt, DP 3, RHV

Bevillingen blev givet til at afholde udgifter til programmering og udarbejdelse af dispositions-forslag for ombygningen af det eksisterende hospital. Anlægsudgifterne på bevillingen blev ligeledes ændret som en del af tilpasningen til tidsplanen for de sidste ombygningsarbejder i Delp rojekt 3.

Delp rojekt 3, ombygninger RHV

Samtidig med tilbygningen af nyt akutcenter, vil dele af det eksisterende hospital blive bygget om og moderniseret. Dette projekt benævnes Delp rojekt 3.

De planlagte ombygninger skal sikre en god sammenhæng mellem nyt og eksisterende på Regionshospitalet Viborg. Ombygningen forventes afsluttet i 2024.

Pulje til om- og tilbygning Viborg

Der afsættes en pulje i årene frem til 2023, således at de samlede anlægsudgifter i henhold til det endelige tilsagn passer til den p/l-regulerede udgiftsprofil for kvalitetsfondsprojektet.

Det Nye Regionshospital i Vest, Gødstrup

Region Midtjylland fik den 11. juni 2013 et endeligt tilsagn til et nyt hospital i Gødstrup med en samlet anlægsramme på 3,15 mia. kr. (2009 p/l-niveau).

Efterfølgende tabel opsummerer de projekter, som er afsat på investeringsoversigten for 2022-2026.

Det Nye Regionshospital i Vest, Gødstrup, Kvalitetsfondsprojekter

Mio. kr. (2022 - 2026 = indeks 112,8)	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2022	2023	2024	2025	2026
Projektorganisation, DNV - Gødstrup	3,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Delprojekt 1B, Fællesfaciliteter for skurby	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0
IT apparatur og løst inventar	15,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Delprojekt 11, specialinstallationer og udstyr	5,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Medicoteknisk udstyr, DNV	2,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Delprojekt 31, Somatik, DNV	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Delprojekt 8-10, Aptering	7,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Delprojekt 8-10, Installationer	19,7	0,0	0,0	0,0	0,0
IT, DNV	11,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Delprojekt 5, Terræn og landskab	4,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Rådighedsbeløb i alt	73,5	0,0	0,0	0,0	0,0

For DNV-Gødstrup er der ikke afsat anlægsudgifter i 2023 eller senere. Det nye hospital er ibrugtaget i 1. kvartal 2022, og regnskabsafsluttes i 2022.

Socialområdet i Region Midtjylland

3 Socialområdet i Region Midtjylland

3.1 Indledning

Socialområdet omfatter tilbud efter Serviceloven, lovgivningen om specialundervisning samt Folkeskoleloven. Serviceloven omfatter tilbud til personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Lovgivningen om specialundervisning omfatter tilbud til kommunikationshandicappede, mens interne skoler i døgntilbud drives efter Folkeskoleloven. Kommunerne har på alle områder det fulde myndighedsansvar, ansvar for forsyningen og ansvaret for finansieringen. Der er regionalt leverandøransvar på de tilbud Region Midtjylland driver.

De regionale sociale tilbud finansieres fuldt ud af kommunerne ved takstbetalinger.

Det er en forudsætning for, at regionen kan drive et tilbud på socialområdet, at tilbuddet indgår i Rammeaftalen mellem Region Midtjylland og kommunerne i regionen. Rammeaftalen fastlægger, hvilke tilbud regionen driver inden for det specialiserede socialområde, samt fastlægger retningslinjerne for takstberegningen for de enkelte tilbud.

Fakta om Socialområdet i Region Midtjylland

Socialområdet varetager de sociale tilbud til borgerne i regionen. Socialområdet lægger vægt på faglighed, fleksibilitet og udvikling i tilbuddene, samtidig med at der ydes en gennemsigtig og effektiv administrativ styring.

Specialområder i Region Midtjylland

Børn og unge:

Kriminalitetstruede og dømt
Holmstrupgård
Børn og ung
Kommunikation og undervisning

Voksne:

Autisme
Hjerneskode
Udviklingshandicap
Socialpsykiatri

Budget 2023

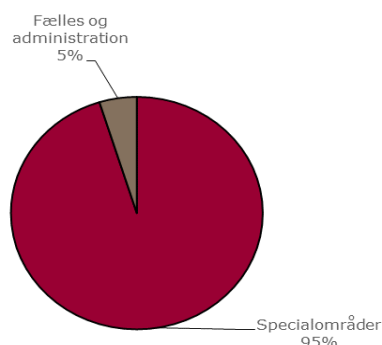
Det samlede budget er på 1.254,5 mio. kr.

Sociale tilbud	1.193,8 mio. kr.
Fælles og administration*	60,7 mio. kr.

* Inklusiv andel af Fælles formål og administration

Ansatte

Antal helårsstillinger: 1.968

Aktivitet

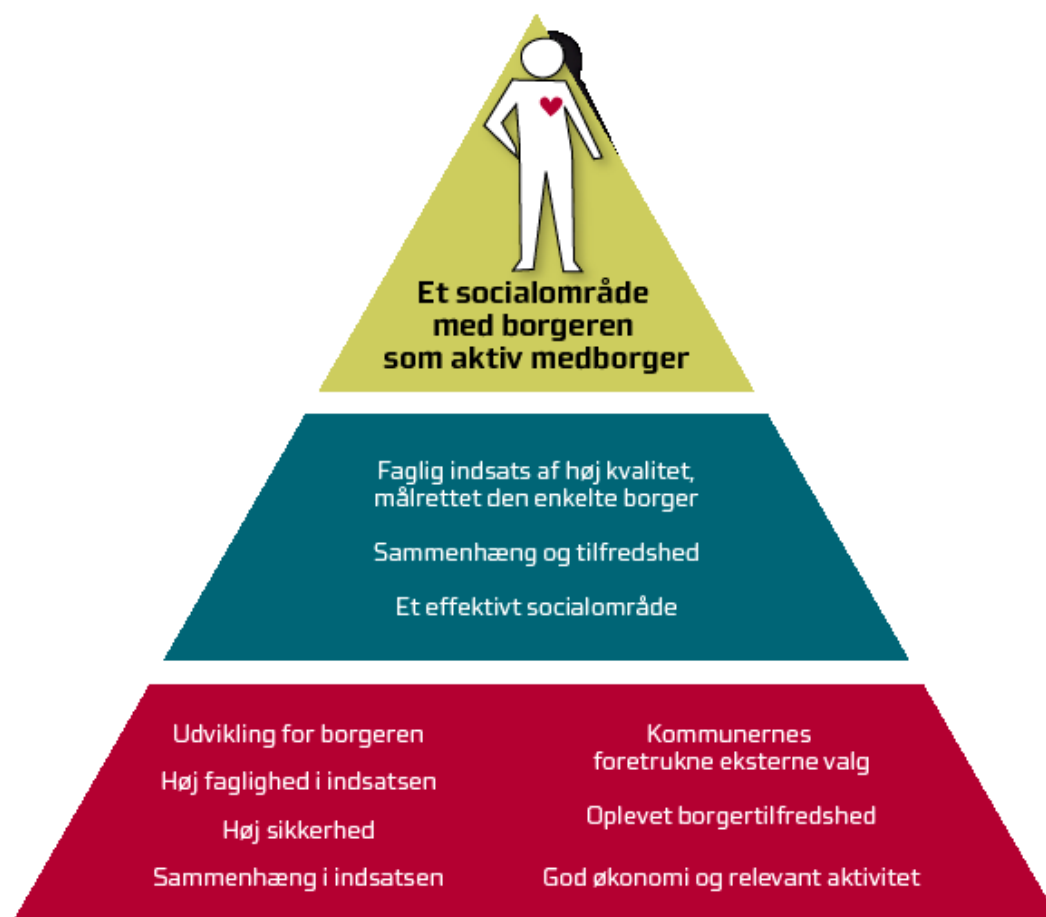
Antal pladser:

Døgntilbud og boformer:	905
Aktivitets- og dagtilbud:	560

Målbillede på Socialområdet - Et socialområde med borgeren som aktiv medborger

Målbilledet er et styrings- og dialogredskab, der udstikker den overordnede vision, underliggende strategier og mål for Socialområdet i Region Midtjylland. Målbilledet er rammen for en flerårig planlægning af de socialfaglige indsatser på området. Den overordnede vision udtrykker ønsket om at støtte den enkelte borger til en tilværelse som aktiv medborger. Socialområdet er til for den enkelte borger, og vi ønsker at møde og støtte borgeren til en aktiv tilværelse med udgangspunkt i den enkelte borgers forudsætninger og ressourcer. Denne vision udmøntes i tre delstrategier og syv mål, der er illustreret i nedenstående målbillede.

Region Midtjyllands vision: Borgeren som aktiv medborger

Region Midtjyllands vision er at støtte borgeren på de regionale sociale tilbud til at være aktiv medborger. Gennem fokus på individuelle mål, sociale netværk og samfundsdeltagelse støttes borgeren til at udvikle et aktivt medborgerskab. I den professionelle indsats findes der løsninger i fællesskab med borgeren. Den specialiserede faglige indsats skal tilrettelægges ud fra den enkeltes ståsted og muligheder og skal støtte og motivere borgeren til at indgå i en udvikling med henblik på at understøtte borgeren til en mere selvhjulpne tilværelse.

Det regionale socialområde vil være kendt for at levere en specialiseret og høj faglig kvalitet og professionalisme over for både borgere, pårørende/værger og andre samarbejdspartnere. Vi vil være en attraktiv samarbejdspartner og leverandør for kommunerne på det specialiserede socialområde. Vores fokus er dels på borgeren som direkte bruger, dels kommunen som myndighedshaver og køber af indsatsen. Det kræver et tæt samarbejde mellem alle tre parter. Et samarbejde, der skal være kendetegnet af tillid, åbenhed og dialog, og som skal være med til at realisere visionen om et socialområde med borgeren som aktiv medborger.

De tre strategier

For at sætte retning for arbejdet med den overordnede vision er det nødvendigt at sammentænke kvalitet, aktivitet og økonomi. Der er med det udgangspunkt formuleret tre strategier, der skal hjælpe med at sikre, at Socialområdet når den overordnede vision.

Faglig indsats af høj kvalitet målrettet den enkelte borger

Region Midtjylland vil være garant for, at der er fagligt højt kvalificerede tilbud til borgere med komplekse handicaps og særlige behov. Kvaliteten i tilbuddene er hjørnestenen i det faglige arbejde, og handler om at have øje for den enkelte borger samt målrette den faglige indsats i et tæt samarbejde med borgeren. Specialområderne skal med en målrettet indsats løfte nogle af de sværeste og mest komplekse opgaver for kommunerne. Specialområderne skal samtidig være i stand til løbende at tilpasse og udvikle ydelser til ny viden.

Region Midtjylland vil bidrage med at understøtte kommunernes myndighedsopgave, og vil løse opgaverne med høj faglig kvalitet ud fra de ressourcer, der er til rådighed. Der vil blive arbejdet systematisk med sikkerhed. Det regionale socialområde som arbejdsplads skal være kendetegnet ved en stærk sikkerhedskultur, der omfatter både borgere, medarbejdere og omgivelser.

Sammenhæng og tilfredshed

Socialområdet skal have øget fokus på sammenhæng i indsatserne. Målene for den sociale indsats skal sættes i samarbejde med borgeren og handlekommunen. Borgeren skal altid inddrages i beslutninger vedrørende egen handleplan med hensyntagen til den enkeltes ståsted og muligheder. Samtidig skal der være fokus på borgerens trivsel og tilfredshed i tilbuddet, og der skal lyttes og læres af de oplevelser, borgerne har med den socialfaglige indsats.

Region Midtjylland løfter en væsentlig leverandøropgave for kommunerne på det specialiserede socialområde, og vi vil være kommunernes foretrukne eksterne valg til at støtte borgere med komplekse handicaps og særlige behov. Det betyder et stort fokus på kommunernes tilfredshed i forhold til den service og ydelse, kommunerne modtager. Samarbejdet skal være kendetegnet ved åbenhed, dialog og tillid.

Et effektivt socialområde

Region Midtjylland vil levere ydelser på socialområdet, der både er økonomisk og fagligt attraktive for kommunerne. Derfor skal regionen målrettet og løbende arbejde med at udvikle Socialområdet til at blive så effektivt som muligt. Regionen skal levere fagligt og økonomisk attraktive tilbud og samtidig dokumentere indsatsen og resultaterne. Data og ny viden skal optimere den fremtidige indsats. Der skal være rum og mulighed for at tænke nyt og være på forkant. Både i forhold til, hvordan den faglige indsats kan tilrettelægges, men også i forhold til anvendelse af nye teknologiske løsninger og til tilpasning af ydelser efter den kommunale efterspørgsel og til gavn for borgerne.

De syv mål i målbilledet

De syv mål i målbilledet udspringer hver især fra ét af de tre overordnede strategispor. Målene er ikke mindst inspireret af Region Midtjyllands og kommunernes rammepapir vedrørende målsætninger for en styrket indsats på voksenhandicapområdet og Dansk Kvalitetsmodel på det sociale område.

De syv mål i målbilledet er:

- Udvikling for borgeren
- Høj faglighed i indsatsen
- Høj sikkerhed
- Sammenhæng i indsatsen
- Kommunernes foretrukne eksterne valg
- Oplevet borgertilfredshed
- God økonomi og relevant aktivitet

Socialområdet har udviklet og udvalgt indikatorer for målbilledet på Socialområdet. Indikatorerne har siden 2020 indgået i den kvartalsvise afrapportering til regionsrådet. På Socialområdet afrapporteres der samlet set i forhold til 14 indikatorer til målbilledet. Socialområdet er i gang med at udvikle yderligere supplerende indikatorer i forhold til målet "borgeroplevet tilfredshed". De nye indikatorer godkendes af regionsrådet således at de kan indgå i målbilledet i 2023.

Indsatsområder på Socialområdet

I 2021 blev der udvalgt syv særlige indsatsområder med udgangspunkt i målbilledet på Socialområdet gældende indtil videre. De syv indsatsområder har løbende udmøntet sig i både tværgående og lokale initiativer på Socialområdet, der til sammen udgør en årsplan for arbejdet med målbilledet. Målbilledet kan på den måde også anskues som et værktøj til at skabe en fleksibel og dynamisk sammenhæng og dialog mellem politikerne, medarbejdernes virke i de enkelte specialområder og den enkelte borger.

Arbejdet med indsatsområderne er vedvarende og bygger tit videre på det tidligere års arbejde, hvorfor de ofte er en videreudvikling eller tilpasning af det eksisterende arbejde. Der sker derfor ikke konsekvent en afslutning af indsatsområder og handlinger i årsplanen ved årsskiftet, men der arbejdes mere dynamisk og fleksibelt i forhold til årsplanen. Derfor har Socialområdet valgt at arbejde med en årsplan med længere varighed, der er gældende for perioden 2021-2023.

Den aktuelle årsplan består af seks videreførte indsatsområder fra 2020 samt et nyere indsatsområde om "Borger- og pårørendeperspektivet" udviklet i slutningen af 2021.

De syv aktuelle indsatsområder er:

- Magtanvendelser
- Sundhed på Socialområdet
- Datainformeret ledelse
- Kompetenceudvikling og rekruttering
- God ledelse og styring på Socialområdet
- Sammenhæng og samarbejde
- Borger- og pårørendeperspektivet

Der har løbende været arbejdet med udfærdigelse af strategipapirer samt prioriteringer og tilpasninger af de tværgående handlinger i hvert af de syv indsatsområder. Arbejdet med årsplanen er dynamisk, således at indsatsområder, prioriteter og iværksatte initiativer følger udviklingen på socialområdet. De seneste år har der fx været store udfordringer i forhold til rekruttering og fastholdelse af medarbejdere. Det er forventningen at denne tendens fortsætter, hvorfor der også i 2023 vil være et særligt fokus på dette tema.

Budget

Regionens budget på Socialområdet er udarbejdet på grundlag af den årlige Rammeaftale – herunder hvilke tilbud regionen kan tilbyde og til hvilke takster.

De kommunale takstbetalinger skal finansiere samtlige nettodriftsomkostninger, der vedrører de sociale tilbud samt direkte og indirekte administrative udgifter - herunder Socialrådets andel af Fælles formål og administration.

I takstindtægterne indgår finansiering af de sikrede pladser, der er objektivt finansieret. Herudover er der et mindre bloktilskud fra staten, der gives til særlige administrative opgaver.

Regnskabsmæssigt skal der over tid sikres balance på Socialområdet.

I Rammeaftalen for 2023 er der forskellige op- og nedjusteringer af det normerede pladstal. Der er nærmere redegjort for ændringerne i pladstal i afsnit 3.2 under Aktivitet.

I den efterfølgende tabel er der en oversigt over de ændringer, der fører fra det vedtagne budget 2022 til budgettet for 2023. I budget 2023 er der ikke indregnet nogen besparelse. Rammeaftalen for 2023-2024 skal godkendes politisk ultimo 2022.

Fra vedtaget budget 2022 til budget 2023

	Mio. kr.
Budget 2022	1.247,3
Lukning af Kløvhøj	-26,5
Lukning af Skovvejen efter ibrugtagning af Hinge	-13,8
Kommunikation og undervisning - reduktion i antal solgte timer	-4,9
Nye tiltag, udvidelser og afledte reguleringer af driftspuljer	21,6
Afledte ændringer i fælles overheadpuljer og PS-administrationen	-0,9
Ændringer i afsatte beløb til kalkulatoriske omkostninger og renteudg.	0,4
Afledt udvidelse for Andel af fælles formål og administration	0,8
Pris- og lønfremskrivning 2022-2023	30,5
Budget 2023	1.254,5

Driftsbudget

Det samlede budget for nettodriftsomkostningerne på socialområdet i 2023 er på 1.254,5 mio. kr. Der forventes herudover ekstraintægter i forbindelse med tillægstakster og projektpladser, som der vil blive søgt tillægsbevilling til i løbet af året. De senere år har niveauet af tillægstakster og projektpladser været på 150,0-250,0 mio. kr. Budgettet varetages af socialområdet med undtagelse af socialområdets andel af fælles formål og administration.

Bevillinger 2023 og budgetoverslagsårene 2024-2026

Mio. kr.	Regnskab 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budgetoverslag		
				2024	2025	2026
Socialområdet						
Socialområdet	1.465,1	1.256,6	1.231,6	1.231,6	1.231,6	1.231,6
Andel af fælles formål og administration	16,5	22,7	22,9	22,9	22,9	22,9
Nettodrift i alt 1)	1.481,6	1.279,2	1.254,5	1.254,5	1.254,5	1.254,5
Finansiering						
Kommunale og statslige indtægter	-1.470,8	-1.278,0	-1.253,3	-1.253,3	-1.253,3	-1.253,3
Bloktilskud fra staten	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
Finansiering i alt	-1.472,0	-1.279,2	-1.254,5	-1.254,5	-1.254,5	-1.254,5
Socialområdet i alt	9,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

1) Ekskl. hensættelser til feriepenge, inkl. renter af likvide udlæg.

3.2 Driftsområder

Formål

Socialområdet varetager driften af en række tilbud til børn, unge og voksne med specialiserede behov inden for socialområdet og specialrådgivning. Desuden leveres der ydelser til somatiske hospitaler.

Området omfatter tilbud til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, psykiatriske lidelser eller andre væsentlige psykiske handicap, og specialiserede tilbud til personer med tale- og hørevanskeligheder. Aktivitets- og udviklingstilbuddene (dagpladser) inden for børne- og ungeområdet består af både børnehavetilbud, skoletilbud og beskæftigelsestilbud. Endvidere udbydes specialiserede rådgivningsydelser til kommuner og forældre.

Desuden drives dag- og døgntilbud for kriminalitetstruede børn og unge, og sikrede institutioner for kriminelle unge, herunder særligt sikrede pladser for henholdsvis særligt voldelige unge og unge med psykiatriske lidelser.

Region Midtjylland driver endvidere en række højtspecialiserede bo- og aktivitetstilbud til voksne med nedsat psykisk, fysisk eller social funktionsevne samt socialpsykiatriske botilbud.

Endelig står Region Midtjylland for Alkohol, Narko og Trafikkurser (ANT-kursus) for personer, som ønsker at generhverve kørekortet efter ubetinget frakendelse på grund af kørsel i påvirket tilstand.

De sociale tilbud er organiseret i otte specialområder – heraf fire specialområder for børn og unge, og fire for voksne:

- Kriminalitetstruede og dømt børn og unge
- Holmstrupgård - selvejende institution
- Børn og unge
- Kommunikation og Handicap
- Autisme
- Hjerneskade
- Udviklingshandicap
- Socialpsykiatri voksne

De fleste specialområder driver flere geografisk adskilte afdelinger.

Budget**Driftsomkostninger for socialområdet**

Mio. kr.	Regnskab 2021	Budget 2022	Budget 2023
Drift af specialområder 1)	1.429,3	1.217,5	1.193,8
Fælles udgifter og indtægter	5,9	10,6	10,6
Administration af Socialområdet	29,9	28,4	27,2
I alt	1.465,1	1.256,6	1.231,6
- Heraf renteudgifter 2)	8,2	8,4	8,2
- Heraf kalkulatoriske omkostninger	27,9	29,1	28,5

1) Inkl. driftspuljer.

2) Renteudgifterne omfatter forrentning af aktiver (bygninger mv.) og renter af likvide udlæg for kommunerne.

Socialområdet har driftsomkostninger på 1.231,6 mio. kr. I tabellen er budgettet for socialområdet opdelt i selve driften af specialområderne og de tillæg til taksterne, der anvendes til fælles puljer og administration.

Personaleforbruget forventes at udgøre 1.968 helårsstillinger, hvilket er en stigning på 24 stillinger i forhold til budget 2022.

I budgettet er der udelukkende taget udgangspunkt i den faste normering for dag- og døgntilbud samt indgåede kontrakter på rådgivnings- og kommunikationsområdet.

Ud over de nævnte nettoomkostninger forekommer indtægtsdækket virksomhed, herunder Alkohol, Narko og Trafikkurser, videns- og specialrådgivning (VISO) og satspuljeprosjekter, der finansieres af staten.

Fællesudgifter og administration

I Rammeaftalen er der aftalt et takstillæg på maksimalt 6,1 % til dækning af 'administrative fællesudgifter'. Regionsrådet har fastsat takstillægget til 4,8 %, hvoraf de 4,1 % anvendes til direkte og indirekte administrative udgifter til socialrådets administration og Andel af fælles formål og administration. Resten af takstillægget på 0,7 % anvendes til udviklingsomkostninger, der ikke direkte er henført til det enkelte tilbud samt udgifter til dokumentation af kvalitet herunder eksempelvis bruger- og pårørendeundersøgelser.

Ud over de puljer, der beregnes som takstillæg, indgår der i socialrådets budget forrentning af likvide udlæg for kommunerne.

Indarbejdede puljer under fælles udgifter/indtægter på socialområdet

Betegnelse	Forklaring	Beløb 1.000 kr.
Pulje til udviklingstiltag og dokumentation af kvalitet	0,7 % af de samlede nettodriftsomkostninger er afsat til udviklingsomkostninger og dokumentation af kvalitet. (takstillæg)	8.357
Forrentning af likvid udlæg (Andel af renter)	Forrentning af regionens likvide udlæg for kommunerne.	2.206

Aktivitet

Efterfølgende tabel viser væsentlige nøgletal for den forventede aktivitet i 2023.

Nøgletal for aktivitet for socialområdet

Nøgletal for aktivitet	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Boformer (døgnplasser)	898	936	905
Dag- og aktivitetstilbud	561	561	560

*) Ekskl. individuelt tilrettelagte projektplasser

På autismeområdet er det nye botilbud i Hinge (Silkeborg kommune) taget i brug. Botilbuddet er et erstatningsbyggeri for Skovvejen (Silkeborg kommune), som derfor er lukket. På børne-ungeområdet er Kløvhøj (Norddjurs kommune) blevet lukket på grund af manglende efterspørgsel. Herudover har der i året kun været mindre kapacitetsjusteringer.

Ud over de fastnormerede pladser etableres der enkelte individuelt tilpassede projektplasser efter anmodning fra kommunerne.

Udover nævnte aktivitetstal tilbydes specialrådgivning og tilbud til personer med tale- og hørevanskeligheder. Disse aktiviteter opgøres som antal timer og kan derfor ikke opgøres på samme måde som de øvrige tilbud. Omfanget af abonnementsaftaler med kommunerne er faldet gennem en årrække. Dette har særligt været gældende for specialrådgivningen på børneområdet, hvor kommunerne i væsentlig grad nu selv løser opgaverne og ikke efterspørger det regionale tilbud på området. Abonnementsordningen og specialrådgivningsydelserne på børneområdet lukkes derfor fra årsskiftet, da det ikke længere kan drives økonomisk rentabelt.

3.3 Investeringsoversigt med bemærkninger

Anlægsaktiviteten på Socialområdet vil som hovedregel følge rammeaftalen med kommunerne for socialområdet, idet det er kommunerne, der har finansieringsansvaret. Anlægsaktiviteterne på Socialområdet forudsættes eksternt eller internt lånefinansieret, og kommunerne betaler afskrivning og forrentning af anlæg på socialområdet.

Der er i budget 2023 på Socialområdet afsat rådighedsbeløb på i alt 66,1 mio. kr., der er fordelt med:

- 63,1 mio. kr. til fælles rammer og
- 3,0 mio. kr. til igangværende projekter

Desuden er der udarbejdet en investeringsplan for socialområdet, der viser de kommende års prioriteringer på anlægsområdet inkl. driftsanskaffelser.

Fælles rammer

Mio. kr. (2022 - 2026 = indeks 112,8)	Budget 2022	Budget 2023	Budgetoverslagsår		
	2022	2023	2024	2025	2026
Fælles rammer					
Rammebevilling til driftsanskaffelser	0,2	4,0	4,0	4,0	4,0
Rammebevilling til bygningsrenoveringer og forbedringer	16,1	11,1	12,1	12,1	12,1
Rammebevilling til udvikling (sociale tilbud)	37,9	48,0	50,0	50,0	50,0
Rådighedsbeløb i alt	54,3	63,1	66,1	66,1	66,1

Rammebevilling til anskaffelser

Der afsættes en rammebevilling til anskaffelser. I budget 2023 og overslagsårene er der afsat et rådighedsbeløb på 4,0 mio. kr. til socialområdets anskaffelser over 100.000 kr.

Ramme til bygningsrenoveringer og forbedringer

Der er afsat en ramme til bygningsrenoveringer, forbedringer og til energi- og miljøprojekter. I budget 2023 er der afsat 11,1 mio. kr. hertil og i overslagsårene er der afsat et rådighedsbeløb 12,1 mio. kr.

Regionsrådet har i forbindelse med budgetvedtagelsen afgivet anlægsbevilling. Rammebevillingen kan udmøntes af bevillingshaveren.

Ramme til udvikling og omlægning af tilbud

Der vil løbende være behov for at gennemføre udviklingstiltag og tilpasninger på det sociale område, hvor regionen har en leverandørpligt i forhold til regionens borgere. Regionen har i denne forbindelse også en forpligtigelse til at bidrage til at etablere akutte tilbud, når behovet opstår. Der er afsat et rådighedsbeløb på 48,0 mio. kr. i 2023 og 50,0 mio. kr. i overslagsårene.

Regionsrådet har i forbindelse med budgetvedtagelsen afgivet anlægsbevilling. Rammebevillingen kan udmøntes af bevillingshaveren med orientering af forretningsudvalget. Dog skal anlægsbevillinger med en totaludgift på mere end 10,0 mio. kr. bevilges særskilt af regionsrådet.

I øvrigt

Såfremt en driftsenhed opnår donation til en anskaffelse udmøntes både indtægt og udgift fra rammebevillingen.

Regionsrådet har i forbindelse med budgetvedtagelsen afgivet anlægsbevilling. Rammebevillingen kan udmøntes af Koncernøkonomi med efterfølgende orientering af regionsrådet i en økonomiopfølgning eller overførselssag. Anskaffelser over 10,0 mio. kr. skal altid bevilges af regionsrådet.

Igangværende projekter

Mio. kr. (2022 - 2026 = indeks 112,8)	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2022	2023	2024	2025	2026
Projekter					
Ombygning til SAU's og SVO's administration, Kejlstrupvej i Silkeborg	7,0	2,0	0,0	0,0	0,0
Renoveringsprojekter 2022	1,2	1,0	0,0	0,0	0,0
Rådighedsbeløb i alt	8,2	3,0	0,0	0,0	0,0

Ombygning til SAU's og SVO's administration, Kejlstrupvej i Silkeborg

Der er afsat en bevilling på 9,0 mio. kr. til ombygning af den nyindkøbte ejendom på Kejlstrupvej i Silkeborg til blandt andet brug for administration af Specialområde Autisme(SAU) og Specialområde Socialpsykiatri Voksne(SVO). Etablering af administration og undervisningslokaler sker i et samarbejde med Præhospitalet, som har særskilt bevilling til sin andel af ombygningen.

Der er i 2023 afsat et rådighedsbeløb på 2,0 mio. kr. til projektet.

Renoveringsprojekter 2022

Der er i 2023 afsat et rådighedsbeløb på 1,0 mio. kr. til færdiggørelse af vinduesudskiftninger på Pilebakken og Høskoven. Der var i 2022 et rådighedsbeløb på 1,2 mio. kr. til disse renoveringsprojekter.

Regional Udvikling

4 Regional Udvikling

4.1 Indledning

Fakta om Regional Udvikling

Regionen har en række udviklings- og borgernære opgaver indenfor den regionale udvikling.

Drift

Samlet udgiftsbaseret budget for Regional Udvik 582,8 mio.kr.

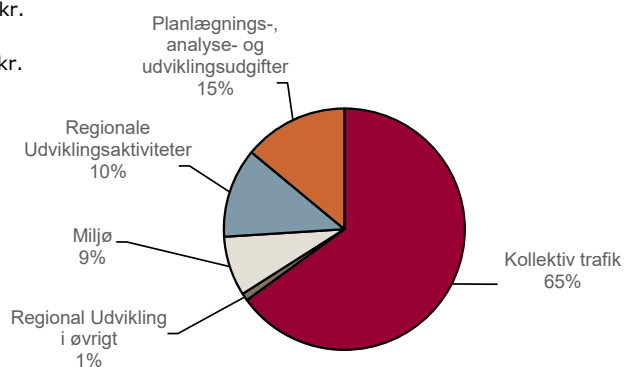
Regionale Udviklingsaktiviteter	60,4 mio.kr.
Kollektiv Trafik	380,6 mio. kr.
Miljø	49,7 mio. kr.
Regional Udvikling i øvrigt	6,7 mio. kr.
Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter	85,4 mio. kr.

Ansatte

Antal helårsstillinger i alt: 132

Opgaver

- * Udviklingsaktiviteter
- * Uddannelse
- * Kultur
- * Kollektiv Trafik
- * Miljø
- * Internationale aktiviteter

Administrative enheder i Regional Udvikling

Hovedcentret er placeret i Viborg med afdeling inden for miljøområdet i Lemvig

4.1.1 Målbillede og Regional Udviklingsstrategi

Region Midtjyllands Udviklingsstrategi 2019-2030 udgør rammen for udviklingsaktiviteter i regionen. Den overordnede vision for den regionale udvikling er, at den midtjyske region skal være en attraktiv og bæredygtig region. For alle.

Visionen er udfoldet i fire strategispor og ni politisk prioriterede tematiske målsætninger, der er angivet i målbilledet for Regional Udvikling:

- **Det gode liv i hele regionen.**

Region Midtjylland er landets største region med et areal på 13.000 km² og den næststørste målt på antal af indbyggere – i alt 1,3 mio. De demografiske forskelle mellem land/by og unge/ældre i regionen er markante. Mange af vores unge flytter fra landområderne og vender ikke tilbage. Regionens indsats fokuserer på en fleksibel og bæredygtig infrastruktur på mobilitetsområdet, et attraktivt kulturliv i hele regionen samt bæredygtige og attraktive landsbyer og landdistrikter.

- **Fremtidssikrede uddannelser og kompetenceløft**

Vi har brug for borgere med kvalitetsuddannelser i en region, hvor miljø-, klima-, fødevarer- og energiteknologi er erhverv i rivende udvikling. Derfor er vi nødt til at uddanne os – ikke kun som unge, men gennem hele arbejdslivet. Region Midtjylland skal være en attraktiv region at studere i. Regionen arbejder for et varieret udbud af ungdomsuddannelser af høj kvalitet i hele regionen og med fokus på de unges trivsel og mentale sundhed.

- **Udvikling med hånd om klima, miljø og ressourcer**

Region Midtjylland er med i forreste række, når det gælder kompetencer og viden inden for jordforurening, og vi investerer sammen med kommuner, stat og vandforsyninger i at finde nye, holdbare miljøteknologiske løsninger.

Region Midtjylland bringer aktører sammen, der kan arbejde med at håndtere klimaforandringernes ændrede nedbørsmængder, der på skift giver udfordringer med både tørke og oversvømmelser.

Der er brug for at fremme alternative, bæredygtige løsninger, så vi forbruger færre nye råstoffer, undgår tung transport af materialer på vores veje og undgår at skulle importere råstoffer fra udlandet.

Det er ikke kun som borgere, vi skal ændre vores forbrugsvaner til gavn for klimaet. Regionen kan også gøre meget. Vi har en ambition om at skabe verdens mest bæredygtige hospitaler.

- **Bæredygtigt og effektivt sundhedsvæsen af høj kvalitet**

Innovationskraften på hospitalerne lever, men der er et stort potentiale for endnu mere innovation og produktudvikling. I Region Midtjylland ønsker vi at styrke vores indsats i forhold til at skabe og tage ny teknik og nye digitale løsninger i brug. Bedre digitale løsninger er et stærkt redskab når det handler om, at vi som borgere skal opleve et mere brugernært sundhedsvæsen med it-løsninger for alle i samfundet. Og de nye løsninger skal samtidig gøre sundhedsvæsenet mere effektivt og bæredygtigt.

Den røde tråd i strategien er, at Region Midtjylland og den midtjyske region bidrager til at skabe gode, fremtidssikrede løsninger - inden for rammen af FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling.

Revision af Regional Udviklingsstrategi

Nye partnerskaber er indgået, forskellige former for borgerinvolvering er afprøvet, nye udviklingsopgaver er udviklet, og myndighedsopgaver er fortsat drevet robust. Alle aktiviteter relaterer sig til realiseringen af FN's 17 verdensmål for bæredygtighed.

Regionsrådet har i 2022 besluttet at bruge det gode udgangspunkt til at revidere Regional Udviklingsstrategi 2019-2030. I perioden fra 2022-2025 sættes politisk fokus på en række komplekse og aktuelle temaer, som har det til fælles, at de indeholder udfordringer, som ikke kan løses af regionen alene.

Derfor indgår det i revisionen, at der nedsættes et regionalpolitisk forum, der skal arbejde med udfordringer, spørgsmål og løsninger inden for hvert tema. Et regionalpolitisk forum ledes af regionens politikere og består derudover af repræsentanter fra fx kommuner, stat, videninstitutioner, erhvervsliv, civilsamfund og organisationer.

Fokus er på de temaer og spørgsmål, der skal udvikles i politisk samarbejde i regionalpolitiske fora, der kan bestå af repræsentanter fra kommuner, stat, videninstitutioner, erhvervsliv, kulturliv, civilsamfund herunder unge fra projektet SAMFUNDSFORMERNE, faglige eksperter samt regionen. En repræsentant for udvalg for regional udvikling vil stå i spidsen for hvert forum.

Arbejdet er tilrettelagt, så udvalg for regional udvikling arbejder i alle processens faser samt leder arbejdet i de regionalpolitiske fora.

Regionsrådet forelægges i september 2022 otte udvalgte temaer, som hver især adresserer en række komplekse samfundsmæssige udfordringer:

1. Hvordan hjælper vi unge, der står udenfor?
2. Hvordan forhindrer vi, at blomsterne forsvinder?
3. Hvordan får vi flere til at stige på?
4. Hvor finder vi arbejdskraften?
5. Hvordan mindsker vi forbruget?
6. Hvordan får vi arealer nok til den grønne omstilling?
7. Hvordan understøtter vi det gode liv på landet?
8. Hvad gør vi, når vandet kommer?

De regionalpolitiske fora arbejder i 2023-2025 med temaerne og forventes at fremsende anbefalinger til aktiviteter til regionsrådet. De aktiviteter, der godkendes af regionsrådet, indgår i aktiviteterne på regional udviklings område i de kommende år.

4.1.3 Budget

Økonomiaftalen

Rammen for Regional Udvikling fastsættes i de årlige økonomiforhandlinger og består af et statsligt bloktilskud og et kommunalt udviklingsbidrag.

Midlerne kan frit prioriteres inden for Regional Udviklings områder, dog skal en andel gå til finansiering af Regional Udviklings andel af fælles formål. Når der prioriteres midler til ét område, skal et andet områdes opgaver reduceres tilsvarende, så den samlede ramme overholdes.

Nettorammen for 2023 til Regional Udvikling er i økonomiaftalen aftalt til 600,7 mio. kr., bestående af et bloktilskud på 440,7 mio. kr. og et kommunalt udviklingsbidrag på 160,0 mio. kr. Det kommunale udviklingsbidrag er i 2023 fastsat til 118 kr. pr. indbygger i regionen.

Rammen for Regional Udvikling er i 2023 løftet med samlet 4,8 mio. kr., fordelt med 4,0 mio. kr. som følge af indsatsen på miljøområdet til håndteringen af PFAS, samt 0,7 mio. kr. grundet de nye fordelingsregler på gymnasieområdet og herudover mindre reguleringer på kollektiv trafiks område.

Nettodriftsudgifter for Regional Udvikling 2023 og overslagsårene 2024-2026

Mio. kr.	Regnskab 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budgetoverslagsår		
				2024	2025	2026
Udgifter						
Udviklingsopgaver	62,9	65,6	60,4	61,4	62,4	62,4
Regionale Udviklingsaktiviteter	62,9	65,6	60,4	61,4	62,4	62,4
Borgernære driftsopgaver	434,0	432,1	430,3	430,3	430,3	431,0
Kollektiv trafik	382,0	379,3	380,6	380,6	380,6	381,3
Miljø	52,0	52,8	49,7	49,7	49,7	49,7
Tværgående udgifter	84,7	86,7	92,0	91,1	90,1	89,4
Regional Udvikling i øvrigt	2,0	1,7	6,7	6,8	7,0	7,0
Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter	82,6	85,0	85,4	84,3	83,1	82,4
Regional Udvikling (ekskl. Fælles formål)	581,5	584,4	582,8	582,8	582,8	582,8
Andel af Fælles formål og administration	16,8	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0
Regional Udvikling i alt til drift	598,3	602,4	600,7	600,7	600,7	600,7
Anlæg Miljø	1,1					
Regional Udvikling i alt udgiftsbaseret	599,3	602,4	600,7	600,7	600,7	600,7
Indtægter						
Statsligt bloktilskud	-436,6	-439,6	-440,8	-440,8	-440,8	-440,8
Kommunalt udviklingsbidrag	-163,6	-163,3	-160,0	-160,0	-160,0	-160,0
Regional Udvikling i alt	-600,3	-602,9	-600,7	-600,7	-600,7	-600,7

Note: Rammen for Regional Udvikling i 2023 er korrigeret med 20,3 mio. kr. pga. positivt p/l-rul i 2022 samt en generel p/l-fremskrivning for 2023 på 12,9 mio. kr. Rammen for Regional Udvikling er i 2023 i økonomiaftalen fastsat udgiftsbaseret ekskl. udgifter til renter. Årets udgiftsbaserede forventede resultat ekskl. renter udviser balance, mens det forventede udgiftsbaserede resultat inkl. renter er på -1,1 mio. kr. i 2023.

Politiske prioriteringer i Budget 2023

Frigjorte midler til prioritering i budget 2023

Midttrafiks repræsentantskab vedtog i 2021 en ny databaseret indtægtsfordelingsmodel, der betyder en ændret indtægtsfordeling mellem region og kommuner. Sammenlignet med tidligere får Region Midtjylland en større del af indtægterne. Dette betyder således, at regionens udgifter til bestillerbidraget reduceres. Indfasningen af modellen begyndte i 2022, hvor 50 % af gevinsten svarende til 9,2 mio. kr. blev implementeret. I 2023 står regionen til at realisere de næste 25 % svarende til en merindtægt på 5,0 mio. kr.

Herudover er der fra budget 2023 og frem frigjort 3,0 mio. kr. på Regional Udvikling som følge af, at en opgave vedr. tværgående bæredygtighed, der tidligere var fuldt finansieret af Regional Udvikling, nu finansieres via fordelingsnøglen til fælles formål og administration.

Dette giver sammenlagt 8,0 mio. kr. i varige midler til politisk prioritering. I forbindelse med budgetforlig 2023 blev det besluttet at midlerne indarbejdes i budget 2023 jf. nedenstående tabel:

Prioritering af midler fra budgetforlig 2023

Mio. kr.	Budget 2023
<i>Kollektiv trafik</i>	
Understøttelse af udfordringer inden for den kollektive trafik	4,3
Midler til nytænkning af kollektiv trafik og mobilitet	0,7
<i>Bæredygtighed</i>	
Styrket indsats på områderne for grøn omstilling, bæredygtighed og klima	3,0
<i>Kultur</i>	
Kulturpulje - Pulje til kulturprojekter	-1,0
Understøttelse af børn og unges initiativer til kultur	1,0
I alt	8,0

Kollektiv trafik

I budget 2023 er 4,3 mio. kr. indarbejdet i rammen til kollektiv trafik. Disse skal indgå i forbindelse med det videre arbejde med en omstillingsplan for den kollektive trafik. Desuden er der prioriteret 0,7 mio. kr. til finansiering af et årsværk med henblik på at styrke regionens arbejde med at se den kollektive trafik og mobilitet på en ny måde. Fra 2026 indarbejdes de 0,7 mio. kr. også under bevillingen kollektiv trafik.

Bæredygtighed

Der er desuden prioriteret 3,0 mio. kr. til en styrket regional indsats på områderne for grøn omstilling, bæredygtighed og klima. De 3,0 mio. kr. placeres på bevillingen 'Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter' i 2023 og 2024. Fra 2025 og frem omdisponeres 1,0 mio. kr. til bevillingen 'Regionale Udviklingsaktiviteter' imens de resterende 2,0 mio. kr. bibeholdes til personaleressourcer.

Kultur

Foruden ovenstående blev det også i budgetforliget besluttet, at der i 2023 skulle bevilligeres midler til at understøtte børn og unges initiativer til kultur. Midlerne til dette finansieres af kulturpuljen.

Udmøntning af DUT-midler til styrket indsats mod PFAS

Region Midtjylland er som del af økonomiaftalen 2023 blevet løftet med 4 mio. kr. pr. år til at løse de miljømæssige udfordringer med PFAS.

I budget 2023 indarbejdes 3,3 mio. kr. som et årligt løft på jordforureningsområdet, mens de resterende midler bruges til at opnormere området med yderligere et årsværk under bevillingen 'planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter'.

Interne omprioriteringer

I 1. behandlingen af budget 2023 blev beskrevet en række interne omprioriteringer af midler inden for Regional Udviklings egen ramme. I nedenstående budgettal og budgetbemærkninger er omplaceringer til og med Regionsrådets beslutninger i august 2022 indarbejdet.

4.2 Udviklingsopgaver

4.2.1 Regionale Udviklingsaktiviteter

Formål

Bevillingen 'Regionale Udviklingsaktiviteter' er bl.a. med til at understøtte regionens opgave inden for uddannelse og kultur. Herudover har regionerne en vigtig rolle i forhold til at løse opgaver inden for det internationale samarbejde, mobilitet, udvikling af landdistrikterne, sundhedsinnovation, bæredygtighed, grøn omstilling, klima og udvikling af arbejdskraftressourcer.

Under Regionale Udviklingsaktiviteter er der afsat midler til at understøtte disse aktiviteter i tætte partnerskaber med relevante aktører.

Budget

Nettodriftsudgifter for Regionale Udviklingsaktiviteter

Mio. kr.	Regnskab 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budgetoverslagsår		
Nettodriftsudgifter				2024	2025	2026
Projektpulje til handleplansaktiviteter	17,8	25,1	18,4	17,9	18,9	18,9
Administrativ udviklingspulje	1,5	1,1	2,6	2,6	2,6	2,6
Uddannelsespulje	29,9	25,8	26,3	27,8	27,8	27,8
- Projektpulje til uddannelsesaktiviteter	28,0	22,2	22,3	23,8	23,8	23,8
- Udvikling af arbejdskraftressourcer på uddannelsesområdet			3,6	3,6	3,6	3,6
- Pulje til medfinansiering af socialfondsprojekter		3,2				
- Administrativ udviklingspulje på uddannelsesområdet	1,9	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Kulturpulje	13,6	13,6	13,1	13,1	13,1	13,1
- Kulturprojekter	8,0	9,7	8,4	10,5	10,5	10,5
- Børn og unges initiativer til kultur			1,0	1,0	1,0	1,0
- Eventpulje	2,0	2,2	2,1			
- Europæisk kulturregion	2,7	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3
- Administrativ udviklingspulje på kulturområdet	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
- Strategisk kulturindsats	0,9					
Nettodriftsudgifter i alt (note)	62,9	65,6	60,4	61,4	62,4	62,4

Note: I forhold til tidligere år, er indsatsen 'udvikling af arbejdskraftressourcer' fra 2023 flyttet fra Projektpulje til handleplansaktiviteter til Uddannelsespuljen.

Aktiviteter

Projektpulje til regionale handleplansaktiviteter

Der afsættes en projektpulje på 18,4 mio. kr. i 2023, der fordeles efter nedenstående indikative rammer. Den endelige udmøntning af midlerne foretages i december.

Mio. kr.	Indikative rammer	Indikative rammer overslagsår		
Nettodriftsudgifter	2023	2024	2025	2026
- Internationale Aktiviteter	4,7	4,4	4,4	4,4
- Landdistrikter	1,8	1,6	1,6	1,6
- Mobilitet	1,9	1,9	1,9	1,9
- Sundhedsinnovation	5,0	5,5	5,5	5,5
- Bæredygtighed og Grøn omstilling	3,0	2,5	3,5	3,5
- Klima	2,0	2,0	2,0	2,0
Nettodriftsudgifter i alt (note)	18,4	17,9	18,9	18,9

I nedenstående beskrives de enkelte indsatsområders arbejdsfelt. De konkrete aktiviteter specificeres i forbindelse med den endelige udmøntning.

Internationale aktiviteter

Der er i forbindelse med regionens internationale arbejde i 2023 afsat midler til Regional Udviklings andel af kontingent til Central Denmark EU (CDEU).

I 2023 er der også indarbejdet midler til opgaven i forbindelse med Interreg Öresund– Kattegat-Skagerrak (Interreg ØKS), som en del af aftale om finansiering af teknisk assistance til programmet. Interreg ØKS løber over programperioden 2021-2027 og arbejder med projekter, der vil arbejde for at løse samfundsmæssige udfordringer på tværs af grænser i det sydlige Skandinavien.

Herudover anvendes der også midler til kontingent til internationale organisationer, delegationsbesøg og internationale vidensdelingsaktiviteter. Desuden finansierer midlerne generelle interne internationale aktiviteter som uddannelse og oversættelser mm. Internationale aktiviteter, der er begrænset til de enkelte indsatsområder, finansieres af midler til de respektive områder.

Landdistrikter

Den regionale landdistriktsindsats sigter på at fremme en bæredygtig udvikling – både miljømæssigt, socialt og økonomisk - i regionens landsbyer og landområder. Dette sker som en integreret del af den regionale udviklingsindsats og i et tæt samarbejde med kommuner, lokale aktionsgrupper, lokalsamfund, Landdistrikternes Fællesråd og andre interessenter. Indsatsen er først og fremmest fokuseret omkring konkrete udviklingsaktiviteter i samarbejde med de mange aktører, koordinering imellem disse og interessevaretagelse.

Mobilitet

Arbejdet i 2023 vil have fokus på nye mobilitetsløsninger. Udfordringerne med færre passagerer og stigende driftsomkostninger betyder, at hele mobilitetsområdet skal gentænkes. Der er behov for at se på digitale samkørselsapps, dele mobilitet i form af biler, cykler og løbehjul samt at tænke mere fleksible kollektive transportløsninger. Der vil endvidere være fokus på den videre implementering af klimasamarbejdsaftaler inden for mobilitetsområdet.

Sundhedsinnovation

Der arbejdes fortsat at skabe de bedste forudsætninger for at lykkes med innovation og understøtte klinikere gennem indsatser, der giver en endnu stærkere infrastruktur. Med etableringen af styregruppen for sundhedsinnovation, der sætter retning for sundhedsinnovation i Region Midtjylland, vil der i forlængelse af den ny strategi blive anvendt midler til at udmønte strategien, særligt ift. en styrket infrastruktur og samarbejde med virksomheder om nye innovative løsninger til klinikken.

Herudover vil der blive igangsat en række aktiviteter ift. digital sundhed, hvor mange nye datadrevne løsninger og teknologier skal bidrage til at løse de udfordringer, der er i sundhedsvæsenet. Det er fx aktiviteter som afdækning og afprøvning af nye teknologier samt videreførelse og implementering af produktinnovationsforløbet "Fra ide til løsning". Der arbejdes med at implementere afprøvede teknologier og lave et stærkt koncernbærende set-up. Slutteligt er der også fokus på at skabe flere stærke innovationsmiljøer og modeller.

Bæredygtighed og grøn omstilling

Nationalt er der udfordringer inden for bæredygtighed og grøn omstilling, der kræver langt mere handling end i dag. Udfordringerne er komplekse og går på tværs af både geografi og faglige discipliner. Vindmøller, solceller, biodiversitet, landbrug, Power to X anlæg (grøn elektricitet der omdannes til brint), byggeri og klimatilpasningsanlæg er helt aktuelle eksempler på bæredygtighed og grøn omstilling, der alle kræver en bid af Danmarks areal. Det er derfor vigtigt, at der tænkes i helheder, synergier og partnerskaber, når de bedste løsninger skal findes. Det arbejdes der bl.a. videre med i 2023.

Der arbejdes også på at fremme af den cirkulære økonomi gennem mindre forbrug og mere genanvendelse, hvilket kræver indsatser på tværs af værdikæden. Også på dette felt er der et stort behov for en samlende og koordinerende indsats. Her vil projektet "Circular Economy Beyond Waste" spille en stor rolle i 2023 som fundament for kommende indsatser og udbredelse i hele regionen.

For at fremme og accelerere den grønne omstilling og klimaarbejdet arbejdes der i 2023 for en mere sammenhængende indsats, som sætter en tydelig vision og retning for de målsætninger, som regionen sammen med samarbejdspartnere og borgere gerne vil opnå. Med klare mål og rammer for de regionale og tværkommunale indsatser kan der skabes et mere forpligtende samarbejde mellem kommuner og andre klima- og bæredygtighedsaktører – både nationalt og internationalt. Dette vil øge den regionale værdi og dermed handlekraften i klimaindsatsen.

Klima

Region Midtjylland arbejder i partnerskaber med at sikre en klimarobust region. Øget nedbør, stigende havvand og forhøjet grundvandsstand skaber oversvømmelser, hvilket resulterer i værditab i form af ødelagte ejendomme, infrastruktur, landbrugsarealer m.v. Region Midtjylland arbejder tæt sammen med kommunerne og andre aktører om projekter, der sætter fokus på klimatilpasning. Herudover - hvordan man gennem udvikling af området kan afhjælpe generne og skabe tryghed for borgere og virksomheder og et mere bæredygtigt samfund

I første kvartal af 2023 foretages den endelige afrapportering af projektet "Coast to Coast Clima Challenge", som blev afsluttet i 2022. Læringen herfra søges overført til nye partnerskaber igennem et større afløsende projekt. Dermed accelererer arbejdet med helhedsorienterede initiativer i forhold til klimatilpasning, den grønne omstilling og handling imod mere bæredygtighed i den midtjyske geografi.

I 2023 er regionen fortsat stærkt engageret som leadpartner på EU-Life projektet 'Bio Scape'. I øvrigt er projektet "Resist", der skal finde alternative løsninger på de udfordringer vi står overfor, bevilget til primo 2023. Regionen inviteres til at indgå i en række andre partnerskaber fra eksempelvis universiteterne, men også internationale partnere, der har fået øje på kompetencerne.

Administrativ udviklingspulje

Der indarbejdes en tværgående administrativ udviklingspulje på 2,6 mio. kr. til at understøtte aktiviteter i den regionale udviklingsstrategi, herunder arbejdet med 'Samfundsformerne'.

Uddannelsespulje

Projektpulje til uddannelsesprojekter

Puljen til uddannelsesprojekter har siden 2018 været opdelt i en teknologipagtpulje og en åben pulje som følge af regionsrådets øremærkning af 75 % af midlerne til en teknologipagtpulje under Den Midtjyske Teknologipagt. Øremærkningen udløb i 2022, hvorfor regionsrådet den 23. februar 2022 vedtog, at puljen til uddannelsesprojekter fremover opdeles i to puljer:

- Temapuljen: 80 % øremærkes til store projekter med væsentlig involvering af Region Midtjylland.
- Inkubationspuljen: 20 % øremærkes til pilot- og forprojekter.

I 2023 lægges der op til en udmøntning af puljen i foråret med en forventet annoncering af den nye ansøgningsrunde primo 2023. Hvis der er tilbageværende midler efter forårets udmøntning, igangsættes en ny ansøgningsrunde af puljen i efteråret 2023.

Der er afsat 22,3 mio. kr. til puljen i 2023.

Midlerne kan søges som udviklingstilskud af ungdomsuddannelser i regionen til udviklingen af nye fag, studieretninger og lignende. Der afsættes fortsat 0,4 mio. kr. til en administrativ udviklingspulje på uddannelsesområdet.

Udvikling af arbejdskraftressourcer på uddannelsesområdet

I samarbejde med relevante partnere vil Region Midtjylland i 2023 kan videreføre og videreudvikle projektet 'Ung i Uddannelse', der udløb i 2022. Midlerne på 3,6 mio. kr. anvendes til medfinansiering af et nyt projekt, som ligeledes er målrettet psykisk sårbare unge. Regionen vil være leadpartner på det nye projekt, der forventes at starte primo 2023.

I budget 2023 og frem er der tilført 3,6 mio. kr. til arbejdet med arbejdskraftressourcer under uddannelsespuljen. Midlerne var tidligere placeret under projektpuljen til handleplansaktiviteter, men flyttes fra 2023 og frem til uddannelsespuljen med henblik på at videreføre og videreudvikle projektet 'Ung i Uddannelse'.

Øvrig bemærkning vedr. nye fordelingsregler

Der er indgået aftale om nye regler for fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser. Aftalen er trådt i kraft pr. 1. juli 2022. De nye regler medfører en række nye opgaver for regionerne vedrørende fordeling og fastsættelse af kapacitet af elever på de gymnasiale uddannelser. Regionerne får desuden ansvar for at lede de formaliserede samarbejder mellem de gymnasiale uddannelser og regionsrådet. Som følge heraf tilføres regionerne ekstra DUT-midler. I 2023 tilføres Region Midtjylland 0,6 mio. kr. til bevillingen 'planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter'.

Kulturpulje

Region Midtjyllands kulturpulje bruges til at understøtte og gennemføre regionsrådets kulturpolitik, der er en del af Region Midtjyllands udviklingsstrategi. Kulturpolitikken har til formål at sikre et mangfoldigt og varieret kulturliv for alle samt et kompetent kulturliv i udvikling.

Kulturprojekter

Pulje til kulturprojekter er en del af kulturpolitikens indsatsområde "Udvikling og eksperimenter".

I forbindelse hensigtserklæringerne i budgetforlig 2023, forventes det at 1,0 mio. kr. af puljen til kulturprojekter allokeres til arbejdet med kultur og sundhed. De resterende midler anvendes til egne udviklingsaktiviteter samt implementering af afprøvede løsninger

I 2023 lægges der op til at udmønte kulturpuljen i foråret 2023 efter følgende kriterier:

- Innovation og udvikling
- Partnerskaber og organisering
- Projektets relevans
- Læring, viden og varig udvikling

Kriterierne vægtes tungere jo større projekttilskud, der ansøges om.

Børn og unges initiativer til kultur

I forbindelse med budgetforlig 2023 er der prioriteret 1,0 mio. kr. til at understøtte børn og unges initiativer til at skabe kulturprojekter i Region Midtjylland. Midlerne skal udmøntes efter kriterier, der tilgodeser børn og unges kulturprojekter for jævnaldrende og understøtter Regionens kulturpolitik.

Eventpuljen

Der er i budget 2023 afsat 2,1 mio. kr. til fortsat at understøtte tiltrækningen og gennemførelsen af store internationale kultur- og sportsevents i Region Midtjylland. Midlerne er allerede disponeret. Fra 2024 og frem ophører puljen.

Europæisk KulturRegion

Kultursamarbejde med kommunerne i regi af 'Europæisk KulturRegion' fortsætter i 2023 inden for den vedtagne strategi med fokus på europæisk samarbejde og udsyn.

4.3 Borgernære driftsopgaver

4.3.1 Kollektiv trafik

Formål

Region Midtjylland finansierer den regionale kollektive trafik, herunder Midtjyske Jernbaners strækning Lemvigbanen og Holstebro-Skjernbanen. Driften varetages af Midttrafik for bussernes vedkommende, mens Midtjyske Jernbaner varetager den skinnearbejde drift.

Herudover finansierer Region Midtjylland i samarbejde med Aarhus Kommune Aarhus Letbane.

Budget

Nettodriftsudgifter for kollektiv trafik

Mio. kr.	Regnskab 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budgetoverslagsår		
				2024	2025	2026
Nettodriftsudgifter						
Busdrift og administration hos Midttrafik	292,6	288,1	307,3	279,7	279,7	280,7
- busdrift	182,9	184,0	233,4	208,4	208,4	211,2
- uddannelsesruter	9,7	9,4	11,7	9,1	9,1	9,1
- flextur og teletaxa	0,4					
- administration hos Midttrafik og billetkontrol	41,6	39,5	37,2	37,2	37,2	37,2
- rejsekort	27,2	24,8	22,2	22,2	22,2	22,2
- pensioner	0,8	0,8	2,7	2,7	2,7	1,0
- Lemvigbanen	18,1	17,8				
- Holstebro-Skjern		0,0				
- investeringsplan	12,1	11,7				
Midtjyske Jernbaner			29,3	28,0	28,0	28,0
- togdrift			18,5	17,3	17,3	17,3
- investeringsplan			10,7	10,7	10,7	10,7
Bestillerbidrag til Aarhus Letbane	75,3	72,4	78,1	75,4	76,2	76,2
- bidrag til Aarhus Letbane Drift I/S - ALD	67,3	65,9	72,6	69,9	70,7	70,6
- letbaneadministration og billetkontrol	2,6	2,7	2,0	2,0	2,0	2,0
- rejsekortdrift letbanen	4,9	3,3	3,1	3,1	3,1	3,1
- letbanesekretariatet	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4
Bidrag til Aarhus Letbane - anlægsselskab	5,0	5,6	5,3	5,3	5,3	5,3
Tjenestemandspension på privatbanerne	9,0	9,0	8,9	8,9	8,9	8,9
Pulje til udmøntning i forbindelse med tilpasningsplan		-5,6	-48,2	-16,7	-17,5	-17,7
Pulje til udmøntning i budgetforlig		9,8				
Nettodriftsudgifter i alt	382,0	379,3	380,6	380,6	380,6	381,3

Note: Fra og med budget 2023 er udgifter til Midtjyske Jernbaners drift af Lemvigbanen og Holstebro-Skjernbanen udskilt til et særskilt område for at afspejle selskabets opgaver på begge banestrækninger.

Økonomiske udfordringer i budget 2023 for Kollektiv trafik

Den kollektive trafik efter COVID-19

Den statslige kompensation for manglende indtægter er ophørt fra 2022, og normaliseringen af den kollektive trafik efter COVID-19 er i gang. Processen er imidlertid langvarig, og indtægterne forventes også at være påvirket negativt i 2023.

Forventningerne til 2023 og overslagsårene er behæftet med betydelig usikkerhed. Den regionale kollektive trafik kan stå over for en "ny normal", hvor ændrede rejsemønstre, øget udbredelse af hjemmearbejde, virtuelle møder m.v. reducerer det samlede transportbehov permanent. Allerede før COVID-19 var den kollektive trafik udfordret af et stigende passagertal og dermed faldende indtægter. Det er usikkert, om indtægterne nogensinde vil vende tilbage til et niveau som forudsat af Midttrafik i overslagsårene.

Tilpasningsbehovet i overslagsårene er derfor meget usikkert. At få flere passagerer og dermed flere indtægter vil derfor være et fokusområde i 2023 og kommende år.

Som en del af budgetforlig 2023 blev det drøftet at der er behov for en grundlæggende nytænkning af mobilitet i regionen. Der skal derfor i 2023 arbejdes i samarbejde med relevante partnere om alternative løsninger til den nuværende model.

Kraftige prisstigninger

Udgifterne til den kollektive trafik er steget kraftigt og udgør en økonomisk udfordring i 2023. Prisstigningerne er primært drevet af stigende priser på drivmidler, men rente og varepriser i øvrigt bidrager også til stigningen. Der er tale om en stigning på mellem 9 % og 29 % alt efter drivmiddel, mens indtægterne efter takstbekendtgørelsen kun må stige med 4,9 %. Tilskudsbehovet stiger således kraftigt. Det imødekommes kun delvist af p/l-reguleringer af det regionale budget i 2023. Det må forventes at prisudviklingen i den kommende tid vil være præget af betydelige og uforudsigelige udsving.

Ny indtægtsfordelingsmodel

I 2022 begyndte indfasningen af Midttrafiks nye indtægtsfordelingsmodel, der betyder en ændret indtægtsfordeling mellem region og kommuner. I 2023 har modellen 75 % effekt og indfases fuldt i 2024.

I 2022 blev der frigjort 9,2 mio. kr. som følge af indtægtsfordelingsmodellen, der alle blev bibeholdt under kollektiv trafik. I 2023 realiserer regionen en merindtægt på 5,0 mio. kr. på indtægtsfordelingsmodellen. Heraf bibeholdes 4,3 mio. kr. inden for den kollektive trafik og anvendes til at imødekomme det økonomiske pres på området.

De resterende 0,7 mio. kr. fra indtægtsfordelingsmodellen i 2023 afsættes i 2023-2025 til at styrke regionens arbejde med at nytænke den kollektive trafik og mobilitet. Fra 2026 og indarbejdes alle 5 mio. kr. under kollektiv trafik.

Omstilling til bæredygtig trafik

Regionsrådet fik i 2020 forelagt en Cowi rapport om grøn omstilling af de regionale busser, som konkluderede, at omstillingen vil koste 3-10 % mere end i dag ved uændret betjeningsniveau.

Det første udbud blev gennemført i 2020 i Østjylland med det CO2-neutrale drivmiddel HVO (2. generations biodiesel fremstillet på affaldsprodukter). I 2021 blev endnu et CO2-neutralt udbud i Midt- og Vestjylland gennemført. Det vindende bud indeholdt overvejede emissionsfri kørsel (el-busser). Kørslen er startet i 2022. Endnu et udbud med el-busser er gennemført i 2022 i Lemvig-området. I kombination med de tidligere udbud vil ca. 40 % af de regionale køreplantimer i 2023 således være grønne.

Erfaringerne fra de første udbud tyder på, at forventningerne har været realistiske, dog udgør de efterfølgende prisstigninger en budgetmæssig udfordring. Økonomien er generelt udfordret af prisstigningerne på drivmidler, men stigningerne har ramt især drivmidlerne gas og HVO, således at merprisen ift. diesel nu er betydelig. På de nuværende betingelser vil kun udbud på emissionsfri kørsel (i praksis el) give priser, der muliggør et nogenlunde uændret betjeningsomfang ift. diesel. Der er dog udfordringer med el-drift som drivmiddel på de længste regionale ruter. Der er således stor usikkerhed om de reelle udgifter ved implementeringen af klimasamarbejdsaftalerne.

Midtjyske Jernbaner

Togdrift

Region Midtjylland overtog i 2020 betjeningsansvaret på den statslige strækning Skjern-Holstebro. Regionen modtager et statsligt tilskud til dækning af udgifter forbundet med samdriften. Efter kontrakten med staten har regionens togoperatør mulighed for tage en rimelig fortjeneste inden for kontraktens rammer, der fremadrettet kan anvendes til at reducere tilskudsbehovet til Lemvigbanen.

I forbindelse med udmøntningen af tilskud til investeringer efter "Aftale om Infrastrukturplan 2035" af 28. juni 2021 tildeles Region Midtjylland 22,6 mio. kr. i 2022 og igen i 2023, og 14,3 mio. kr. i hvert af årene 2024 og 2025. Midlerne er til anvendelse på strækningerne Lemvigbanen og Odderbanen. Midlerne fremgår ikke i nettotabellen.

Bestillerbidrag til Aarhus Letbane

Aarhus Letbane I/S ejes af Region Midtjylland og Aarhus Kommune i fællesskab efter nøglen 50-50. Driften finansieres efter interessentskabsaftalen dels af den bus- og togtrafik, der er blevet erstattet af letbanen, dels af et statsligt tilskud til Region Midtjylland for overtagelse af driftsansvaret på Grenaa-banen. Merudgifter ud over dette finansieres efter ejerandel. P.t. er den reelle fordeling inkl. statstilskud 58 % til regionen og 42 % til kommunen.

Aarhus Letbane har været den del af Midttrafiks driftsområder, der har mistet færrest passagerer under COVID-19, og har i 2022 haft de højeste kvartalsvise passagertal. Det er forventningen, at stabil drift og fortsat byudvikling vil hæve passagertallet yderligere.

Pulje til udmøntning i forbindelse med tilpasningsplan

Som en del af rammen til kollektiv trafik er der indarbejdet et tilpasningsbehov i 2023 og overslagsårene 2024-2026. Udmøntningen af puljen vil indgå i det videre arbejde med tilpasningsplanen for 2023 i samarbejde med Midttrafik.

Der er bestilt en analyse af økonomien i den regionale kollektive trafik, som skal beskrive mulighederne for at skabe balance i den kollektive trafik under hensyntagen til størst mulig effekt af regionale midler, betjening af det største antal borgere med særligt fokus på uddannelsessøgende, regional balance og bæredygtig omstilling. Analysen udføres af Cowi og behandles politisk ultimo 2022 med henblik på implementering ved køreplansskiftet i sommeren 2023.

4.3.2 Miljø

Formål

Regionen har ansvaret for at kortlægge og håndtere jordforureninger og sikre mennesker og miljø mod skadelige effekter af forureningerne – herunder i forhold til grundvand og overfladevand.

På råstofområdet har regionen ansvar for at planlægge kommende råstofgraveområder, udstede gravetilladelser, føre tilsyn med eksisterende råstofgrave samt med reetablering af færdigudgravede områder.

Et godt samarbejde med kommunerne er afgørende for at kunne håndtere jordforurening og sikre de nødvendige råstoffer på bedste vis. Samtidig baner det vej for vellykkede samarbejder om klimatilpasning og byudvikling.

På miljøområdet køber regionen en lang række ydelser fra eksterne rådgivere. Ved både at stille krav til leverandørerne og selv indgå i relevante udviklingssamarbejder understøtter regionen, at der til stadighed udvikles nye og effektive løsninger. Regionens arbejder på øget digitalisering, der skal gøre det lettere for borgere og myndigheder at finde data, men som også skal øge kvaliteten af data og effektivisere sagsbehandlingen.

Budget

Nettodriftsudgifter for Miljø

Mio. kr.	Regnskab 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budgetoverslagsår		
Nettodriftsudgifter				2024	2025	2026
Jordforurening	50,1	50,7	47,6	47,6	47,6	47,6
Råstoffer	1,8	2,2	2,1	2,1	2,1	2,1
Nettodriftsudgifter i alt	52,0	52,8	49,7	49,7	49,7	49,7

Jordforurening

Regionsrådet vedtog i 2020 en "Handlingsplan for jordforurening 2020-2025", der danner grundlag for områdets arbejde i 2023.

Flere midler til jordforurening

Region Midtjylland har som del af økonomiaftalen 2023 fået 4 mio. kr. årligt fra 2023 og frem til at løse de miljømæssige udfordringer med PFAS. Samtidig borfalder særbevillingen på ca. 6 mio. kr. i 2023, som regionen fik i 2021 og 2022 til undersøgelser af jordforurening, der påvirker overfladevand.

Midler til generationsforureninger

Folketinget har på finansloven 2021 fremskaffet finansiering til aktiviteter på generationsforureninger svarende til fase 1 i Danske Regioners "Plan for generationsforureningerne i Danmark".

I Region Midtjylland indebærer fase 1 oprensning af depotet ved Høfde 42 samt oprensning af forurening på Cheminovas gamle fabriksgrund. Strategien for Region Midtjyllands varetagelse af opgaverne inden for fase 1 er blevet politisk behandlet i regionsrådet i sommeren 2021. Regionsrådet besluttede, at

oprensningen på Høfde 42 igangsættes med det samme, mens oprensningen af Cheminovas gamle fabriksgrund forskydes med 2-3 år. Oprensningsprojektet for Høfde 42 blev sendt i udbud i december 2021, og udbudsforretningen forløber indtil 4. kvartal 2022.

Aktiviteterne i 2023 omfatter videreførelse af opretningsprojektet på Høfde 42. Herudover vil regionen i 2023 også arbejde videre med de forberedende arbejder og udbuddet af opretningsprojektet på Cheminovas gamle fabriksgrund.

Råstofområdet

På råstofområdet fortsættes arbejdet med behandling af indkomne råstofansøgninger samt kortlægning af nye råstofgraveområder med henblik på at sikre råstoffer til fremtidens byggeri og industri.

4.4 Tværgående udgifter

4.4.1 Regional Udvikling i øvrigt

Formål

Bevillingen 'Regional Udvikling i øvrigt' anvendes til at afholde udgifter til personalepolitiske puljer, arbejds-skadeerstatninger og AES samt eventuelle ikke udmøntede puljer.

Budget

Nettodriftsudgifter for Regional Udvikling i øvrigt

Mio. kr.	Regnskab 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budgetoverslagsår		
Nettodriftsudgifter				2024	2025	2026
Personalepolitisk pulje, AES og arbejds-skadepulje	2,0	1,7	1,8	1,9	1,9	1,9
Pulje til håndtering af p/l-rul			4,9	5,0	5,2	5,2
Nettodriftsudgifter i alt	2,0	1,7	6,7	6,8	7,0	7,0

Fra 2023 indarbejdes en pulje til håndtering af p/l-rul. Der fremlægges i forbindelse med økonomiopfølgningen i sommeren 2023 eventuelle behov for træk på puljen. Uforbrugte midler vil blive prioriteret i samme fremstilling.

4.4.2 Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter

Formål

Regional Udviklings organisation er opbygget som en matrixorganisation med varierende projekt-konstruktioner, der kan skaleres op eller ned afhængigt af behov og efterspørgsel, og som her kan varetage forskellige typer af opgaver afhængig af kompetencer og viden.

Der er i organisationen en tættere kobling mellem den udviklingsorienterede del af Regional Udvikling og Miljø gennem arbejdet med den regionale udviklingsstrategi og FN's verdensmål.

Budget

Nettodriftsudgifter for Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter

Mio. kr.	Regnskab 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budgetoverslagsår		
Nettodriftsudgifter				2024	2025	2026
Udvikling	47,9	49,5	51,6	50,5	49,3	48,6
Miljø	34,7	35,5	33,8	33,8	33,8	33,8
Nettodriftsudgifter i alt	82,6	85,0	85,4	84,3	83,1	82,4

Finansieringsmæssigt forventes der stadig en del eksternt finansierede stillinger i Regional Udvikling. Antallet af medarbejdere, som er finansieret gennem eksterne projekter, er meget afhængigt af, hvilke projekter der bliver godkendt fra særlige EU-programmer.

Fælles formål og administration

5 Fælles formål og administration

5.1 Indledning

De centrale stabe varetager rollen som bindeled mellem regionsrådet og driftsorganisationen.

De centrale stabe placeret under Fælles formål og administration varetager ligesom de centrale stabe og fællesfunktioner placeret under Servicefunktioner, strategiske og administrative funktioner på tværs af organisationen. Derudover indeholder Fælles formål og administration også omkostninger til den politiske organisation og tjenestemandspensioner.

Regionshuse i Region Midtjylland

Regionshuset Viborg
Regionshuset Aarhus

Ansatte

Antal helårsstillinger: 519

Administrative enheder/ opgaver i Regionshuset Viborg

- * Servicering af regionsrådet m.v.
- * Stabene varetager en række opgaver, der er tværgående og koordinerende på tværs af organisationen og strategisk politikformulerende opgaver. Det er opgaver som sekretariatsbetjening og HR, økonomi, IT og kommunikation

Administrative enheder/ opgaver i Regionshuset Aarhus

- * Administrative operationelle opgaver i relation til at servicere institutioner bl.a. indenfor HR (løn, personale, arbejdsmiljø og uddannelse), bygninger og fagkonsulent funktioner indenfor psykiatrien m.v.
- * IT-driftscenter i Aarhus

Budget 2023

Det samlede budget er 545,3 mio. kr.

Stabe inkl. Direktion 527,9 mio. kr.

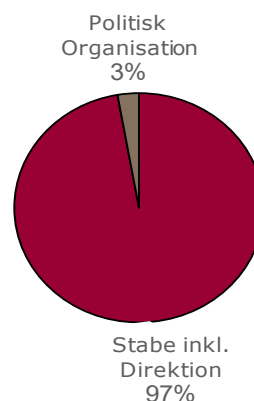
Politisk organisation 17,4 mio. kr.

Budgettet fordeles på de tre sektorer

Sundhed 510,4 mio. kr.

Social og Specialundervisning 22,9 mio. kr.

Regional Udvikling 12,0 mio. kr.

Budget

Stabenes budgetter består dels af et afdelingsbudget, der vedrører løn og personalerelaterede udgifter og tværgående koncernudgifter, der er regionsdækkende udgifter.

Driftsbudget

Tabel over de samlede nettoomkostninger til Fælles formål og administration i Budget 2023 og budgetoverslag 2024-2026.

Nettoomkostninger

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslag		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stabe	463,2	650,7	527,9	511,1	502,4	509,9
Politisk organisation	18,8	17,5	17,4	17,4	21,9	17,4
Tjenestemandspensioner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Udbetaling	217,0	217,9	204,0	199,0	194,0	189,0
Reduktion i forpligtigelse	-217,0	-217,9	-204,0	-199,0	-194,0	-189,0
Fælles formål og adm. i alt	482,0	668,2	545,3	528,6	524,3	527,4

De samlede nettoomkostninger til Fælles formål og administration i Budget 2023 udgør 545,3 mio. kr.

Fordelingen af administrationsomkostninger til de tre finansieringskredsløb

Ifølge Budget- og regnskabssystem for regioner skal nettoudgifter/-omkostninger på Fælles formål og administration fordeles til de tre hovedområder: Sundhed, Socialområdet og Regional Udvikling i forbindelse med budgetlægning og regnskabsafslutning.

Fordelingen af Fælles formål og administration til hovedområderne sker ved, at andelen til Socialområdet bliver fastlagt via takstberegningerne jf. Rammeaftalen, og herefter foretages en fordeling af den resterende del mellem Sundhed og Regional Udvikling på baggrund af bruttobudgetterne.

På Sundhedsområdet er en del af de pensionerede tjenestemænd blevet genforsikret hos Sampension, således at Region Midtjylland modtager en indbetaling fra Sampension svarende til cirka 70 % af den årlige udgift til de genforsikrede tjenestemænd. Da det alene er på Sundhedsområdet tjenestemændene er genforsikret, fordeles indtægten vedr. pensionerede tjenestemænd alene til Sundhedsområdet.

På baggrund af ovenstående fordeles nettoudgifter/-omkostninger under Fælles formål og administration ud fra nedenstående fordelingsnøgle ved budgetlægningen. Fordelingsnøglen tilpasses løbende i henhold til Regionsrådets beslutninger, således at en opdateret fordelingsnøgle benyttes ved regnskabsafslutningen.

Fordeling af udgifter til Fælles formål og administration på hovedkonti

Hovedkonto	Tekst	Fordelingsnøgle
1	Sundhed	93,6%
2	Socialområdet	4,2%
3	Regional Udvikling	2,2%
I alt		100,0%

Fordeling til de tre finansieringskredsløb af Fælles formål og administration giver nedenstående fordeling.

Fordeling af Fælles formål og administration på hovedkonto 1-3

Hovedkonto	Tekst	Mio. kr. Nettoomkostninger	Mio. kr. Nettoudgifter
1	Sundhed	510,5	764,4
2	Socialområdet	22,9	34,3
3	Regional Udvikling	12,0	18,0
I alt		545,3	816,7

Hovedkonto 1-3 skal således i alt finansiere såvel deres egne sektoradministrationer og en andel af regionens nettoomkostninger til Fælles formål og administration.

5.2 Centrale stabe på Fælles formål og administration

Formål

De centrale stabe skal som helhed understøtte hele organisationen med en række strategiske og administrative funktioner, oftest på tværs af organisationen.

Der er følgende stabe:

- **Direktionen:** Direktionen udgør den øverste administrative ledelse og består af en regionsdirektør og tre koncerndirektører. På vegne af den samlede direktion har direktørerne det daglige ansvar for hver deres områder.
- **Regionssekretariatet:** Regionssekretariatet sekretariatsbetjener regionsrådet, forretningsudvalget, stående og særlige udvalg, direktionen samt en række strategisk, koordinerende møder i administrationen. Regionssekretariatet har endvidere en række koncerndækkende funktioner inden for bl.a. jura, informationssikkerhed, digital forvaltning, forsikringsområdet herunder patientforsikrings- og arbejdsskader, videnskabsetiske komiteer og administration af regionens feriefond. Endelig har Regionssekretariatet ansvaret for intern service, dvs. drift og vedligehold af regionshusene samt kantine, rengøring og pedelfunktion.

Det skal bemærkes, at Regionssekretariatets opgaver er fordelt på 2 områder. Opgaver der kun relateres til sundhedsområdet, er placeret i Regionssekretariat Sundhed under Servicefunktioner. Øvrige opgaver, der løses på tværs af regionens finansieringskredsløb, er placeret i Regionssekretariat under Fælles formål og administration.

- **Koncern HR:** Koncern HR har ansvaret for strategisk-koordinerende opgaver inden for områderne løn og personale, arbejdsmiljø, ledelses- og organisationsudvikling, innovationsinitiativer, uddannelse og kompetenceudvikling. Dette omfatter bl.a. betjeningen af det politiske system, koncerndirektionen og det øverste MED-udvalg samt tværgående planlægnings- og udviklingsopgaver inkl. opgaver omkring rekruttering og fastholdelse. Koncern HR løser endvidere drifts- og konsulentopgaver på løn- og personaleområdet for de dele af organisationen, der ikke har en selvstændig løn- og personalefunktion.

Dertil kommer en række drifts- og konsulentopgaver vedrørende arbejdsmiljø, innovation, udvikling af organisation, ledelse og arbejdsprocesser samt grund-, efter- og videreuddannelse for hele organisationen, inkl. sekretariatsansvar for Videreuddannelsesregion Nord vedrørende den lægelige videreuddannelse. Koncern HR er fællesfunktion for simulation og færdighedstræning. Endvidere administrerer Koncern HR regionens personalepolitiske puljer og de fælles tilbud om personalegoder, inkl. bruttolønsordninger.

- **Koncernøkonomi:** Koncernøkonomi har ansvaret for den økonomiske forvaltning i Region Midtjylland, herunder budgetlægning og -opfølgning, regnskabsaflæggelse, forretningsgange på regnskabsområdet, revision, finansfunktionerne mv. Endvidere varetages strategiske plan- og styringsmæssige opgaver vedr. regionens bygninger og ejendomme, blandt andet omkring miljø og bæredygtighed, anvendelse, vedligeholdelse samt køb og salg af regionens bygninger.

Det skal bemærkes, at Koncernøkonomis opgaver er fordelt på 2 områder. Opgaver, der kun relateres til sundhedsområdet, er placeret i Koncernøkonomi Sundhed under Servicefunktioner. Øvrige opgaver, der løses på tværs af regionens finansieringskredsløb, er placeret i Koncernøkonomi under Fælles formål og administration.

- **IT-Fælles:** Hovedopgaven for IT er at it-understøtte den opgavevaretagelse, der finder sted i Region Midtjylland. IT varetager drifts- og udviklingsopgaver blandt andet vedrørende netværk, tværgående it-systemer, pc'er, men også en lang række forskellige opgaver i relation til økonomi, licensstyring, it-sikkerhed, brugeruddannelse og -support, it-strategi, regionernes sundheds-it (RSI), Business Intelligence (BI) mm.

Det skal bemærkes, at IT's budget er opdelt i IT-Sundhed og IT-Fælles. IT-Sundhed, der budgetteknisk er placeret under Servicefunktionerne relateres til sundhedsområdet. IT-Fælles, som budgetteknisk er placeret under Fælles formål og administration relateres til de tværgående opgaver, der løses på tværs af finansieringskredsløbene.

- **Koncern Kommunikation:** Koncern Kommunikation har det overordnede ansvar for regionens eksterne og interne kommunikation, herunder varetagelse af en række strategiske opgaver for

direktionen og regionsrådet. Afdelingen er ansvarlig for annoncering, mediemonitorering, pressekontakt, kampagner, designlinje, borgermøder og kommunikationsrådgivning samt systemejer for regionens intranet og hjemmeside. Koncern Kommunikation fokuserer på digitalisering og brugen af sociale medier, herunder borger- og patientkommunikation via apps, film og nye teknologier. Afdelingen har et digitalt print- og efterbehandlingscenter, der tilbyder grafisk produktion og rådgivning.

Stabenes budgetter

Nettodriftsudgifter

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslag		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Direktionen	7,5	8,0	15,2	10,1	10,1	10,1
Regionssekretariatet	82,4	107,9	119,8	107,8	107,9	107,9
Koncern HR	107,7	108,6	106,3	103,5	103,4	103,4
Koncernøkonomi	85,6	89,3	94,8	95,0	95,1	95,1
IT-fælles	179,3	218,8	229,1	236,2	233,1	240,6
Koncern Kommunikation	22,8	23,2	22,2	22,2	22,3	22,3
Sekretariat for bæredygtighed			3,7	3,7	3,7	3,7
Pulje til leasing til fælles formål	39,2	20,8	4,1	0,0	0,0	0,0
Nettodriftsudgifter i alt	524,4	576,6	595,2	578,5	575,6	583,1

Der er afsat lønudgifter for i alt 353,8 mio. kr. og 248,8 mio. kr. til øvrige udgifter under administrationen, herunder udgifter til tværgående regionale aktiviteter og personalerelaterede udgifter og indtægter på 7,3 mio. kr. Der er afsat ekstra budgetmidler til Direktionen i 2023 i forbindelse med ændringer i sammensætningen og en ekstra koncerndirektør.

Budgettet indeholder nettoudgifter til lønninger for 519 fuldtidsansatte. Det beregnede personaleforbrug er vejledende. Det bemærkes, at administrationen er udgiftsstyret og ligesom øvrige områder er baseret på principperne for totalrammestyring.

Regionssekretariatet, Arbejdsskader

Region Midtjylland er selvforsikret vedrørende arbejdsskader. Der er til dækning af udbetalinger til arbejdsskader afsat i alt 41,2 mio. kr. Budgetbeløbet er budgetmæssigt placeret på de enkelte hovedkonti.

Udbetaling af erstatning for arbejdsskader foretages af Regionssekretariatet, der opkræver midler hertil fra sektorområderne.

Fordeling af budget til arbejdsskader

Mio. kr.	Budget 2022	Budget 2023	Fordeling på sektorområder			
			Somatik	Psykiatri	Social	Regional Udvikling
Arbejdsskadeforsikring	41,7	41,2	34,9	3,2	2,2	0,9

Koncern HR, Personalepolitiske puljer

Der er afsat budget til en række personalepolitiske puljer for et samlet beløb på 18,2 mio. kr., heraf er 2,3 mio. kr. afsat til HK-elever.

Det overordnede formål med puljerne er at sikre, at Region Midtjylland ved konkrete aktiviteter kan skabe forudsætningerne for, at regionen vedvarende kan rekruttere, udvikle og fastholde dygtige og engagerede medarbejdere i et sundt og udviklende arbejdsmiljø.

De personalepolitiske initiativer drejer sig om: Personalepolitiske initiativer i forbindelse med partssamarbejder, Socialt Kapitel og Mangfoldighed. Psykologordning, Kompetenceudvikling, Lederudvikling, Trivsels- og Leder-udviklingsdialoger, Forskning i ledelse og organisation, Seniorpulje, MED-Uddannelse, Fælles arbejdsmiljø-aktiviteter samt Rekruttering.

Koncern HR varetager administrationen af de personalepolitiske puljer. Fordelingen af puljerne er således:

Personalepolitiske puljer, fordelt på sektorområder

Mio. kr.	Budget 2022	Budget 2023	Fordeling på sektorområder			
			Somatik	Psykiatri	Social	Regional Udvikling
I alt	15,6	15,9	13,3	1,0	1,0	0,6

Derudover finansieres løn- og uddannelsesudgifter til HK-elever i Regionshusene af puljen. Fordelingen af udgiften er således:

Personalepolitisk pulje til HK-elever, fordelt på sektorområder

Mio. kr.	Budget 2022	Budget 2023	Fordeling på sektorområder			
			Somatik	Psykiatri	Social	Regional Udvikling
I alt	2,2	2,3	2,0	0,1	0,1	0,1

5.3 Politisk organisation

Politisk organisation dækker over udgifter til regionsrådsmedlemmernes virksomhed, herunder bl.a. vederlag mv. til regionsrådets 41 medlemmer, deltagelse i udvalg og møder samt it. Det dækker endvidere over den lovbundne støtte til de politiske partiers arbejde.

Nedenfor vises nettodriftsudgifterne fordelt på områder:

Nettodriftsudgifter Politisk organisation

Mio. kr.	Regnskab 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budgetoverslag		
				2024	2025	2026
Tilskud til politiske partier	3,6	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
Regionsmedlemmer mv.	12,5	13,7	13,6	13,6	13,6	13,6
Regionsrådsvalg	2,8	0,0	0,0	0,0	4,4	0,0
Nettodriftsudgifter i alt	18,8	17,5	17,4	17,4	21,8	17,4

Tilskud til politiske partier

På kontoen er afsat 3,8 mio. kr. i tilskud til politiske partier. I henhold til Lov om økonomisk støtte til politiske partier mv. er det obligatorisk for regionen at yde dette tilskud.

Regionsrådsmedlemmer

Der er afsat i alt 13,6 mio. kr. til regionsrådsmedlemmernes virksomhed. Det vedrører fast vederlag til regionsrådets medlemmer, erstatning til de af regionsrådets medlemmer, som har valgt at modtage erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og godtgørelser for kørsel, transport og møder. Disse beløb er fastlagt i henhold til Region Midtjyllands vederlagsregulativ, der tager udgangspunkt i bestemmelsen i § 11 i Lov om regioner og den udsendte Bekendtgørelse om vederlag og diæter mv. til medlemmerne af regionsrådet.

5.4 Tjenestemandspensioner

Ifølge de omkostningsbaserede principper skal regionerne opgøre deres samlede nettoforpligtelse vedr. tjenestemandspensioner (hensatte forpligtelser vedr. tjenestemænd). For tjenestemænd, som er fratrådt før 1. januar 2007, refunderes udgifterne fra staten, mens regionerne selv bærer udgiften til tjenestemænd, som fratræder efter 1. januar 2007.

Der budgetteres med udgifter på 204,0 mio. kr. og en tilsvarende reduktion i forpligtelserne på -204,0 mio. kr. I de kommende år budgetteres der med, at udgiften årligt falder med 5,0 mio. kr.

En del af de pensionerede tjenestemænd er blevet genforsikret, således at Region Midtjylland modtager en indbetaling svarende til cirka 70 % af den årlige udgift til de genforsikrede tjenestemænd.

5.5 Investeringsoversigt med bemærkninger, Fælles formål og adm.

Tabellen nedenfor opsummerer de rådighedsbeløb, som er afsat i 2022-2026 vedrørende Fælles formål og administration.

Mio. kr. (2022 - 2026 = indeks 112,8)	Budget 2022	Budget 2023	Budgetoverslagsår		
			2024	2025	2026
Regionssekretariatet					
Regionssekretariatet. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2022 - 2025	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Regionssekretariatet. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2026 -	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Koncern Kommunikation					
Koncern Kommunikation. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2022 - 2025	0,2	0,2	0,2	0,2	0,0
Koncern Kommunikation. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2026 -	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Rådighedsbeløb i alt	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3

Eventuelle tillægsbevillinger på anlægsudgifter vil blive fordelt med 100 % til hovedkonto 1.

Finansielle poster og finansiering

6 Finansielle poster og finansiering

Afsnittet omfatter regionens finansielle indtægter og udgifter, herunder renter og afdrag på regionens langfristede gæld og leasingforpligtelse. Afsnittet gennemgår vilkårene for regionsrådets afgivelse af budgetposter for renter.

Bevilling til afholdelse af afdrag på lån sker ved, at regionsrådet tiltræder pengestrømsopgørelsen, jf. afsnit 6.1 i Budget- og regnskabssystem for regioner.

6.1 Renteindtægter og renteudgifter

Region Midtjylland budgetterer i 2023 med renteindtægter for 25,0 mio. kr. Det er forudsat, at regionens likviditets- og formueplejeaftaler bidrager med ca. 15,0 mio. kr., og at ca. 10,0 mio. kr. stammer fra den årlige udligning af renteudgifter betalt på lån vedrørende det regionale udviklingsområde.

Forventningerne til regionens renteudgifter er på 95,0 mio. kr. i 2023. Budgettet er beregnet ud fra regionens faktiske og forventede optagne langfristede gæld frem til ultimo 2023. Primo 2023 vil 70 % af regionens lån være fastforrentede. Her vil renteudgifterne være kendte og den gennemsnitlige rente ligge på 1,6 %.

De resterende 30 % af låneporteføljen er med variabel rente, hvor renteudgifterne er ukendte. Den gennemsnitlige rente på regionens variabelt forrentede lån er i maj 2022 på -0,1 %, regionens finansielle rådgivere forventer dog, at renteniveauet vil stige væsentligt frem til udgangen af 2023. Derfor er regionens renteudgifter beregnet ud fra et renteniveau, der ligger ca. 2,5 %-point højere end niveauet i maj 2022.

Der er for den langfristede gæld indgået en gældsplejeaftale med Jyske Bank, hvor der årligt skal betales et fast gebyr på 40.000 kr. samt et performanceafhængigt gebyr. Gebyret og provisionsbetalingen bliver finansieret af de forventede mindskede renteudgifter vedrørende gældsplejeaftalen.

Nedenstående tabel viser de budgetterede renteindtægter og renteudgifter. Nettorenteudgiften er i 2023 budgetteret til 70,0 mio. kr.

Renteindtægter og renteudgifter

Mio. kr.	Regnskab 2021	Budget 2022	Budget 2023
Renteindtægter	-28,2	-15,0	-25,0
Renteudgifter (1)	139,5	75,0	95,0
Nettorenteudgifter i alt	111,3	60,0	70,0

(1) Renteudgiften er opgjort ekskl. renter vedr. leasing.

Nettorenteudgiften skal fordeles på de tre finansieringskredsløb i Region Midtjylland.

Ifølge Budget- og regnskabssystem for regioner skal hovedkonto 2 belastes med forrentningen af det likviditetsmæssige mellemværende, hvilket vil sige forrentning af aktivmassen og forrentning af kassetræk. Forrentningen for hovedkonto 2 er beregnet til at være 8,2 mio. kr. i 2023, når rentesatsen i henhold til rammeaftalen er 1,0 % p.a. (diskontoen 1. maj 2022 plus 1 procentpoint), og forrentningen på hovedkonto 2 finansieres af taksterne. Efter fordelingen af de 8,2 mio. kr. til hovedkonto 2 skal der ikke ske yderligere fordeling til denne hovedkonto.

De resterende nettorenteudgifter på hovedkonto 5 fordeles på hovedkonto 1 og 3 under hensyntagen til de to aktivitetsområders belastning af rentekontoen. Fordelingsnøglen og fordelingen af nettorenteudgifterne på finansieringskredsløbene fremgår af nedenstående tabel.

Fordeling af nettorenteudgifter i Budget 2023

Mio. kr.	Beløb til fordeling	Sundhed	Social og Specialund.	Regional udvikling	I alt
Nettorenteudgifter	70,0	60,6	8,2	1,1	70,0
Fordeling af nettorenter i 2023		60,6	8,2	1,1	
Fordelingsnøgle mellem Sundhed og Regional udvikling		98,1%		1,9%	

(1) Fordelingsnøglen er beregnet i forhold til områdernes andel af driftsresultatet før finansiering og er korrigeret for de budgetterede renteudgifter på gælden til kvalitetsfondsprojekterne, som går forlods til sundhedsområdet.

6.2 Langfristet gæld og afdrag

Der er budgetteret med, at regionen primo 2023 har en langfristet gæld på 5.249,5 mio. kr. (ekskl. leasinggæld), jf. nedenstående tabel. Gælden består af Lån ved Kommunekredit for alt 5.010,8 mio. kr., af dette betegnes 4.820,3 mio. kr., som ordinære lån, mens der er optaget lån vedr. kvalitetsfondsprojekter for 190,5 mio. kr. Herudover er der øvrig langfristet gæld, som er gæld vedr. institutioner med driftsoverenskomst for 5,3 mio. kr. og gæld vedr. udskudt skat for 233,4 mio. kr. Gælden vedr. udskudt skat er rente- og afdragsfri. Region Midtjyllands gæld vedr. leasing bliver behandlet separat i afsnit 6.3.

I 2023 er det forudsat at Region Midtjylland optager nye lån for 167,0 mio. kr. og betaler afdrag på gælden til Kommunekredit for 333,3 mio. kr. Ultimo 2023 vil regionen derfor have gæld til kommunekredit for 4.844,5 mio. kr. Den samlede langfristede gæld ekskl. leasing vil være på 5.082,6 mio. kr. når det samtidig forudsættes, at gælden vedr. selvejende institutioner med driftsoverenskomst reduceres med 0,6 mio. kr. De budgetterede afdrag er beregnet ud fra de vilkårene på de enkelte lån. Dog er det forudsat at gælden vedr. selvejende institutioner med driftsoverenskomst afdrages lineært over ti år.

Langfristet gæld (ekskl. leasinggæld)

Mio. kr.	Lang gæld primo 2023	Nye lån i 2023	Afdrag i 2023	Lang gæld ultimo 2023
<i>Lån ved Kommunekredit:</i>				
Ordinær gæld	4.820,3	167,0	306,6	4.680,7
Gæld til kvalitetsfondsprojekter	190,5		26,7	163,8
Lån ved Kommunekredit i alt	5.010,8	167,0	333,3	4.844,5
<i>Øvrig langfristet gæld (ekskl. leasinggæld):</i>				
Selvejende institutioner med driftsoverenskomst	5,3		0,6	4,7
Gæld vedr. udskudt skat	233,4			233,4
Nuværende gæld (ekskl. leasinggæld) i alt	5.249,5	167,0	333,9	5.082,6

Økonomaftalen for 2023 giver mulighed for at ansøge en pulje på 650,0 mio. kr. til dispensation for lån til refinansiering af afdrag. På denne baggrund er Region Midtjylland blevet tildelt lånedispensation i 2023 på 167 mio. kr., hvilket omtrent svarer til halvdelen af regionens afdrag i 2023. Lånet på 167,0 mio. kr. til refinansiering er forudsat optaget med en løbetid på 25 år.

Af nedenstående tabel fremgår udviklingen i regionens langfristede gæld ved Kommunekredit, og de forventede renteudgifter i perioden 2023-2026.

Forventede afdrag, lån og renteudgifter i 2023 og budgetoverslagsårene 2024-2026

Mio. kr.	Budget 2023	Budgetoverslagsår			I alt
		2024	2025	2026	
Lån ved Kommunekredit, primo	5.010,8	4.844,5	4.679,7	4.510,0	
Afdrag	333,3	329,5	339,5	337,5	1.339,8
Nye lån	167,0	164,7	169,7	168,7	670,1
Lån ved Kommunekredit, ultimo	4.844,5	4.679,7	4.510,0	4.341,3	
Renteudgifter i alt	95,0	96,9	97,1	96,3	385,3

I perioden 2023-2026 vil regionens langfristede gæld ved Kommuneleasing udvikle sig fra at være på 5.010,8 mio. kr. primo 2023 til at falde til 4.341,3 mio. kr. ultimo 2026. Det er i Budget 2023 forudsat, at der også i de kommende økonomiaftaler bliver mulighed for at låne til refinansiering af afdrag i samme omfang, som for 2023 og tidligere år. Den samlede gæld vil dermed blive nedbragt med 669,7 mio. kr., hvilket dækker over afdrag på sammenlagt 1.339,7 mio. kr. og optagelse af nye lån for 670,1 mio. kr. Det forudsatte låneoptag vedrører lån til refinansiering af afdrag. Den ventede nettonedbringelse af gæld på 669,7 mio. kr. betyder, at likviditeten reduceres tilsvarende.

Renteudgifterne i perioden 2023-2026 ventes at ligge nogenlunde stabilt omkring 95,0 mio. kr., når det er indregnet at renterne kan stige med 2,5 % i forhold til renteniveauet maj 2022. Udviklingen afspejler, at der i overslagsårene ikke er indregnet yderligere rentestigninger, idet der er for betydelig usikkerhed omkring renteutviklingen så langt frem.

6.3 Leasing

Den finansielle leasinggæld i Region Midtjylland består af centrale aftaler, hvor de årlige driftsydelser bliver betalt af centrale midler og af decentrale aftaler, hvor ydelserne bliver finansieret af de enkelte driftsenheder. Derudover bliver Forum i Skejby etableret som en OPS-aftale (Offentligt-Privat Samarbejde) og bliver finansieret gennem Kommuneleasing.

Primo 2023 vil den samlede finansielle leasinggæld forventeligt være 982,1 mio. kr., hvor 338,7 mio. kr. kommer fra centrale leasingaftaler og 523,4 mio. kr. kommer fra decentrale leasingaftaler, mens 120,0 mio. kr. vedrører OPS-aftalen Forum.

Det er forudsat, at følgende anskaffelser bliver leasingfinansieret i perioden 2023-2026.

Forventede anskaffelser, der bliver leasingfinansieret i perioden 2023-2026

Mio. kr.	Forventet regnskab 2022	Budget 2023	Budgetoverslagsår			I alt
			2024	2025	2026	
Forventede anskaffelser vedr. centrale leasingaftaler i henhold til investeringsplanen (1)						
Medicoteknisk udstyr 2015-2022	144,6	83,0				227,6
IT-reinvesteringer 2015-2018	8,2					8,2
Inventar reinvesteringer AUH	11,2					11,2
AUH Flytteudgifter	46,7					46,7
Nyt Hospitalsvaskeri	60,0	13,0				73,0
Udstyr til Hospitalsapoteket	60,1	40,3				101,4
Udstyr til forum	7,9					7,9
<i>Forventede anskaffelser via central leasing</i>	<i>338,7</i>	<i>136,3</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>475,0</i>
Forventede anskaffelser vedr. decentrale leasingaftaler						0,0
Ventilationsudstyr på Aarhus Universitetshospital	46,7					46,7
Energibesparende udstyr Regionshospitalet Randers	62,6					62,6
Energibesparende udstyr Hospitalsenhed Midt	136,8					136,8
Energibesparende udstyr Regionshospitalet Horsens	71,4	27,1				98,5
Center for Partikelterapi 2017-2019	50,1					50,1
Rulleborde til centrallager	8,6					8,6
Energibesparende projekter Regionshospitalet Randers	8,1					8,1
Nyt Centralkøkken i Skejby	75,9					75,9
Udstyr til udrykningskøretøjer	5,3					5,3
Minicyklotron Gødstrup	9,8					9,8
Defibrilatorer til Præhospitalet	16,4					16,4
Ambulancer II	22,0					22,0
Udstyr til ambulancer II	8,1					8,1
Øvrig decentral leasing	1,6					1,6
<i>Forventede anskaffelser via decentral leasing</i>	<i>523,4</i>	<i>27,1</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>550,5</i>
Forventede anskaffelser vedr. OPS-aftaler						0,0
Leasingfinansiering af Forum	120,0					120,0
<i>Forventede anskaffelser via OPS-aftaler</i>	<i>120,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>120,0</i>
Anskaffelser via leasing i alt	982,1	163,3	0,0	0,0	0,0	1.145,5

(1) I tabellen er der taget udgangspunkt i det forventede anskaffelsestidspunkt for udstyret.

Der bliver forventeligt indgået nye leasingaftaler for 136,3 mio. kr. i 2023. De nye leasingaftaler fordeler sig med 136,3 mio. kr. til centrale aftaler og 27,1 mio. kr. til decentrale aftaler. Der bliver betalt leasingafdrag for 111,8 mio. kr. i 2023. Det er beregnet, at regionen ultimo 2023 får en samlet finansiell leasinggæld på 1.033,6 mio. kr., når leasinggælden primo 2022 er 982,1 mio. kr.

Leasingydelser på centrale leasingaftaler

Mio. kr.	Regnskab 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budgetoverslagsår 2024 2025 2026		
Forventede anskaffelser vedr. centrale leasingaftaler (1)						
Medicoteknisk udstyr 2014 (32,2 mio. kr.)	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Medicoteknisk udstyr 2015 (81,5 mio. kr.)	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7	0,0
IT-reinvesteringer 2015 (19,1 mio. kr.)	2,7	2,7	2,7	0,0	0,0	0,0
IT-reinvesteringer 2016 (39,6 mio. kr.)	5,7	5,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Regionale modningsprojekter (1,1 mio. kr.)	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Inventar 2016 (39,2 mio. kr.)	5,7	5,7	5,7	5,7	0,0	0,0
Medicoteknisk udstyr 2017 (22 mio. kr.)	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ny Fælles Platform (52,5 mio. kr.)	10,5	10,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Medicoteknisk udstyr 2018 (131,2 mio. kr.)	18,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
IT-reinvesteringer 2018 (7 mio. kr.)	1,4	1,4	1,4	0,0	0,0	0,0
Medicoteknisk udstyr 2019 (15,0 mio. kr.)	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
Medicoteknisk udstyr 2019 II (31,3 mio. kr.)	0,0	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6
AUH Flytteudgifter (250 mio. kr.)	51,5	46,3	20,3	20,3	6,5	0,0
Medicoteknisk udstyr 2020 (56,0 mio. kr.)	0,0	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2
Udstyr til Hospitalsapotek (73 mio. kr.)	15,2	15,2	10,6	10,6	10,6	10,6
Udstyr til Midtvask (101,4 mio. kr.)	0,0	0,9	7,0	7,0	7,0	7,0
Udstyr til Forum (8,7 mio. kr.)	0,0	0,0	0,9	0,9	0,9	0,9
Medicoteknisk udstyr 2022 (35,0 mio. kr.)	0,0	0,0	0,0	8,7	8,7	8,7
Medicoteknisk udstyr 2023 (83,0 mio. kr.)	0,0	0,0	0,0	0,0	13,7	13,7
Leasingydelser i alt	133,3	115,1	63,7	68,3	62,5	56,0

Leasingydelserne på de centrale leasingaftaler er i 2023 beregnet til 63,7 mio. kr., hvoraf 1,2 mio. kr. er til renter og 62,5 mio. kr. til afdrag. De centrale leasingydelser vil i 2026 falde til 56 mio. kr., hvoraf 52,6 mio. kr. er til afdrag.

6.4 Likviditet

I det følgende gennemgås forudsætningerne for likviditetsbudgetteringen. Der sondres mellem følgende begreber:

Ultimo likviditet: kassebeholdningen ved månedsskiftet. (Den sidste dag i måneden er det månedlige likvide lavpunkt, da lønnen netop er betalt og bloktilskuddet indbetales første hverdag i måneden.)

Gennemsnitslikviditet: gennemsnittet for den daglige saldo over de seneste 365 dage, også kaldet for kassekreditreglen. (I lånebekendtgørelsen for regionerne fremgår det af § 8, at gennemsnittet over de sidste 12 måneder af de daglige saldi for de likvide aktiver, skal være positiv. Dette kaldes for kassekreditreglen.)

Likviditetsmodellen

Der benyttes en bogføringsmodel til at simulere den fremtidige udvikling i likviditeten. Bogføringsmodellen tager udgangspunkt i tidligere års forbrugsmønstre fordelt på løn, bloktilskud, kommunale betalinger, sygesikrings-området, anlæg, renter, gæld og øvrige udgifter.

Likviditeten opgøres henholdsvis eksklusiv og inklusiv fonds- og forskningsmidler. Beregningen viser den likviditet regionen vil have, målt efter kassekreditreglen, når alle vedtagne beslutninger i budgettet er gennemført, herunder at der ikke er merforbrug på driften, samt at de øvrige forudsætninger i budgettet holder, inklusive de forudsatte låneoptag.

6.4.1 Ultimo likviditet

Tabellen viser den forventede udvikling i likviditeten fra Regnskab 2021 frem til udgangen af 2023 henholdsvis eksklusiv og inklusiv fonds- og forskningsmidler. Ultimo likviditeten forventes at være på -801,4 mio. kr. ekskl. fonds- og forskningsmidler ved udgangen af 2023. De enkelte elementer i tabellen gennemgås i det følgende.

Forventet ultimo likviditet for 2022 og 2023

Mio. kr.	Regnskab 2021	Forventet 2022	Budget 2023
Primo beholdning ekskl. fondsmidler	-375,3	-316,6	-601,1
Bevægelse regnskab 2021	58,7		
<i>Vedtaget Budget 2022</i>			
Sundhedsområdet		-118,1	
Socialområdet		-42,3	
Regional Udvikling		-0,9	
Finansielle poster		-123,1	
<i>Vedtaget Budget 2023</i>			
Sundhedsområdet			-9,0
Socialområdet			-48,9
Regional Udvikling			-1,1
Finansielle poster (lån og afdrag)			-141,4
Ultimo ekskl. fonds- og forskningsmidler	-316,6	-601,1	-801,5
Fonds- og forskningsmidler	809,2	809,2	809,2
Ultimo inkl. fonds- og forskningsmidler	492,6	208,1	7,7

Note: + = indestående, - = kassetræk

Ultimo likviditeten for 2022

Budgetvedtagelsen for 2022 indebærer et samlet likviditetsforbrug på 284,4 mio. kr. i henhold til pengestrømsopgørelsen. Likviditetsforbruget er fordelt med -118,1 mio. kr. på sundhedsområdet, -42,3 mio. kr. på socialområdet, -0,9 mio. kr. for regional udvikling og -123,1 mio. kr. på de finansielle poster.

Ultimo likviditeten for 2023

Budgetvedtagelsen for 2023 indebærer et samlet likviditetsforbrug på 200,3 mio. kr. i henhold til pengestrømsopgørelsen. Likviditetsforbruget er fordelt med -9,0 mio. kr. på sundhedsområdet, -48,9 mio. kr. på socialområdet, -1,0 mio. kr. for regional udvikling og -141,4 mio. kr. på de finansielle poster.

Fonds- og forskningsmidler

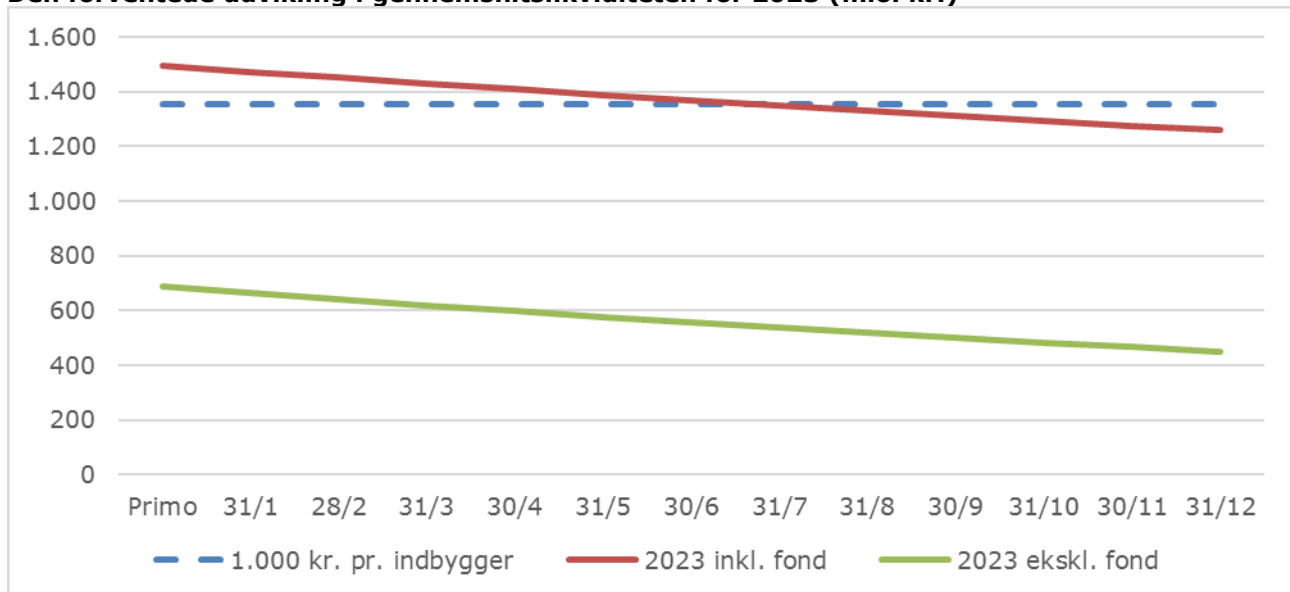
Region Midtjylland har ved årsskiftet 2019/2020 ændret konteringspraksis, så fonds- og forskningsmidler indgår i likviditeten. Midlerne har tidligere været indeholdt under legater og deposita. Fonds- og forskningsmidler udgjorde 809,2 mio. kr. primo 2022. Niveauet forventes at være uændret i 2022 og 2023.

6.4.2 Gennemsnitslikviditeten

Den likvide beholdning består af midler øremærket til eksternt finansierede projekter samt øvrige likvide midler. Disse samlede likvide midler indgår i gennemsnitslikviditeten og medvirker derfor til at sikre, at regionen overholder kassekreditreglen og budgetloven.

Kassekreditreglen: medfører at en region sættes under administration, hvis en regions gennemsnitlige likviditet opgjort efter kassekreditreglen falder til under 0 kr. pr. indbygger.

Budgetloven: medfører at Indenrigsministeriet kan iværksætte ekstraordinære økonomiske opfølgninger, hvis en regions gennemsnitlige likviditet opgjort efter kassekreditreglen falder til under 1.000 kr. pr. indbygger.

Den forventede udvikling i gennemsnitslikviditeten for 2023 (mio. kr.)

Gennemsnitslikviditeten beregnes som gennemsnittet over et år af den daglige saldo inklusiv fonds- og forskningsmidler. Gennemsnitslikviditeten forventes at være på ca. 1.300 mio. kr. ved udgangen af 2023.

Gennemsnitslikviditeten pr. indbygger

Indbyggertallet for Region Midtjylland forventes at udgøre 1.355.641 personer i henhold til Indenrigsministeriets tilskudsudmelding for 2023. Den gennemsnitlige likviditet ved udgangen af 2023 forventes at være omkring 900 kr. pr. indbygger. Dermed vil regionen være under grænsen på 1.000 kr. pr. indbygger.

Det bemærkes, at prognosen er behæftet med en større usikkerhed end tidligere år, da datagrundlaget fortsat er kraftigt påvirket af COVID-19 situationen.

Regionerne får som udgangspunkt ikke fuld finansiering af de årlige renter og afdrag på gælden. En konsekvens heraf er, at likviditeten langsomt udhules. Eneste mulighed for at styrke likviditeten er at reducere udgiftsrammerne til drift og anlæg.

6.5 Finansiering

Kort om regionernes finansiering

Regionens finansielle indtægter består af et statsligt bloktilskud, nærhedsfinansiering og kommunalt aktivitets-bidrag, og kommer fra stat og kommuner. Regionens sociale tilbud og specialundervisningstilbud finansieres gennem takstbetalinger fra kommunerne. Lovgrundlaget for regionernes finansiering findes dels i "Lov om regionernes finansiering" og dels i "Lov om social service".

Finansieringskredsløb

Regionernes finansiering er opdelt i tre adskilte kredsløb. Der må som hovedregel ikke overføres beløb mellem de tre finansieringskredsløb – hverken udgifter eller indtægter. Dog modtager regionerne via bloktilskuddet til sundhed et beløb, som er øremærket til varetagelse af særlige administrative opgaver på social- og specialundervisningsområdet. Beløbet skal i henhold til "Budget- og regnskabssystem for regioner" overføres fra finansieringskredsløbet for Sundhed (konto 1) til finansieringskredsløbet for Social og Specialundervisning (konto 2).

6.5.1 Finansieringskredsløb for Sundhed

De finansielle indtægter inden for finansieringskredsløbet for Sundhed fremgår af nedenstående tabel. De forskellige finansieringskilder beskrives i de følgende afsnit.

Finansielle indtægter

Mio. kr.	Regnskab 2021	Budget 2022	Budget 2023
Statsligt bloktilskud inkl. DUT og Covid-19 kompensation i Regnskab 2021	-24.900,8	-23.591,9	-23.894,9
Nærhedsfinansiering	-352,0	-352,7	-350,0
Kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag	-4.570,8	-4.580,5	-4.550,7
Kompensationsordning vedr. ændring af kommunal medfinansiering	-57,0	-56,3	-54,3
Omfordeling af effektiviseringsgevinster	80,2	96,2	111,3
Finansiering vedr. sundhed i alt	-29.800,4	-28.485,2	-28.738,7

Statsligt bloktilskud

Den væsentligste finansieringskilde for regionerne er det statslige bloktilskud til sundhedsområdet. Tilskuddet fastsættes som det foregående års tilskud korrigeret for den forventede pris- og lønudvikling i den regionale sektor, korrigeret for realvækst og for regionale mer- eller mindreudgifter som følge af ændringer i udgifts- og opgavefordelingen mellem staten, kommunerne og regionerne.

Jævnfør "Lov om regionernes finansiering" fordeles bloktilskuddet til sundhed mellem regionerne på grundlag af deres andel af det samlede udgiftsbehov. En regions udgiftsbehov er sammensat af følgende:

1. Et basisbeløb på 100 mio. kr.
2. Regionens aldersbestemte udgiftsbehov (77,5 %)
3. Regionens socioøkonomiske udgiftsbehov (22,5 %)

I 2023 modtager Region Midtjylland 23.894,9 mio. kr. i bloktilskud til finansiering af sundhedsområdet. Bloktilskuddet udgør ca. 83 % af den samlede finansiering af sundhedsområdet.

Region Midtjyllands andel af det statslige bloktilskud på sundhedsområdet stiger med 0,075 %-point fra 21,613 % i 2022 til 21,688 % i 2023.

I bloktilskuddet til sundhedsområdet er fratrullet 1,2 mio. kr. til at varetage særlige administrative opgaver på social- og specialundervisningsområdet.

Nærhedsfinansiering

I 2019 blev nærhedsfinansiering introduceret. Nærhedsfinansieringen erstatter den statslige aktivitetspulje, og den nuværende aktivitetspuljes fokus på sygehusaktivitetsvækst. Nærhedsfinansiering skal understøtte omstilling af behandlingen, og en styrket sammenhæng i sundhedsvæsenet, så borgerne modtager den rette behandling det rette sted. For at sikre omstillingen, er finansieringen betinget af, at regionerne opfylder en række krav.

Nærhedsfinansiering udbetales til den enkelte region på baggrund af opfyldelse af kriterier, der er fastsat som en del af økonomiaftalen. I budget 2023 er der fire kriterier for udbetaling af nærhedsfinansiering, hvor regionen skal opfylde mindst tre mål, for at opnå fuld nærhedsfinansiering. Region Midtjylland har budgetteret med fuld udbetaling af nærhedsfinansiering, der vil udgøre 350,0 mio. kr. svarende til 1,2 % af den samlede finansiering af sundhedsområdet i 2023.

Kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag

Bopælskommunen betaler til bopælsregionen en andel af regionens udgifter pr. ydelse, der er leveret efter sundhedslovens § 60-69 og 71 (sygesikring), sundhedslovens afsnit VI (behandling på sygehuse) samt en andel af udgiften til genoptræning, der er ydet under indlæggelse på sygehus til patienter fra kommunen. Det kommunale aktivitetsafhængige bidrag har karakter af medfinansiering, idet bopælskommunen for hver efterspurgt sundhedsydelse bidrager med tilskud til regionen.

Der budgetteres med indtægter på i alt 4.550,7 mio. kr. fra kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag, tidligere kaldet kommunal medfinansiering. Dette er samtidig indtjeningsloftet for det kommunalt aktivitetsafhængige bidrag. Dette udgør 16 % af den samlede finansiering af sundhedsområdet.

Kompensationsordning i forbindelse med ændring af lov om kommunal medfinansiering

Kompensationsordning i forbindelse med ændring af lov om kommunal medfinansiering er midlertidig, og har som formål at neutralisere de beregnede byrdemæssige virkninger hos regionerne ved ændring af lov om kommunal medfinansiering (lov nr. 608 af 14. juni 2011). Derudover er der en kompensationsordning som følge af ændring af den kommunale medfinansiering i forbindelse med budgetlægningen for 2017. Som følge af ordningerne tilføres Region Midtjylland 54,3 mio. kr. i 2023.

Omfordeling af effektiviseringsgevinster

I økonomaftalen for 2017 er det aftalt, at halvdelen af de aftalte effektiviseringsgevinster i forbindelse med kvalitetsfundsprojekterne, indhentes og omfordeles til regionerne via bloktilskudsnøglen. Effektiviserings-gevinsterne omfordeles jævnt fordelt over perioden 2017-2025. Omfordelingen betyder, at Region Midtjylland i perioden årligt skal aflevere 16,0 mio. kr. til de øvrige regioner, stigende til i alt 144,0 mio. kr. i 2025. I 2023 budgetteres der på dette grundlag med en udgift på 111,3 mio. kr.

6.5.2 Finansieringskredsløb for Socialområdet

Med enkelte undtagelser afholdes alle omkostninger på Socialområdet af kommunerne, hvad enten der er tale om en kommunal, en regional eller en privat løsning.

Regionens indtægter på Socialområdet er driftsindtægter og dermed ikke en del af de finansielle indtægter. Da indtægterne fra kommunernes takstbetalinger udgør langt den overvejende del af finansieringen af aktiviteterne på Socialområdet, gives i det følgende nogle kortfattede bemærkninger til takstfastsættelsen. Dernæst gives en kort beskrivelse af det bloktilskud, som regionen modtager vedrørende Socialområdet.

Takstindtægter fra kommunerne

I "Lov om social service" og i bekendtgørelse om rammeaftaler med videre på det sociale område fastsættes reglerne om Rammeaftalen, herunder Udviklingsstrategi og Styringsaftale.

I relation til budgetlægningen er der væsentlige forudsætninger på Socialområdet, der fastlægges i forbindelse med processen omkring udarbejdelse af Rammeaftalen. Det drejer sig om dimensioneringen af området, det vil sige antallet af pladser, serviceniveau samt takstfastsættelsen og dermed den økonomi, der vil være til rådighed på de enkelte tilbud.

Specifikation af takstindtægterne fra kommunerne

Mio. kr.	Regnskab 2021	Budget 2022	Budget 2023
Specialområdernes driftsudgifter (løn og øvrig drift)		1179,8	1.157,1
Forrentning af materielle anlæg/likviditet (Øvrig drift)		7,9	8,2
Hensættelse tjenestemandspensioner		0,4	0,3
Afskrivninger investeret kapital (materielle anlæg)		28,9	28,3
Pulje til udvikling og dokumentation af kvalitet		10,6	10,6
Administration *		49,9	48,9
Takstindtægter i alt	1.484,0	1277,4	1.253,3

*) Inklusiv Fælles formål og Administration

Langt størstedelen af takstindtægterne går til finansiering af specialområdernes driftsudgifter på 1.157,1 mio. kr.

Statsligt bloktilskud

Jævnfør 'Lov om regioner m.v.' er det en forudsætning, at regionerne som udgangspunkt ikke afholder netto-udgifter på socialområdet. Her er det kommunerne, der har finansieringsansvaret. I bloktilskuddet fra sundhed indgår et beløb, som regionerne modtager for at kunne afholde udgifterne vedrørende særlige administrative opgaver. Region Midtjyllands andel til socialområdet er på 1,2 mio. kr.

6.5.3 Finansieringskredsløb for Regional Udvikling

Finansieringsgrundlaget for aktiviteterne under Regional Udvikling er sammensat som følger:

Finansiering vedrørende Regional Udvikling

Mio. kr.	Regnskab 2021	Budget 2022	Budget 2023
Statsligt bloktilskud	-436,6	-439,6	-440,8
Kommunalt udviklingsbidrag	-163,6	-163,3	-160,0
I alt	-600,3	-602,9	-600,7

Statsligt bloktilskud

Det statslige bloktilskud til Regional Udvikling fordeles på baggrund af regionens demografiske udgiftsbehov og regionens strukturelt betingede udgiftsbehov.

Region Midtjylland modtager 440,8 mio. kr., hvilket svarer til 73,4 % af den samlede finansiering af udviklingsområdet.

Kommunalt udviklingsbidrag

Udviklingsbidraget udgør et fast beløb pr. indbygger i regionens kommuner. Bidraget er fastsat i 'Lov om regionernes finansiering' til 100 kr. pr. indbygger i 2003-p/l. Udviklingsbidraget kan maksimalt udgøre 200 kr. pr. indbygger i 2003-p/l. Udgangspunktet for bidragsfastsættelsen svarer til 118 kr. for 2023 efter pris- og lønfremskrivning (2023-p/l).

Størrelsen af det kommunale grundbidrag fastsættes af regionsrådet efter drøftelse i Kontaktudvalget mellem regionen og kommunerne. Hvis regionsrådet skal gennemføre en forhøjelse eller nedsættelse af grundbidraget i forhold til niveauet fra året før (reguleret med den forventede pris- og lønudvikling) forudsætter det, at mindst 1/3 af de kommunale repræsentanter i Kontaktudvalget er enige i forhøjelsen. I Budget 2023 er grundbidraget fastholdt på det lovfastsatte minimum.

Provenuet fra det kommunale grundbidrag udgør i alt 160,0 mio. kr. og udgør dermed 26,6 % af den samlede finansiering af udviklingsområdet.

Bevillings- og kompetenceregler

7 Bevillings- og kompetenceregler

7.1 Indledning

I det følgende præsenteres Region Midtjyllands politisk vedtagne bevillings- og kompetenceregler.

Bevillings- og kompetencereglerne beskriver væsentlige kompetenceregler i forhold til Region Midtjyllands budgetlægning og den økonomiske forvaltning af afgivne bevillinger.

7.2 Kompetenceregler for budget og forvaltning af afgivne bevillinger

Bemærkninger til de enkelte kompetencedelegeringer følger nedenfor.

Kompetenceregler i forhold til budget og den økonomiske forvaltning af afgivne bevillinger

B = besluttende instans I = indstillende instans	Regionsråd	Forretningsudvalg	Administration
A. Generelle kompetenceregler			
1. Fastlæggelse af budgetprocedurer		B	I
2. Fastlæggelse af budgetrammer		B	I
3. Fastlæggelse af bevillingsniveauer	B	I	I
4. Vedtagelse af års- og flerårsbudget	B	I	I
B. Bevillingsafgivelse			
5. Afgivelse af bevillinger og tillægsbevillinger	B	I	I
6. Udmøntning af rammebevillinger til anlæg			
Til anlægsprojekter med en totaludgift på 10 mio. kr. og derover	B	I	I
Til anlægsprojekter med en totaludgift på under 10 mio. kr.			B (note 1)
C. Bevillingsadministration og – kontrol			
7. Procedurer for bevillingskontrol		B	I
8. Politisk kontrol med afgivne bevillinger	B	I	I
9. Den almindelige forvaltning inden for budgetterne			B

Note 1: Rammebevillinger til anlægsprojekter under 10 mio. kr. kan udmøntes af den enkelte bevillingshaver.

7.3 Generelle kompetenceregler

Forretningsudvalget fastlægger procedurer og tidsplan for vedtagelsen af det kommende års budget inden for reglerne af Budget- og regnskabssystem for regioner. Forretningsudvalget udmelder budgetrammer for det kommende budgetår.

Regionsrådet er den bevillingsafgivende myndighed. Regionsrådet træffer beslutning om bevillingsniveauet og fastlægger dermed den *dispositionsfrihed*, der er overladt bevillingshaveren i forvaltningen af det pågældende område på regionsrådets vegne. Regionsrådet vedtager års- og flerårsbudgettet med de oversigter, der er fastlagt i Budget- og regnskabssystem for regioner.

Bevillingsafgivelse

Bevillinger i årsbudgettet fastlægges i bevillingsoversigten og investeringsoversigten. De materielle vilkår for bevillingernes anvendelse fastlægges endvidere i budgetbemærkningerne. Det er alene regionsrådet, der kan afgive bevillinger og flytte midler mellem afgivne drifts- og anlægsbevillinger.

De poster på årsbudgettet, hvortil regionsrådet har taget bevillingsmæssig stilling, udgør den bindende regel for det næste års regionale forvaltning. Udgifter og indtægter, der ikke er bevilget i årsbudgettet, må ikke afholdes/-erhverves, før regionsrådet har godkendt den fornødne bevilling. Foranstaltninger ved lov eller anden bindende regel kan om fornødent iværksættes uden regionsrådets forudgående bevilling. Bevillingen må i sådanne tilfælde snarest indhentes.

Det fremgår af Budget- og regnskabssystem for regioner, at der i den pågældende regions årsbudget er adgang til at budgettere med generelle reserver på sundhedsområdet. Disse reserver kan maksimalt udgøre 1 % af regionens budgetterede nettoserviceudgifter til sundhed, der er omfattet af det regionale udgiftsloft, jf. § 11 i Budgetloven.

I bevillingsoversigten og investeringsoversigten fastlægges bevillingsniveauet og den beløbsmæssige størrelse af bevillingen. Ved bevillingsafgivelsen indgår også de oplysninger og bemærkninger, der er givet i tilknytning til bevillingen, som en del af de materielle vilkår for bevillingsafgivelsen.

Oversigt over bevillingsniveauer (driftsbevillinger) i budgettet for Region Midtjylland er gengivet i forlængelse af foreliggende bevillingsregler. Bevillingsstrukturen indebærer, at Region Midtjylland anvender muligheden for at afsætte brede bevillingsrammer, der er beskrevet i Budget- og regnskabssystem for regioner, og at de afgivne udgifts- og omkostningsbevillinger som hovedregel har en et driftsområde/stab som endelig bevillingshaver.

Udgifterne/omkostningerne til sektorområdernes administration skal ifølge Budget- og regnskabssystem for regioner afholdes på de respektive hovedkonti, dvs. administration af Sundhedsområdet på hovedkonto 1, administration af Socialområdet på hovedkonto 2 og administration af Regional Udvikling på hovedkonto 3. Fællesadministrative udgifter afholdes på hovedkonto 4. I henhold til Region Midtjyllands organisationsplan er administrationens organisatoriske og ledelsesmæssige opbygning imidlertid ikke sammenfaldende med hovedkonto-strukturen. Beslutninger om organisation og ledelse af administrationen har ikke betydning for, hvilket finansieringskredsløb de enkelte delområder skal belaste.

Den enkelte bevillingshaver har pligt til, inden for de bevillingsmæssige og materielle forudsætninger, at disponere således, at bevillingsområdets aktivitet og styring tilrettelægges hensigtsmæssigt ud fra en samlet vurdering. Det præciseres i budgetbemærkningerne, hvilke materielle forudsætninger der styres efter.

7.4 Afrapportering

Afrapporteringen af regionens økonomiske forhold (økonomirapporteringen) i forhold til regionens administrative og politiske ledelse vil som hovedregel ske på bevillingsniveau. For områder, hvor større indtægtsposter er indeholdt i de afgivne nettobevillinger, er der dog en særskilt forpligtigelse til at følge og rapportere på udviklingen i disse.

Der udarbejdes løbende forskellige typer af afrapporteringer til regionsrådet. Tidsplanen forelægges forretningsudvalget ultimo året inden.

7.5 Donationer

Regionsrådet skal godkende modtagelse af større donationer eller såfremt donationen medfører mindst én af følgende forhold:

- Planmæssige ændringer
- Donationen ændrer ved eller indebærer væsentlige bindinger for funktions- og specialeplanlægningen inden for drifts- eller hospitalsområdet
- Donationen medfører væsentligt øgede drifts- eller anlægsudgifter, der ikke kan afholdes inden for budgettet samt hvis
- Donationen indebærer vidtgående forpligtelser eller samarbejde med gavegiver, f.eks. i form af købs- og leveringsforpligtelse på tilhørende materialer og lignende.

Sagsfremstillingen skal desuden indeholde en bevillingsændring for donationen.

7.6 Anlægsbevillinger

Region Midtjyllands byggeregulativ fastsætter retningslinjerne for, hvorledes byggesager påbegyndes, planlægges, besluttet og styres. Regulativet er gældende for alle byggesager med en anlægsbevilling.

I Region Midtjylland har regionsrådet mulighed for at afsætte rammebevillinger til mindre investeringer af en nærmere angiven art. Regionsrådet skal altid godkende rammebevillingens formål og anvendelsesområde. Dermed gives mulighed for, at tidsmæssige forskydninger i anvendelsen af rådighedsbeløb kan håndteres inden for rammebevillingens samlede afsatte rådighedsbeløb for budgetåret, uden at dette skal forelægges og godkendes politisk.

Inden for anlægsarbejder, der indebærer en samlet anlægsudgift på under 10 mio. kr., har den enkelte bevillingshaver bemyndigelse til at fastsætte den nærmere fordeling af rammebevillingen, som regionsrådet har godkendt.

Anlægsarbejder med en samlet anlægsudgift på mere end 10 mio. kr. skal altid bevilges særskilt af regionsrådet. Anlægsarbejder, der indebærer en samlet anlægsudgift på mere end 10 mio. kr., skal fremgå med særskilte rådighedsbeløb på investeringsoversigten.

I løbet af budgetåret har bevillingshaver pligt til at afrapportere forventede mer- og mindreforbrug i forhold til de afsatte rådighedsbeløb. I forbindelse med denne afrapportering skal bevillingshaveren endvidere redegøre for større ændringer i byggetakten på bevilgede anlægsprojekter.

Anlægsarbejder, der afsluttes med et merforbrug i forhold til de af regionsrådet afgivne bevillinger, vil få merforbruget overført til bevillingshaverens driftsbudget. For at sikre fremdrift i projekterne er det muligt for den enkelte bevillingshaver at anvende op til 5 mio. kr. af det efterfølgende års rådighedsbeløb, betinget at bevillingshaver har rådighedsbeløb på samme bevilling i det efterfølgende år. Hvis dette råderum anvendes skal administrationen underrettes.

Anlægsbevillinger afgives brutto. I det omfang, anlægsprojekter søges (delvist) finansieret gennem erhvervelse af indtægter, skal der eksplicit søges om indtægtsbevilling ved regionsrådet.

Lån til finansiering af anlægsbevillinger afgives som hovedregel i forbindelse med budgetbehandlingen i regionsrådet, men de kan principielt afgives i løbet af budgetåret.

For at overholde regler og tidsfrister for aflæggelse af anlægsregnskaber kan administrationen ved anlægsprojekter, der reelt er afleveret og/eller ibrugtaget, men hvor regnskabsaflæggelse ikke kan gennemføres på grund af udskudte arbejder, overføre den resterende bevilling til en separat bevilling til "afsluttende arbejder", hvorefter der kan aflægges regnskab i forhold til den oprindelige bevilling.

7.7 Investeringsaktiviteter under Socialområdet i Region Midtjylland

Investeringerne på dette område finansieres enten ved eksterne lån eller likviditetstræk i Region Midtjylland. Finansieringen tilbagebetales ved, at omkostningerne indgår i takstbetalinger fra kommunerne. Ved nye investeringer skal det sikres, at forrentning og afskrivning kan holdes inden for de afsatte bevillinger i budgetoverslagsårene. Gælden for eksterne lån må således aldrig overstige værdien af de lånefinansierede aktiver.

7.8 Budgetbemærkninger

Ved regionsrådets bevillingsafgivelse indgår der, som en del af de materielle vilkår for bevillingerne, også *budgetbemærkninger*. Budgetbemærkningerne er – på samme måde som selve bevillingerne – bindende for anvendelsen og forvaltningen af de afgivne bevillinger.

7.9 Tillægsbevillinger

Enhver ændring af drifts- og anlægsbevillinger og afsatte rådighedsbeløb kræver en *tillægsbevilling*. Det gælder såvel ændring af beløb som af de bevillingsmæssige forudsætninger. Kravet om tillægsbevilling gælder såvel nye som ændrede dispositioner, der ikke er berettiget i meddelte bevillinger. Som hovedregel skal der ansøges om tillægsbevillinger inden iværksættelse af de nye eller ændrede dispositioner. Foranstaltninger påbudt ved lov eller anden bindende regel kan om fornødent iværksettes uden regionsrådets forudgående bevilling. Bevilling må da indhentes snarest muligt.

De nærmere form- og procedurekrav for indhentning af tillægsbevillinger fastlægges af direktionen.

7.10 Bevillingskontrol

Regionsrådet har ansvaret for, at bevillinger og rådighedsbeløb, der er tildelt sektorområderne, overholdes. Forretningsudvalget fastsætter regler for indberetning fra administrationen med henblik på udførelse af denne kontrol. Som hovedregel vil afrapporteringen af regionens økonomiske forhold til den politiske ledelse ske på bevillingsniveau. I de tilfælde, hvor afgivne nettobevillinger omfatter betydelige indtægter, påhviler der administrationen en forpligtigelse til løbende at følge og afrapportere udviklingen i disse indtægter.

Administrationen varetager den almindelige forvaltning inden for driftsbevillingerne. Bevillingshaverne har ansvaret for, at meddelte bevillinger og afsatte rådighedsbeløb overholdes.

Dog er der for anlægsbevillinger og rådighedsbeløb en fleksibilitet omkring periodiseringen af rådighedsbeløb jf. afsnit 7.6.

7.11 Totalrammestyring

Bevillings- og budgetstyringen i Region Midtjylland baserer sig på princippet om *totalrammestyring*. Totalrammestyring indebærer, at bevillingshaver ved bevillingsafgivelsen får overdraget ansvaret for en bevilling, og at der samtidig gives bevillingshaver frihed til at disponere den afgivne bevilling under

hensyntagen til, at de materielle budgetforudsætninger er opfyldte. Bevillingshaver har således både frihed og pligt til:

- At omplacere midler mellem budgettet for løn og budgettet for andre udgifter (inden for den afgivne bevilling), hvis dette vurderes at kunne føre til et bedre serviceniveau, bedre målopfyldelse eller bedre budgetoverholdelse.
- At udvide eller indskrænke indtægtsfinansierede aktiviteter, såfremt den afgivne bevilling og de materielle budgetforudsætninger for den afgivne budgetbevilling overholdes. For de sociale tilbud er det en forudsætning, at sådanne ændringer overholder forudsætningerne for den politisk godkendte rammeaftale med kommunerne.

Totalrammestyringen understøtter en udstrakt decentralisering af beslutningskompetence. Totalrammestyringen er dermed en forudsætning for, at beslutninger træffes så tæt som muligt på brugerne af regionens servicetilbud, hvor indsigten i brugerens situation og behov er størst.

7.12 Budgetomplaceringer inden for bevillinger

Budgetomplaceringer, inden for afgivne bevillinger, kan uden politisk godkendelse foretages af bevillingshaveren. Bevillingshaveren kan således flytte budget mellem forskellige funktioner, omkostningssteder, grupperinger mv., så længe flytningerne foretages inden for de af bevillingen omfattede kontoplande. Endvidere skal budgetomplaceringer foretages i overensstemmelse mellem de materielle forudsætninger, der fremgår af budgetbemærkningerne. Dette princip for budgetomplaceringer følger af princippet om totalrammestyring.

Det skal bemærkes, at budgetomplaceringer skal ske inden for de rammer og planer, der fremgår af bl.a. Akutplanen, Sundheds- og hospitalsplanen, Psykiatriplanen mv. samt konkrete vedtagne politiske beslutninger. Herunder også de aftaler og bindinger, der ligger i de årlige budgetforlig samt andre indgåede politiske aftaler med aktivitets- og kvalitetsmæssigt indhold i forhold til et hospitalstilbud.

Fællesudgifter og -indtægter på sundhed

Bevillingsændringer på Sundhedsområdets fællesudgifter og -indtægter sker i alle tilfælde ved en politisk godkendelse, med undtagelse af budget- og regnskabstekniske justeringer på området: Udligning for at sikre korrekt brug af funktioner.

Socialområdet i Region Midtjylland

Socialområdet i Region Midtjylland er reguleret af de bindinger, der er fastsat i den af regionsrådet godkendte "Rammeaftale", der er indgået med kommunerne. Dvs. at en budgetomplacering på Socialområdet skal overholde forudsætningerne i den godkendte "Rammeaftale". Kommunernes nedsatte Kontaktudvalg og Regionsrådet skal godkende ændringer til Rammeaftalen.

7.13 Overførselsregler

Overførselsadgang af mer-/mindreforbrug mellem årene skal sikre, at den decentrale administration af afgivne bevillinger i videst muligt omfang understøtter en hensigtsmæssig økonomistyring. Det bemærkes, at de konkrete forslag til overførsler fremlægges i en sag for Regionsrådet, som godkender overførselsforslagene.

Der kan stilles forslag om overførsel af mer- eller mindreforbrug fra regnskabsåret til budgetåret og overslagsår. Budgetåret er det førstkommande år efter regnskabsåret, mens overslagsårene er de derpå følgende år.

Overførselsprincipper i Region Midtjylland

Erfaringer viser, at manglende mulighed for at overføre mindreforbrug kan føre til en u hensigtsmæssig anvendelse af afgivne bevillinger, idet en sådan regel kan anspore til ekstraordinære forbrug op mod budgetårets udløb. Med overførselsprincipperne for Region Midtjylland tilstræbes det, at decentrale bevillingshavere kan spare op til fx indflytningsudgifter, særlige indsatser på uddannelsesområdet, eller ekstraordinær aktivitet med en begrundet forventning om, at uforbrugte midler som hovedregel vil blive overført. Tilsvarende skal principperne om overførselsadgang sikre, at der decentralt er det størst mulige incitament til ikke at overskride de tildelte bevillinger.

Overførsler reguleres i forhold til nedenstående principper:

Drift:

- Driftsbevillinger er etårige. Ikke forbrugte bevillinger bortfalder derfor ved budgetårets udløb, hvor en ny etårig bevilling træder i kraft.
- Ordningen er som udgangspunkt baseret på, at budgetterne overholdes og anvendes i budgetåret.
- På *hospitalsenhederne og hospice* overføres mer- og mindreforbrug som udgangspunkt fuldt ud til de kommende årsbevillinger (Dvs. budgetåret og overslagsårene).
- *Stabenes og servicefunktionernes* merforbrug overføres som udgangspunkt fuldt ud til de kommende års bevillinger. Mindreforbrug for stabe og servicefunktioner overføres som udgangspunkt kun, hvis særlige forhold, så som periodeforskydninger, kontraktlige bindinger eller lignende, tilskrives det.
- På *fællesudgifter- og indtægter*, herunder regionale puljer, overføres mer- og mindreforbrug som udgangspunkt kun, hvis særlige forhold, så som periodeforskydninger og kontraktlige bindinger eller lignende, tilskrives det.
- For *praksissektoren* overføres mer- og mindreforbrug som udgangspunkt kun hvis særlige forhold, så som kontraktlige- eller overenskomstmæssige forhold, tilskrives det.
- På området for *tilskudsmedicin* overføres mer- og mindreforbrug som udgangspunkt ikke.
- For de *fællesregionale funktioner*, overføres mer- og mindreforbrug fuldt ud. Det skyldes at de fælles regionale funktioner administrerer midler der stammer fra alle fem regioner.
- Mer- og mindreforbrug opgøres i forbindelse med regnskabsafslutningen, og de endelige forslag til tillægsbevillinger forelægges regionsrådet til godkendelse.
- Overførslerne sker under forudsætning af, at bevillingsområdernes driftsforudsætninger har været normale, herunder at aktivitets- og serviceniveau har været i overensstemmelse med budgetforudsætningerne.
- Formålet med overførslen skal kunne accepteres. Dvs. formålet skal være rimeligt i forhold til bevillingsområdets opgaver, planer og lignende.
- Overførselsforslag til budgetåret skal begrundes og formålet skal præciseres.

Rammer for driftsoverførsler

For aktiviteter under hovedkontiene for Socialområdet i Region Midtjylland samt Regional Udvikling vil overførsler skulle gennemføres inden for de lov- og bekendtgørelsesbestemmelser, der er regulerende for området, herunder at områderne er selvfinansierende.

På sundhedsområdet og det regionale udviklingsområde er overførslerne udgiftsbaseret, og på socialområdet er overførslerne omkostningsbaseret.

For at sikre at den overordnede driftsramme på sundhedsområdet kan overholdes, er der forhåndsreserveret en ramme i budgettet til at indeholde sundhedsområdets overførselsforslag.

Rammen er på 156,0 mio. kr. i Budget 2023 og overslagsårerne.

For at sikre en overholdelse af rammen til overførsler, og for at undgå en potentiel overførselspukkel, har enhederne som udgangspunkt ret til at få overført op til 2% af regnskabsårets vedtagne budget fra regnskabsåret til de kommende år, mens der maksimalt kan være akkumulerede overførsler for op til 5% af regnskabsårets vedtagne budget.

Såfremt overførselsforslagene overstiger rammen, kan det være nødvendigt at prioritere nogle overførsler frem for andre. Her vil midler til forskningsprojekter, overenskomstmidler, eller projekter med tilsvarende bindinger blive prioriteret højest i overførslerne til budgetåret. Overførsler der eventuelt ikke kan rummes i budgetåret, vil blive overført til overslagsårene.

For at sikre en optimal udnyttelse af overførselsrammen, vil der være en samlet prioritering af overførselsforslag og tidligere års overførsler til budgetåret.

Anlæg:

- Anlægsbevillinger er som hovedregel flerårige og kan omfatte anlægsudgifter/-indtægter og lån.
- Rådighedsbeløb tildeles som etårige bevillinger. Ikke forbrugte bevillinger bortfalder derfor ved regnskabsårets udløb, hvor en ny etårig bevilling af rådighedsbeløb træder i kraft. Afvigelse på rådighedsbeløb overføres til næste år.

7.14 Forklaring af centrale begreber

Begreb	Definition
Bevilling:	Er en bemyndigelse til, at regionsrådet/andet niveau kan afholde udgifter eller erhverve indtægter i overensstemmelse med de beløbsmæssige og indholdsmæssige forudsætninger for bevillingen, som anført i budgetbemærkningerne.
Bevillingsniveau:	Dvs. specificationsgraden af de poster på årsbudgettet, som Regionsrådet tager bevillingsmæssig stilling til ved årsbudgettets vedtagelse. Bevillingsniveauet er markeret med * i driftsbudgettet.
Driftsbevilling:	Gives til driftsudgifter og -indtægter samt statsrefusion under hovedkonto 1-4. Reglerne for driftsbevillinger gælder endvidere med enkelte undtagelser de finansielle hovedkonti 5 og 6. Driftsbevillinger er altid etårige. Uforbrugte driftsbevillinger bortfalder ved regnskabsårets afslutning, men kan genbevilges af regionsrådet efter konkret anmodning herom.
Anlægsbevilling:	Gives til anlægsudgifter og -indtægter under hovedkonto 1-4. Anlægsbevillinger godkendes særskilt til de enkelte anlægsarbejder. De kan være et- eller flerårige og kan gives i løbet af budgetåret.
Rammebevilling:	Rammebevillinger er rådighedsbeløb til en række anlægsprojekter med et bestemt formål f.eks. bygningsvedligeholdelse. Anlægsbevilling afgives samtidig med den afsatte rammebevilling. Rammebevillingens rådighedsbeløb udmøntes i løbet af budgetåret.
Rådighedsbeløb:	Rådighedsbeløb er styrende for de årlige anlægsudgifter. Rådighedsbeløb angiver den øverste grænse for de udgifter, der i et regnskabsår kan afholdes til et anlægsarbejde. Rådighedsbeløb har ingen selvstændig bevillingsmæssig betydning. For at sikre fremdrift i projekterne er det muligt for den enkelte bevillingshaver at anvende op til 5 mio. kr. af det efterfølgende års rådighedsbeløb, betinget at bevillingshaver har rådighedsbeløb på samme bevilling i det efterfølgende år.
Brutto-/nettobevilling:	For bruttobevillinger er der en bevillingsmæssig binding på såvel udgifter som indtægter. En evt. indtægtsforhøjelse kan ikke uden forudgående bevilling anvendes til en udgifts-forhøjelse. For nettobevillinger er nettoresultatet afgørende. Større indtægter kan anvendes til en tilsvarende udgiftsforhøjelse. Tilsvarende skal fald i indtægter kompenseres ved udgifts-reduktioner.
Omlaceringer:	Omlaceringer inden for bevillingerne kan udføres administrativt i overensstemmelse med budgettets indholdsmæssige og beløbsmæssige forudsætninger og regler i øvrigt.
Tillægsbevilling:	Enhver ændring af bevillingerne efter vedtagelse i regionsrådet kræver en tillægsbevilling fra Regionsrådet eller Forretningsudvalget jf. Kompetence- og delegeringsreglerne.

7.15 Bevillingsoversigt for hovedkonto 1-5

Bevillinger i budgettet for Region Midtjylland respekterer den lovgivne opdeling af regionens aktiviteter i tre adskilte kredsløb.

Bevillingsstrukturen er endvidere baseret på følgende forudsætninger: Der opereres med to bevillingsniveauer for *udgifts- og omkostningsbevillinger*, idet niveauerne følger de muligheder for kompetencefordelinger, der er indarbejdet i Budget- og regnskabssystem for regioner.

Regionsrådet kan jf. regionsloven § 21, stk. 4, bemyndige Forretningsudvalget til at meddele tillægsbevillinger i tilfælde, hvor beløb fra en drifts- eller anlægsbevilling ønskes overført til en anden drifts- eller anlægsbevilling.

Regionsrådet kan således ved sin bevillingsafgivelse fastsætte brede bevillingsrammer, der inden for forretningsudvalgets område overlader kompetence og ansvar til forretningsudvalget. Forretningsudvalget kan herefter beslutte at overlade dispositionskompetence og -ansvar videre til administrationen, ledere mv. Regionsrådet kan også ved sin bevillingsafgivelse vælge snævre bevillingsrammer, der kan overlade kompetence og ansvar for bevillingernes nærmere anvendelse og overholdelse til de udførende led i administrationen, f.eks. direkte til en leder (Budget- og regnskabssystem for regioner, kapitel 6.0, side 1).

I henhold til lov om regioner er Regionsrådet altid den bevillingsafgivende myndighed. Opbygningen af bevillings-strukturen skal således primært klarlægge, a) hvem der har myndigheden til at foretage

tillægsbevillinger ved at flytte midler mellem bevillinger og b) hvem der har ansvaret for at forvalte de af regionsrådet afgivne bevillinger.

I bevillingsstrukturen for Region Midtjylland er der fastlagt følgende bevillingsstruktur.:

Bevillingshavere

De enkelte bevillingsniveauer er fastlagt, som angivet i bevillingsoversigten.

Bevillinger gives generelt som nettobevillinger, således at den enkelte bevillingshaver har mulighed for og pligt til at justere sit udgiftsbudget og dermed sin aktivitet, når der sker ændringer i bevillingshaverens indtægtsforudsætninger.

Der kan ikke flyttes budget mellem bevillingsniveauerne uden politisk godkendelse, og ved omplacering inden for et bevillingsniveau gælder de retningslinjer, der er beskrevet i afsnit 7.12.

Socialområdet i Region Midtjylland

For de sociale tilbud under Socialområdet i Region Midtjylland skal den samlede bevilling for disse aktiviteter altid balancere. Socialområdet er reguleret af de bindinger, der er fastsat i den af Regionsrådet godkendte "Rammeaftale", der er indgået med kommunerne.

Med princippet om bruttobevilling for de kommunale takstbetalinger præciseres det, at der på Socialområdet i Region Midtjylland er en forpligtelse til bevillingsmæssigt at følge op på både indtægter og omkostninger. Under hensyntagen til, at området skal kunne agere hurtigt ved ændrede efterspørgselsforhold, bruges der en nettodriftsbevilling for de sociale tilbud. Det betyder, at der er mulighed for at tilpasse udgiftsniveauet i forhold til indtægterne. I praksis indebærer det, at administrationen ved ændrede efterspørgselsvilkår agerer i henhold til disse, idet der efterfølgende fremlægges politisk tillægsbevillings-ansøgning for regionens politiske ledelse. Denne anvendelse af nettobevilling for driften og bruttobevilling for finansieringen via de kommunale takstbetalinger er en forudsætning for, at området hurtigt kan opfylde kommunernes behov ved stigende efterspørgsel, og at området kan forebygge risikoen for underskud, hvis efterspørgslen er faldende.

Det skal bemærkes, at det på Socialområdet gælder, at der ikke må flyttes mellem udgifter og omkostninger medmindre der er en godkendt tillægsbevilling.

Øvrige områder

Anvendelsen af nettobevillinger på øvrige områder ændrer ikke på, at bevillingshavere har et ansvar for løbende at følge og rapportere om udviklingen på større indtægtsposter, der indgår i de afsatte nettoposter. Tilsvarende skal administrative enheder med omfattende indtægtsdækket virksomhed løbende følge og rapportere om udviklingen i indtægter (det gælder bl.a. Hospitalsapoteket og Koncern Kvalitet).

For bevillinger vedrørende *finansielle indtægter og finansiering i øvrigt* anvendes følgende principper:

- Indtægter fra generelle bloktilskud anvendes som et samlet "indtægtsgrundlag" til finansiering af nettoudgifter på Sundhedsområdet eller til at styrke regionens likviditet. Indtægterne er – når der foreligger en økonomiaftale med regeringen – ikke forbundet med budgetteringsusikkerhed. For disse indtægter står Regionsrådet som bevillingshaver, og administrationen har ansvaret for at følge og rapportere om udviklingen i regionens finansielle indtægter.
- Aktivitetsafhængige indtægter fra stat og kommuner er ikke omfattet af de afgivne nettobevillinger. Men Sundhedsområdet er ansvarlige for at tilvejebringe de budgetterede indtægter fra deres respektive områder. Tilsvarende kan merindtægter fra den kommunale aktivitetsafhængige finansiering, der skabes ved en produktion ud over det forudsatte, eksempelvis kommunal finansiering, medgå til at finansiere de merudgifter, som meraktiviteten udløser for Sundhed og Socialområdet i Region Midtjylland.
- Nærhedsfinansiering er indført for at understøtte omstillingen og den nye styring af sundhedsvæsenet. Nærhedsfinansieringen skal understøtte en styrket sammenhæng i sundhedsvæsenet, så borgerne modtager den rette behandling det rette sted. Der er indført en række kriterier, der skal opfyldes. Der er målopfyldelse, når de enkelte mål udvikler sig i den rigtige retning. Regionerne beholder den udbetalte finansiering, hvis de lever op til målene og ellers foretages en efterregulering.
- Aktivitetsbidraget fra kommunerne (Kommunal medfinansiering og Kommunal finansiering) er påvirkeligt af den enkelte bevillingshaver på den måde, at beslutninger om at iværksætte mer- eller mindreaktivitet slår igennem i form af større eller mindre aktivitetsafhængig finansiering fra

kommunerne. Der er loft over indtægterne fra kommunerne. På den baggrund indebærer bevillingsstrukturen, at Sundhedsområdet kan gøres ansvarlige for deres respektive dele af aktivitetsbidraget fra kommunerne. Regionsrådet er bevillingshaver. Administrationen udarbejder analyser, budgetter og afrapporteringer til regionens administrative og politiske ledelse om udviklingen i aktivitetsbidraget fra kommunerne.

- Langt størstedelen af Socialområdet i Region Midtjyllands tilbud finansieres gennem takstbetalinger fra kommunerne, og ifølge Budget- og regnskabssystem for regioner skal omkostningerne svare til kommuneindtægter. Derfor anvendes der for de sociale tilbud en bruttobevilling til de kommunale takstindtægter. Omfanget af områdets bruttoomkostninger og takstindtægter reguleres i rammeaftalen med kommunerne, der er politisk godkendt af Regionsrådet. Enkelte af Socialområdets tilbud finansieres endvidere gennem objektiv finansiering, hvor kommunerne dels medfinansierer tilbud efter deres andel af unge og dels efter deres brug af pladser på disse tilbud.
- Der afsættes en særskilt bevilling for det statslige bloktilskud til Regional Udvikling. Bloktilskuddet aftales med regeringen i den årlige økonomiaftale og er ikke forbundet med budgetteringsusikkerhed. Regionsrådet står som bevillingshaver. Til udviklingsbidraget, der opkræves pr. indbygger i kommunerne i regionen, afsættes ligeledes en særskilt bevilling. Også her er det Regionsrådet, der er bevillingshaver.

Ifølge Budget- og regnskabssystem for regioner skal de tre regionale hovedområders andele af regionens udgifter/omkostninger og indtægter til Fælles formål og administration overføres i forbindelse med budgetlægning og regnskabsaflæggelse fra Fælles formål og administration til de tre områder. Dette sker jf. fordelingsnøglen beskrevet i budgetbemærkningerne.

Budgetoversigter

8 Budgetoversigter

Følgende bevillingsoversigter omfatter driftsbevillinger for: Sundhed, Socialområdet, Regional Udvikling, Fælles formål og administration og Renter, opgjort pr. bevillingsområde.

Forklaring til bevillingsoversigter

Bevillingsoversigten indeholder 6 kolonner. De enkelte kolonner har følgende indhold:

1. Navne på de enkelte bevillingsområder.
2. "Udgift": Indeholder de bruttoudgifter (løn og øvrige udgifter), der forventes afholdt inden for de enkelte områder. Bruttoudgifterne er forbundet med et træk på regionens likviditet.
3. "Indtægt": Indeholder driftsindtægter, finansielle indtægter og indtægter fra renter m.v.
4. "Nettoudgift": Bruttoudgifter (kolonne 2) fratrullet indtægter (kolonne 3).
5. "Omkostninger": Indeholder de beregnede omkostninger til afskrivninger på materielle anlægsaktiver (bygninger og teknologi) samt hensættelser til feriepenge og tjenestemandspensioner. De beregnede omkostninger er ikke forbundet med et træk på regionens likviditet.
6. "I alt": Summerer nettoudgifter (kolonne 4) og omkostninger (kolonne 5).

8.1 Bevillingsoversigt 2023 – Drift

Sundhed hovedkonto 1

1.000 kr.		Udgift	Indtægt	Nettoudgift	Omkostninger	I alt
BUDGET, SUNDHED I ALT		29.862.216	-1.787.000	28.075.216	1.239.621	29.314.837
DRIFT		29.012.598	-1.762.475	27.250.123	1.493.602	28.743.725
Sundhed						
N *	Regionshospitalet Horsens	1.180.006	-10.694	1.169.312	86.119	1.255.431
N *	Regionshospitalet Randers	1.255.451	-12.574	1.242.877	98.666	1.341.543
N *	Regionshospitalet Gødstrup	2.764.637	-123.121	2.641.516	110.148	2.751.664
N *	Hospitalsenhed Midt	2.906.772	-213.382	2.693.390	215.400	2.908.790
N *	Aarhus Universitetshospital	9.012.576	-1.085.482	7.927.094	887.095	8.814.189
N *	Præhospitalet	905.001	0	905.001	22.377	927.378
N *	Psykiatrien	2.301.207	-122.578	2.178.629	138.470	2.317.099
N *	Fællesudgifter og -indtægter	2.497.313	-185.755	2.311.558	-109.867	2.201.691
N *	Praksissektoren	4.106.711	0	4.106.711	986	4.107.697
N *	Tilskudsmedicin	1.540.465	0	1.540.465	0	1.540.465
N *	Servicefunktioner	542.459	-8.889	533.570	44.208	577.778
FÆLLES FORMÅL		849.618	-24.525	825.093	-253.981	571.112
*	Andel af Fælles formål og administration					
	Andel af Fælles formål og adm., Sundhed	764.446	0	764.446	-253.981	510.465
	Andel af renter	85.172	-24.525	60.647		60.647
FINANSIERING		0	-28.738.703	-28.738.703	0	-28.738.703
B *	Statsligt bloktilskud		-23.894.867	-23.894.867		-23.894.867
B *	Nærhedsfinansiering	0	-350.047	-350.047		-350.047
B *	Kompensationsordning vedr. ændring af kommunal medfinansiering (2012/2016)	0	-54.348	-54.348		-54.348
B *	Aktivitetsbidrag, kommuner	0	-4.550.741	-4.550.741		-4.550.741
B *	Omfordeling effektiviseringsgevinster	0	111.300	111.300		111.300

* = bevillingsområde

N = nettobevilling

B = bruttobevilling

Social og Specialundervisning hovedkonto 2

1.000 kr.		Udgift	Indtægt	Nettoudgift	Omkost- ninger	I alt
BUDGET, SOCIAL I ALT		1.263.938	-26.602	1.237.336	17.151	1.254.487
DRIFT		1.229.659	-26.602	1.203.057	28.540	1.231.597
N *	Socialområdet					
N *	Social og Specialundervisning	1.229.659	-26.602	1.203.057	28.540	1.231.597
FÆLLES FORMÅL		34.279	0	34.279	-11.389	22.890
*	Andel af Fælles formål og administration					
	Andel af Fælles formål og adm., Socialområdet	34.279	0	34.279	-11.389	22.890
FINANSIERING		0	-1.254.487	-1.254.487	0	-1.254.487
- *	Indtægter via takster m.v.		-1.253.317	-1.253.317		-1.253.317
B *	Statsligt bloktilskud	0	-1.170	-1.170		-1.170

* = bevillingsområde

N = nettobevilling

B = bruttobevilling

Regional Udvikling hovedkonto 3

1.000 kr.		Udgift	Indtægt	Nettoudgift	Omkost- ninger	I alt
BUDGET, REGIONAL UDVIKLING I ALT		701.081	-98.740	601.866	-3.271	598.595
DRIFT		681.511	-98.740	582.771	2.694	585.465
N *	Regionale udviklingsaktiviteter	60.394	0	60.394	0	60.394
N *	Kollektiv Trafik	478.154	-97.511	380.643	781	381.424
N *	Miljø	49.697	0	49.697	104	49.801
N *	Regional udvikling i øvrigt	6.663	0	6.663	0	6.663
N *	Planlægning-, analyse- og udviklingsudgifter	86.603	-1.229	85.374	1.809	87.183
FÆLLES FORMÅL		19.570	0	19.095	-5.965	13.130
*	Andel af Fælles formål og administration					
	Andel af Fælles formål og adm., Regional Udvikling	17.954	0	17.954	-5.965	11.989
	Andel af renter	1.616	-475	1.141	0	1.141
FINANSIERING		0	-600.725	-600.725	0	-600.725
B *	Statsligt bloktilskud		-440.759	-440.759		-440.759
B *	Udviklingsbidrag		-159.966	-159.966		-159.966

* = bevillingsområde

N = nettobevilling

B = bruttobevilling

Fælles formål og administration hovedkonto 4

1.000 kr.		Udgift	Indtægt	Nettoudgift	Omkost- ninger	I alt
BUDGET, FÆLLES FORMÅL OG ADMINISTRATION I ALT		1.264.028	-447.349	816.679	-271.335	545.344
N *	Politisk organisation	17.430	0	17.430	0	17.430
N *	Stabe	602.553	-7.307	595.246	-67.332	527.914
N *	Tjenestemandspensioner	644.045	-440.042	204.003	-204.003	0
FÆLLES FORMÅL		-816.679	0	-816.679	271.335	-545.344
	Overførsel til hovedkonto 1	-764.446		-764.446	253.981	-510.465
	Overførsel til hovedkonto 2	-34.279		-34.279	11.389	-22.890
	Overførsel til hovedkonto 3	-17.954		-17.954	5.965	-11.989

* = bevillingsområde

N = nettobevilling

B = bruttobevilling

Renter hovedkonto 5

1.000 kr.	Udgift	Indtægt	Nettoudgift	Omkostninger	I alt
BUDGET, RENTER I ALT	95.011	-25.000	70.011	0	70.011
Renter	95.011	-25.000	70.011		70.011
FÆLLES FORMÅL	95.011	-25.000	70.011	0	70.011
Overførsel til hovedkonto 1	85.172	-24.525	60.647		60.647
Overførsel til hovedkonto 2	8.223		8.223		8.223
Overførsel til hovedkonto 3	1.616	-475	1.141		1.141

8.2 Bevillingsoversigt 2022 – Anlæg

Sundhed, hovedkonto 1

1.000 kr.	Udgift	Indtægt	I alt Netto
BUDGET, SUNDHED I ALT	687.548	15.073	672.475
ANLÆG	426.634	15.073	411.561
SUNDHED			
Regionshospitalet Horsens	61.411		61.411
Regionshospitalet Randers	15.428		15.428
Regionshospitalet Gødstrup	31.067		31.067
Hospitalsenhed Midt	13.924		13.924
Aarhus Universitetshospital	31.547		31.547
Præhospitalet	100		100
Psykiatrien	36.649		36.649
Fælles puljer og rammer	225.308	15.073	210.235
Servicefunktioner og Fælles regionale funktioner	11.200	0	11.200
PRIORITERING	235.764	0	235.764
Pulje til anlægsprojekter	235.764		235.764
KVALITETSFONDSPROJEKTER 1)	24.900	0	24.900
Det nye Universitetshospital, Aarhus	0		0
Regionshospitalet Viborg, ombygning	24.900		24.900
Det nye Regionshospital, Gødstrup	0		0
FÆLLES FORMÅL	250	0	250
Andel af Fælles formål og adm.			
Fælles formål og adm. anlæg	250	0	250

Socialområdet, hovedkonto 2

1.000 kr.	Udgift	Indtægt	I alt Netto
BUDGET, SOCIAL I ALT	66.074	0	66.074
ANLÆG	66.074	0	66.074
Socialområdet			
Rammebevilling til driftsanskaffelser 2022 - . Socialområdet	4.000		4.000
Rammebevilling til bygningsrenoveringer og forbedringer	11.124		11.124
Rammebevilling til udvikling (sociale tilbud)	48.000		48.000
Igangværende projekter	2.950		2.950

Regional Udvikling, hovedkonto 3

Der er ikke budgetteret med anlæg på Regional Udvikling i 2023.

Fælles formål og administration, hovedkonto 4

1.000 kr.	Udgift	Indtægt	I alt Netto
BUDGET, FÆLLES FORMÅL OG ADMINISTRATION I ALT	0	0	0
ANLÆG	250	0	250
Fælles formål og administration			
Sekretariat og forvaltninger			
Regionssekretariatet	50		50
Koncern Kommunikation	200		200
FÆLLES FORMÅL OG ADMINISTRATION	-250	0	-250
Overførsel til hovedkonto 1	-250	0	-250

8.3 Fordeling af kalkulatoriske omkostninger

1.000 kr.	Afskrivninger	Hensættelse tjenestemandspensioner	Feriepenge	Øvrige elementer (hensættelser og leasing)	Kalkulatoriske omkostninger i alt
Sundhed					
Hospitalsenheden Horsens	64.176	289	21.654	0	86.119
Regionshospitalet Randers	75.761	2.255	20.650	0	98.666
Regionshospitalet Gødstrup	62.650	4.349	43.149	0	110.148
Hospitalsenhed Midt	161.721	4.256	49.423	0	215.400
Aarhus Universitetshospital	763.462	13.390	110.243	0	887.095
Præhospitalet	16.452	0	5.925	0	22.377
Psykiatri	89.766	2.327	46.377	0	138.470
Praksissektoren	800	0	186	0	986
Fælles udgifter/indtægter	48.312	0	5.297	-163.476	-109.867
Servicefunktioner	31.268	893	12.047	0	44.208
Sundhed i alt	1.314.368	27.759	314.951	-163.476	1.493.602
Socialområdet					
Social og specialundervisning	28.283	257			28.540
Socialområdet i alt	28.283	257	0	0	28.540
Regional Udvikling					
Kollektiv Trafik	0	781	0	0	781
Miljø	104	0	0	0	104
Planlægning-, analyse- og udviklingsudgifter	0	0	1.809	0	1.809
Regional Udvikling i alt	104	781	1.809	0	2.694
Fælles formål og administration					
Regionssekretariatet				-51.655	-51.655
Koncernøkonomi	12.201	532	10.311	-38.721	-15.677
Tjenestemandspension - reduktion i forpligtigelse		-204.003			-204.003
Fælles formål og administration i alt	12.201	-203.471	10.311	-90.376	-271.335

8.4 Resultatopgørelser

Sundhed

Resultatopgørelse – udgiftsbaseret

Mio. kr.	I alt
A. Finansiering	
i) Statsligt bloktilskud	-23.894,9
ii) Nærhedsfinansiering	-350,0
iii) Kommunalt aktivitetsbidrag	-4.550,7
iv) Kompensationsordning vedr. ændring af kommunal medfinansiering (2012-2016)	-54,3
v) Omfordeling effektiviseringsgevinster	111,3
Indtægter i alt	-28.738,7
B. Nettodriftsudgifter	
i) Somatiske hospitaler	15.674,2
ii) Fællesudgifter og -indtægter	2.311,6
iii) Psykiatri	2.178,6
iv) Præhospitalet	905,0
v) Praksissektoren m.v.	4.106,7
vi) Tilskudsmedicin	1.540,5
vii) Servicefunktioner	533,6
viii) Andel af Fælles formål og administration	764,4
Driftsudgifter i alt	28.014,6
C. Anlægsudgifter	
i) Almindelig anlægsramme	662,6
ii) Brutto anlægsindtægter	-15,1
iii) Kvalitetsfondsprojekter, egenfinansiering	0,0
iv) Kvalitetsfondsprojekter, omfordeling af egenfinansiering	0,0
Anlægsudgifter i alt	647,6
D. Drifts- og anlægsudgifter i alt	28.662,1
E. Finansielle poster	
i) Andel af nettorente	60,6
ii) Andel af afdrag på lån	298,5
iii) Udbetaling af indefrosne feriepenge	0,0
Finansielle poster i alt	359,1
F. Årets resultat (A+D+E)	282,6
G. Låneoptag	
i) Lån til refinansiering af afdrag	167,0
ii) Lån til almindelige anlæg	0,0
iii) Lån til kvalitetsfondsprojekter	0,0
Låneoptag i alt	167,0
Henlæggelse til/træk på kasse (F-G)	115,6

Socialområdet

Resultatopgørelse – omkostningsbaseret

Mio. kr.	I alt
A. Finansiering	
i) Takstindtægter fra kommunerne	-1.253,3
ii) Bloktilskud vedr. administrative opgaver	-1,2
Indtægter i alt	-1.254,5
B. Driftsomkostninger	
i) Drift af specialområder	1.231,6
iv) Andel af Fælles formål og administration, finansielle poster mv.	22,9
Driftsomkostninger i alt	1.254,5
Resultat	0,0

Regional Udvikling

Resultatopgørelse – udgiftsbaseret

Mio. kr.	I alt
A. Finansiering	
i) Bloktilskud fra staten	-440,8
ii) Kommunale udviklingsbidrag	-160,0
Indtægter i alt	-600,7
B. Driftsudgifter	
i) Driftsudgifter	582,8
ii) Andel af Fælles formål og administration	18,0
Driftsudgifter i alt	600,7
C. Anlægsudgifter	
i) Almindelig anlægsramme	0,0
Anlægsudgifter i alt	0,0
D. Drifts- og anlægsudgifter i alt	600,7
E. Finansielle poster	
i) Andel af nettorente	1,1
ii) Andel af afdrag på lån	10,5
Finansielle poster i alt	11,7
F. Årets resultat (A+D+E)	11,7

8.5 Pengestrømsopgørelse

Mio. kr.	Sundhed	Social	Regional Udvikling	Regionen i alt
Driftsresultat	-576,1	0,0	2,1	-574,0
Likviditetsvirkning af driftsresultatet				
+ afskrivninger	1.314,4	28,3	0,1	1.342,8
+/- regulering af pensionsforpligtelser	27,8	0,3	0,8	28,8
+/- regulering af feriepenge	315,0	0,0	1,8	316,8
+/- øvrige elementer	-163,5	0,0	0,0	-163,5
+/- overførte omkostninger fra fælles	-254,0	-11,4	-6,0	-271,3
Likviditetsvirkninger af driftsresultat, i alt	1.239,6	17,2	-3,3	1.253,5
Likviditetsvirkning af investering				
- køb af anlægsaktiver				0,0
+ salg af anlægsaktiver 1)				0,0
- igangværende arbejder	-672,5	-66,1	0,0	-738,5
Likviditetsvirkning af investering, i alt	-672,5	-66,1	0,0	-738,5
Likviditetsvirkning af drift og investering	-9,0	-48,9	-1,1	-59,1
Likviditetsreguleringer til fælles og finansieringsposter:				
+ optagelse af eksterne lån	167,0			167,0
- afdrag på lån	-298,5	-24,3	-10,5	-333,3
- udbetaling af indefrosne feriepenge	0,0			0,0
+ forbrug af hensættelser til kvalitetfundsprojekter	24,9			24,9
Øvrige likviditetsforskydninger i alt	-106,6	-24,3	-10,5	-141,4
Årets samlede likviditetsvirkning	-115,6	-73,2	-11,7	-200,4
+/- periodeforskydning				0,0
Likviditet primo budgetåret				208,2
Likviditet ultimo budgetåret				7,7

Investeringsoversigter

9 Investeringsoversigt 2022-2026

På anlægsområdet opereres der dels med en investeringsplan og en investeringsoversigt.

Region Midtjyllands *investeringsplan*: "Investeringsplan 2023-2031 på Sundhedsområdet", viser de kommende års prioriteringer på anlægsområdet, som blev besluttet i forbindelse med budgetforliget. Regionsrådet vil løbende blive forelagt anlægssager, når der afgives bevilling.

Investeringsoversigten omfatter igangværende anlægsarbejder, der fortsætter i 2023, og projekter, hvortil der er afgivet bevilling for perioden 2023-2026. Investeringsoversigten er pr. 28. september 2022.

De beløbsmæssige rammer for investeringsoversigten danner, sammen med de indholdsmæssige forudsætninger, det bevillingsmæssige grundlag for udførelsen af de enkelte anlægsarbejder. Bevillingsreglerne fremgår af Bevillings- og kompetencereglerne.

Det bemærkes, at Regionsrådet har godkendt anlægsbevillinger og rådighedsbeløbene i investeringsoversigten, der er anført i de enkelte år, som i hvert enkelt tilfælde betyder at arbejdet kan iværksættes (projekteres).

Rådighedsbeløbene for 2022 og de følgende år er i indeks 112,8.

Investeringsoversigten er opdelt efter Region Midtjyllands sektorområder (hovedkonto 1-3) og det fællesadministrative område (hovedkonto 4).

Pris- og lønreguleringen af anlægsprojekter er, som et generelt princip, knyttet til udviklingen i byggeomkostningsindekset for boliger, 2. kvartal.

2 gange om året fremskrives anlægsprojekter over 10 mio. kr. i henhold til udviklingen i byggeomkostningsindekset:

- I april fremskrives i henhold til Danmarks Statistiks offentliggørelse i marts (4. kvartal).
- I november fremskrives i henhold til Danmarks Statistiks offentliggørelse i september (2. kvartal). Årets indeks for anlægsprojekter svarer til byggeomkostningsindekset for 2. kvartal, da den udgør årets sidste fremskrivning.

Anlægsprojekter under 10 mio. kr., bevillinger til medicoteknisk udstyr, it-anskaffelser og øvrige anskaffelser er undtaget for regulering.

For kvalitetsfundsprojekter sker der hvert år i juni en fremskrivning af tilsagnsrammen og medicotekniske- og it-bevillinger i henhold til udviklingen i anlægs-pl. For øvrige kvalitetsfundsprojekter over 10 mio. kr. fremskrives i henhold til udviklingen i byggeomkostningsindekset.

Fremskrivningerne foretages administrativt med efterfølgende orientering til regionsrådet i førstkomende økonomiopfølgning med bevillingsændringer. Fremskrivningerne finansieres af følgende puljer:

- Sundhedsområdet: Puljen til anlægsprojekter, hvoraf der er prioriteret beløb til indeksering
- Socialområdet: Rammebevillingen til udvikling
- Kvalitetsfundsprojektet DNU: Puljen til DNU
- Kvalitetsfundsprojektet Viborg: Puljen til Viborg
- Kvalitetsfundsprojektet Gødstrup: Puljen til Gødstrup

Forklaring til investeringsoversigten

Følgende beskriver principperne for indholdet i de enkelte kolonner i den efterfølgende investeringsoversigt.

Bevilling i alt	Den samlede bevilling til et anlægsarbejde, inkl. projekteringsbevilling og eventuelle ændringer af bevillingen.
Start år	Det år, hvor regionsrådet har meddelt den første bevilling.
Slut år	Det år, hvor arbejdet forventes afsluttet (ibrugtaget).

Afholdt ultimo	Regnskabsmæssig saldo for hvert anlægsarbejde ved udgangen af det senest afsluttede regnskab.
Rådighedsbeløb	Rådighedsbeløbene angiver den øverste grænse for udgifter, der i et regnskabsår kan anvendes til et anlægsarbejde. Rådighedsbeløbene er først disponible, når regionsrådet har godkendt iværksættelsen af et anlægsarbejde og meddelt en bevilling til arbejdet. Der kan med regionsrådets vedtagelse af budgettet, alene disponeres over rådighedsbeløbene i det løbende budgetår og budgetforslagsårene. Da rådighedsbeløbene dækker 5 budgetår kan de være angivet i flere prisniveauer efter følgende regler: Ikke-fastprisarbejder: Rådighedsbeløb i 2022 er angivet i prisniveauet for investeringsoversigten 2022. Rådighedsbeløb i 2023 og følgende år er angivet i prisniveauet for investeringsoversigten 2023. Fastprisarbejder: Rådighedsbeløb er opført med beløb i henhold til kontrakt for anlægsarbejdet.
Senere	Omfatter de udgifter, der ved regionsrådets prioritering er godkendt efter 2026.
Ajourført overslag	Er summen af regnskabsførte udgifter og rådighedsbeløb. Anlægsbevillingen må aldrig blive større end det ajourførte overslag.

Investeringsoversigt 2022 - 2026

Beløb i 1.000 kr. (Byggeomkostningsindeks)	Bevilling i alt Netto	Udgift	Indtægt	Start år	Afholdt ultimo 2021	Rådighedsbeløb forventet afholdt i					Ajourført overslag	
						2022 112,8	2023 Beløb anført i 2023-2026 og senere = Indeks 112,8	2024	2025	2026 Senere = Indeks 112,8		
SUNDHEDSOMRÅDET												
Regionshospitalet Horsens												
RH Horsens. Renovering af højhus	173.140	173.295	-155	2018	109.491	26.225	25.183	12.241				173.140
RH Horsens. Blodprøver og Biokemi	31.365	31.365		2020	125	10.046	17.662	3.532				31.365
RH Horsens. Programorganisation	12.148	12.148		2020	0	5.358	3.481	3.309				12.148
RH Horsens. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2022-2025	6.000	6.000		2022	0	1.500	1.500	1.500				6.000
RH Horsens. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2026 -	0			2022						1.500		1.500
RH Horsens. Justeringsreserve Generalplan	24.478	24.478		2016	0	2.018	7.460	5.000		5.000		24.478
RH Horsens. Wayfinding	5.460	5.460		2016	4.190	605	334	331				5.460
Etape 2, Ny akutafdeling, RH Horsens	85.043	85.043		2016	43.426	35.826	5.791					85.043
Regionshospitalet Horsens i alt	337.634	337.789	-155		157.232	81.578	61.411	25.913	6.500	6.500	0	339.134
Regionshospitalet Randers												
Programorganisation	21.582	21.582		2018	9.423	4.571	4.399	3.189				21.582
RH Randers. Kloakrenovering RH Randers	13.586	13.586		2019	710	3.005	2.160	4.832	2.879			13.586
RH Randers. Etape 4	29.385	29.385		2020	2.195	21.902	5.288					29.385
RH Randers. Øvrige tekniske projekter	4.097	4.097		2021	208	2.923	966					4.097
RH Randers. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2022 - 2025	8.400	8.400		2022	0	2.100	2.100	2.100				8.400
RH Randers. Etape 4B - Kantine	8.997	8.997		2022	0	8.482	515					8.997
RH Randers. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2026 -	0									2.100		2.100
Regionshospitalet Randers i alt	86.047	86.047	0		12.536	42.983	15.428	10.121	4.979	2.100	0	88.147
Regionshospitalet Gødstrup												
Værkstedsfaciliteter i Gødstrup	15.672	15.672		2021	455	11.045	4.172					15.672
Pulje til afledte investeringer i Gødstrup	5.900	5.900		2021	374	4.526	1.000					5.900
RH Gødstrup. Stråleterapi	47.605	47.605		2021	1.694	24.216	21.695					47.605
RH Gødstrup. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2022 - 2025	13.600	13.600		2022	0	1.000	4.200	4.200				13.600
RH Gødstrup. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2026 -	0			2022						4.200		4.200
Regionshospitalet Gødstrup i alt	82.777	82.777	0		2.523	40.787	31.067	4.200	4.200	4.200	0	86.977

Investeringsoversigt 2022 - 2026

Beløb i 1.000 kr. (Byggeomkostningsindeks)	Bevilling i alt Netto	Udgift	Indtægt	Start år	Afholdt ultimo 2021	Rådighedsbeløb forventet afholdt i					Ajourført overslag
						2022 112,8	2023 Beløb anført i 2023-2026 og senere = indeks 112,8	2024	2025	2026	Senere indeks 112,8
Hospitalsenhed Midt											
Ombygning af sterilcentral på RH Viborg	41.744	41.744		2019	3.321	29.299	9.124				41.744
HE Midt. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2022 - 2025	19.200	19.200		2022	0	4.800	4.800	4.800	4.800		19.200
HE Midt. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2026 -	0	0		2022						4.800	4.800
Hospitalsenhed Midt i alt	60.944	60.944	0		3.321	34.099	13.924	4.800	4.800	4.800	65.744
Aarhus Universitetshospital											
AUH. Kloakrenovering, Skejby	9.044	9.044		2020	4.622	2.972	725	725			9.044
AUH. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2022 - 2025	84.800	84.800		2022	0	21.200	21.200	21.200	21.200		84.800
AUH. Flytning af Mave- og Tarmkirurgisk sengeafsnit	5.800	5.800		2023	0	0	5.800				5.800
AUH. Forberedelse og Opvågning	8.462	8.462		2022	0	4.640	3.822				8.462
AUH. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2026	0	0		2022	0					21.200	21.200
Aarhus Universitetshospital i alt	108.106	108.106	0		4.622	28.812	31.547	21.925	21.200	21.200	129.306
Præhospitalet											
Præhospitalet. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2022 - 2025	1.500	1.500		2022	0	1.200	100	100	100		1.500
Præhospitalet. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2026 -	0	0		2022						100	100
Præhospitalet i alt	1.500	1.500	0		0	1.200	100	100	100	100	1.600
Psykiatri											
Psykiatri. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2022 - 2025	10.000	10.000		2022	0	2.500	2.500	2.500	2.500		10.000
RP Horsens. Etablering af nyt sengeafsnit	45.069	45.069		2022	0	10.920	34.149				45.069
Psykiatri. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2026 -	0	0		2022	0					2.500	2.500
Psykiatri i alt	55.069	55.069	0		0	13.420	36.649	2.500	2.500	2.500	57.569
Hospitalet i alt	732.077	732.232	-155		180.234	242.879	190.126	69.559	44.279	41.400	768.477
Sundhedsområdet - fælles puljer mv.											
Rammebevilling til salg af bygninger og grunde, Sundhed	-15.073	0	-15.073	2022		0	-15.073	0	0	0	-15.073
Fælles reserver i alt	-15.073	0	-15.073		0	0	-15.073	0	0	0	-15.073
Grenaa Sundhedshus, puljeprojekt	3.448	12.748	-9.300	2019	-9.195	1.095	11.348	200			3.448
Sundheds- og lægehuse	3.448	12.748	-9.300		-9.195	1.095	11.348	200	0	0	3.448

Investeringsoversigt 2022 - 2026

Beløb i 1.000 kr. (Byggeomkostningsindeks)	Bevilling i alt Netto	Udgift	Indtægt	Start år	Afholdt ultimo 2021	Rådighedsbeløb forventet afholdt i					Ajourført overslag
						2022 112,8	2023 Beløb anført i 2023-2026 og senere = indeks 112,8	2024	2025	2026	
Medicoanskaffelser 2021, AUH	75.476	79.200	-3.724	2020	72.465	-3.264	6.275				75.476
Medicoanskaffelser 2021, VEST	27.756	28.500	-744	2020	39.953	-13.842	1.645				27.756
Medicoanskaffelser 2021, MIDT	23.670	23.720	-50	2020	6.644	9.241	7.785				23.670
Medicoanskaffelser 2021, RANDERS	9.571	9.600	-29	2020	9.617	-851	805				9.571
Medicoanskaffelser 2021, HORSSENS	9.570	9.600	-30	2020	7.615	-385	2.340				9.570
Medicoanskaffelser 2021, FÆLLES I&M	15.180	15.180		2020	9.604	-174	5.750				15.180
Medicoanskaffelser 2022, AUH	53.250	53.250		2021	3.491	11.061	30.149	8.549			53.250
Medicoanskaffelser 2022, Godstrup	21.140	21.140		2021	0	5.839	11.937	3.364			21.140
Medicoanskaffelser 2022, MIDT	23.197	23.197		2021	2.408	4.353	12.788	3.648			23.197
Medicoanskaffelser 2022, RANDERS	13.827	13.827		2021	4.455	204	7.104	2.064			13.827
Medicoanskaffelser 2022, HORSSENS	8.985	8.985		2021	0	2.326	5.201	1.458			8.985
Medicoanskaffelser 2022, PRÆHOSPITALET	700	700		2021		173	412	115			700
Medicoanskaffelser 2022, FÆLLES I&M	6.501	6.501		2021		1.471	3.910	1.120			6.501
Medicoteknik justeringsreserve	-35.087	-35.087		2021		-44.778	7.570	2.121			-35.087
Medicoanskaffelser 2021, AUH. Pulje 2	23.500	23.500		2022		19.975	3.525				23.500
Medicoanskaffelser 2021, VEST. Pulje 2	11.700	11.700		2022		9.945	1.755				11.700
Medicoanskaffelser 2021, MIDT. Pulje 2	12.100	12.100		2022		10.285	1.815				12.100
Medicoanskaffelser 2021, RANDERS. Pulje 2	1.300	1.300		2022		1.105	195				1.300
Medicoanskaffelser 2021, HORSSENS. Pulje 2	6.400	6.400		2022		5.440	960				6.400
Medicoanskaffelser 2021, FÆLLES I&M. Pulje 2	7.000	7.000		2022		5.950	1.050				7.000
Medicoanskaffelser 2022, AUH. Pulje 2	24.300	24.300		2022		7.290	13.365	3.645			24.300
Medicoanskaffelser 2022, GØDS TRUP. Pulje 2	4.700	4.700		2022		1.410	2.585	705			4.700
Medicoanskaffelser 2022, MIDT. Pulje 2	15.700	15.700		2022		4.710	8.635	2.355			15.700
Medicoanskaffelser 2022, RANDERS. Pulje 2	17.700	17.700		2022		5.310	9.735	2.655			17.700
Medicoanskaffelser 2022, FÆLLES I&M. Pulje 2	6.000	6.000		2022		1.800	3.300	900			6.000
30 Medioteknik	384.136	388.713	-4.577			44.594	150.591	32.699	0	0	384.136
IT Anskaffelser 2022 - 2025	3.000	3.000		2022		750	750	750	750		3.000
IT. Anskaffelser 2026 -	0			2022						750	750
IT. DIDA anskaffelser 2022 - 2025	8.800	8.800		2022		2.200	2.200	2.200	2.200		8.800
IT. DIDA anskaffelser 2026 -	0			2022						2.200	2.200
IT. Nationale projekter anskaffelser 2022 - 2025	26.800	26.800		2022		6.700	6.700	6.700	6.700		26.800
IT. Nationale projekter anskaffelser 2026 -	0			2022						6.700	6.700
50 Fælles, IT-sundhedsprojekter	38.600	38.600	0			9.650	9.650	9.650	9.650	9.650	48.250

Investeringsoversigt 2022 - 2026

Beløb i 1.000 kr. (Byggeomkostningsindeks)	Bevilling i alt Netto	Udgift	Indtægt	Start år	Afholdt ultimo 2021	Rådighedsbeløb forventet afholdt i					Ajourført overslag
						2022 112,8	2023 Beløb anført i 2023-2026 og senere = Indeks 112,8	2024	2025	2026	Senere 112,8
Fælles. Implementering af ladestandere	5.000	5.000		2022		1.500	2.000	1.500			5.000
MidtSim. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2022 - 2025	700	700		2022		175	175	175	175		700
MidtSim. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2026 -	0			2022						175	175
IKH Sundhed. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2022 - 2025	208	208		2022		133	25	25	25		208
IKH Sundhed. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2026 -	0			2022						25	25
Nyt hospitalsapotek og nyt vaskeri	409.367	409.367		2020	99.218	258.630	51.519				409.367
Øvrige projekter - Fælles	415.275	415.275	0		99.218	260.438	53.719	1.700	200	200	0
Pulje til anlægsprojekter, 2023	0					-5.468	235.764	521.731	581.410	584.289	1.917.726
Prioritering i alt	0	0	0		0	-5.468	235.764	521.731	581.410	584.289	0
Sundhedsmrådets fælles - puljer mv. i alt	826.386	855.336	-28.950		90.023	310.309	445.999	565.980	591.260	594.139	0
Servicefunktioner											
MidtVask. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2022 - 2025	14.000	14.000		2022		3.500	3.500	3.500	3.500		14.000
MidtVask. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2026 -	0			2022						3.500	3.500
Hospitalsapoteket. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2022 - 2025	2.000	2.000		2022		500	500	500	500		2.000
Hospitalsapoteket. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2026 -	0			2022						500	500
Servicefunktioner i alt	16.000	16.000	0		0	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	20.000
Fælles regionale funktioner											
ALH: Reservehangar, Ringsted (Udgifter)	7.700	7.700		2022		500	7.200				7.700
ALH: Reservehangar, Ringsted (Indtægter)	-6.036		-6.036	2022		-6.036					-6.036
ALH: Reservehangar, Ringsted (Netto)	1.664	7.700	-6.036	2022	0	-5.536	7.200	0	0	0	1.664
Fælles Regionale Funktioner (Netto)	1.664	7.700	-6.036		0	-5.536	7.200	0	0	0	1.664
Kvalitetsfundsprojekter											
Det nye Universitetshospital, Aarhus											
DNU Forum	95.842	95.842		2015	75.556	20.286					95.842
DNU. Forberedelse og opvågning	6.038	6.038		2022		6.038					6.038
KF Det nye Universitetshospital	101.880	101.880	0		75.556	26.324	0	0	0	0	101.880

Investeringsoversigt 2022 - 2026

Beløb i 1.000 kr. (Byggeomkostningsindeks)	Bevilling i alt Netto	Udgift	Indtægt	Start år	Afholdt ultimo 2021	Rådighedsbeløb forventet afholdt i					Ajourført overslag
						2022 112,8	2023 Beløb anført i 2023-2026 og senere = indeks 112,8	2024	2025	2026	Senere 112,8
Kvalitetsfundsprojekter											
Regionshospitalet Viborg, om- og tilbygning											
Etablering af projektorganisation	61.914	61.914		2009	56.923	2.991	2.000				61.914
Dispositionsforslag, for- og hovedprojekt, DP 3, RHV	14.129	14.129		2013	10.474	2.655	1.000				14.129
Delprojekt 3, Ombygninger RHV	91.776	91.776		2017	15.609	44.167	22.000	10.000			91.776
Pulje til om- og tilbygning Viborg	0			2011		11.622	-100	-8.700			2.822
KF Regionshospitalet Viborg, om- og tilbygn.	167.819	167.819	0		83.006	61.435	24.900	1.300	0	0	170.641
Kvalitetsfundsprojekter											
Det nye Regionshospitalet, Gødstrup											
Projektorganisation, DNV - Gødstrup	567.353	567.353		2010	563.536	3.817					567.353
Delprojekt 1B, Fællesfaciliteter for skurby	123.666	123.666		2013	122.408	1.258					123.666
IT apparatur og løst inventar	191.963	191.963		2014	176.957	15.006					191.963
Delprojekt 11, specialinstallationer og udstyr	181.861	181.861		2015	176.414	5.447					181.861
Medicoteknisk udstyr, DNV	108.404	108.404		2015	105.505	2.899					108.404
Delprojekt 31, Somatik, DNV	351.290	351.290		2016	350.348	942					351.290
Delprojekt 8-10, Apterling	300.760	300.760		2016	293.131	7.629					300.760
Delprojekt 8-10, Installationer	428.335	428.335		2016	408.682	19.653					428.335
IT, DNV	233.030	233.030		2016	221.100	11.930					233.030
Delprojekt 5, Terræn og landskab	44.978	44.978		2017	40.048	4.930					44.978
Puljen for uforudsete udgifter	0	0		2019	0	0					0
KF Det nye Regionshospitalet, Gødstrup	2.531.640	2.531.640	0		2.458.129	73.511	0	0	0	0	2.531.640
Hospitaler i alt	732.077	732.232	-155		180.234	242.879	190.126	69.559	44.279	41.400	768.477
Fælles puljer mv. og prioriteringsforslag i alt	844.050	879.036	-34.986		90.023	308.773	457.199	569.980	595.260	598.139	2.775.626
Kvalitetsfundsprojekter i alt	2.801.339	2.801.339	0		2.616.691	161.270	24.900	1.300	0	0	2.804.161
SUNDHEDSOMRÅDET I ALT	4.377.466	4.412.607	-35.141		2.886.948	712.922	672.225	640.839	639.539	639.539	6.348.264

Investeringsoversigt 2022 - 2026

Beløb i 1.000 kr. (Byggeomkostningsindeks)	Bevilling i alt	Udgift	Indtægt	Start år	Afholdt ultimo 2021	Rådighedsbeløb forventet afholdt i					Ajourført overslag
						2022 112,8	2023 Beløb anført i 2023-2026 og senere = indeks 112,8	2024	2025	2026	
SOCIALOMRÅDET	Netto										
Ombygning til SAU's og SVO's administration, Kejlstrupvej i Silkeborg	9.000	9.000		2022	0	7.000	2.000				9.000
Renoveringsprojekter 2022	2.140	2.140		2022	0	1.190	950				2.140
Rammebevilling til driftsanskaffelser 2022 - . Socialområd	12.206	12.206		2022	0	206	4.000	4.000	4.000	4.000	16.206
Rammebevilling til bygningsrenoveringer og forbedringer	28.662	28.662		2020		17.538	11.124	12.074	12.074	12.074	64.884
Rammebevilling til udvikling (sociale tilbud)	84.564	84.564		2020		36.564	48.000	50.000	50.000	50.000	234.564
SOCIALOMRÅDET I ALT	136.572	136.572	0		0	62.498	66.074	66.074	66.074	66.074	326.794
REGIONAL UDVIKLING											
REGIONAL UDVIKLING I ALT	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0
FÆLLES FORMÅL OG ADMINISTRATION											
Regionsekretariatet											
Regionsekretariatet. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2022 -	200	200		2022		50	50	50	50		200
Regionsekretariatet. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 2026 -	0			2022						50	50
Koncern Kommunikation											0
Koncern Kommunikation. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 202	800	800		2022		200	200	200	200	200	800
Koncern Kommunikation. Anskaffelser 0,1-1,0 mio.kr. 202	0			2022						200	200
FÆLLES FORMÅL OG ADMINISTRATION I ALT	1.000	1.000	0		0	250	250	250	250	250	1.250
Total, Netto	4.515.038	4.550.179	-35.141		2.886.948	775.670	738.549	707.163	705.863	705.863	6.676.308

Personaleoversigter

10 Personaleoversigt 2023-2026

10.1 Sammenfatning

Dette afsnit gennemgår den samlede personaleoversigt for Region Midtjylland i Budget 2023. Personaleoversigten viser det vejledende beregnede personaleforbrug i Region Midtjylland for perioden 2023-2026 fordelt på hovedområder og bevillingsniveau.

I Region Midtjylland baserer bevillings- og budgetstyringen sig på princippet om totalrammestyring og ikke på normeringsstyring. Der gives herved bevillingshaveren frihed til at disponere den afgivne bevilling under hensyntagen til, at de materielle budgetforudsætninger er opfyldte. Bevillingshaveren har således bl.a. frihed og pligt til at omplacere midler mellem budgettet for løn og budgettet for andre udgifter (inden for den afgivne bevilling), hvis dette vurderes at kunne medføre et bedre serviceniveau, bedre målopfyldelse eller bedre budgetoverholdelse. Personaleoversigten oplyser derfor alene om de forudsætninger for personaleforbruget, som er lagt til grund for Budget 2023. Der er herudover desuden anført overslag over det forventede personaleforbrug 2024-2026.

Der er for Sundhedsområdet anvendt en fælles model for beregning af det vejledende personaleforbrug i Budget 2023. Det sker for at få en ensartet beregningsmetode for det vejledende personaleforbrug.

10.2 Samlet vejledende beregnet personaleforbrug

Det samlede vejledende beregnede personaleforbrug i Region Midtjylland i 2023 er 27.867 helårsstillinger.

Det samlede vejledende beregnede personaleforbrug i Budget 2023 og overslagsårene 2024-2026 fordelt på hovedkonto 1

Gennemsnitlige helårsstillinger	Budget	Budget	Budgetoverslag		
	2022	2023	2024	2025	2026
Hovedkonto 1: Sundhed	25.186	25.248	25.248	25.248	25.248
Hovedkonto 2: Social og specialundervisning	1.944	1.968	1.968	1.968	1.968
Hovedkonto 3: Regional Udvikling	123	132	130	127	127
Hovedkonto 4: Fælles formål og administration	544	519	519	519	519
Samlet personaleforbrug i Region Midtjylland	27.797	27.867	27.865	27.862	27.862

Det forventede personaleforbrug på sundhedsområdet i 2023 udgør i alt 90,6 % af det samlede forventede personaleforbrug. Personaleforbruget på Regional Udvikling indeholder 13 eksternt finansierede helårsstillinger.

De efterfølgende tabeller viser det vejledende beregnede personaleforbrug på hovedkontoniveau, opdelt på bevillingsniveau.

Det vejledende beregnede personaleforbrug i Budget 2023 og overslagsårene 2024-2026 på hovedkonto 1: Sundhed

Gennemsnitlige helårsstillinger	Budget	Budget	Budgetoverslag		
	2022	2023	2024	2025	2026
Hospitaler m.v.					
Regionshospitalet Horsens	1.618	1.659	1.659	1.659	1.659
Regionshospitalet Randers	1.673	1.694	1.694	1.694	1.694
Regionshospitalet Gødstrup	3.534	3.532	3.532	3.532	3.532
Hospitalsenhed Midt	4.010	3.808	3.808	3.808	3.808
Aarhus Universitetshospital	9.341	9.646	9.646	9.646	9.646
Præhospitalet	630	676	676	676	676
Psykiatri	3.050	3.050	3.050	3.050	3.050
Praksissektoren	16	16	16	16	16
Fællesudgifter og -indtægter	526	379	379	379	379
Servicefunktioner	788	788	788	788	788
Sundhed i alt	25.186	25.248	25.248	25.248	25.248

Det vejledende beregnede personaleforbrug i Budget 2023 og overslagsårene 2024-2026 på hovedkonto 2: Socialområdet

Gennemsnitlige helårsstillinger	Budget 2022	Budget 2023	Budgetoverslag		
			2024	2025	2026
Socialområdet					
Social og Specialundervisning	1.944	1.968	1.968	1.968	1.968
Socialområdet i alt	1.944	1.968	1.968	1.968	1.968

Det vejledende beregnede personaleforbrug i Budget 2023 og overslagsårene 2024-2026 på hovedkonto 3: Regional Udvikling

Gennemsnitlige helårsstillinger	Budget 2022	Budget 2023	Budgetoverslag		
			2024	2025	2026
Udviklingsopgaver	53	59	58	55	55
Regional Udviklingsstrategi	40	44	43	41	41
Uddannelse	6	6	6	6	6
Kultur	7	9	9	8	8
Borgernære driftsopgaver	56	59	58	58	58
Kollektiv trafik	7	8	7	7	7
Miljø	49	51	51	51	51
Tværgående udgifter	14	14	14	14	14
Centraladministration af Regional Udvikling	14	14	14	14	14
Regional Udvikling i alt	123	132	130	127	127

I 2023 og fremover forventes 13 årsværk som eksternt finansierede stillinger.

Det vejledende beregnede personaleforbrug i Budget 2023 og overslagsårene 2024-2026 på hovedkonto 4: Fælles formål og administration

Gennemsnitlige helårsstillinger	Budget 2022	Budget 2023	Budgetoverslag		
			2024	2025	2026
Administration					
Direktion	3	4	4	4	4
Regionssekretariatet	90	107	107	107	107
Koncern HR	82	72	72	72	72
Koncernøkonomi	52	48	48	48	48
IT-Fælles	294	268	268	268	268
Koncern Kommunikation	23	20	20	20	20
Fælles formål og administration i alt	544	519	519	519	519

Flerårsoversigter

11 Flerårsoversigter

11.1 Indledning

Dette afsnit beskriver budgetoverslaget for Region Midtjylland i perioden 2024-2026. Ifølge Budget- og regnskabs-systemet for regioner skal budgettet for det kommende budgetår også indeholde skøn over udviklingen i en kommende treårig periode. Det primære formål med budgetoverslaget er at sikre, at der sker en vurdering af de langsigtede virkninger, som beslutningerne i årsbudgettet er udtryk for.

Budgetoverslagene udarbejdes for hovedkonto 1-3 og er i løbende priser. Budgetoverslaget for sundhedsområdet og Regional Udvikling er udgiftsbaseret og budgetoverslaget for Social og Specialundervisning er omkostnings-baseret.

11.2 Sundhed

Udgangspunktet for udarbejdelsen af budgetoverslaget for sundhedsområdet er det, i økonomiaftalen for 2023, aftalte niveau for pris- og lønstigning. Herudover er der taget udgangspunkt i flerårsoversigten fra 2. behandlingen af budget 2023. Oversigten er udgiftsbaseret.

Oversigt over budget 2023 og budgetoverslagsårene 2024-2026 for sundhedsområdet

Mio. kr.	B2023	B2024	B2025	B2026
Løbende priser - udgiftsbaseret				
A. Finansielle indtægter				
Finansielle indtægter	-28.738,7	-28.738,7	-28.738,7	-28.738,7
Pris- og lønfremskrivning (2,52 pct. årligt)		-724,2	-1.466,7	-2.227,9
Realvækst i finansielle indtægter (215 mia. årligt)		-216,9	-433,8	-650,7
Omfordeling af effektiviseringsgevinster		16,0	32,0	32,0
Finansielle indtægter (løbende priser)	-28.738,7	-29.663,8	-30.607,2	-31.585,3
B. Lån				
Lån	-167,0	-167,8	-167,2	-168,7
Lån i alt	-167,0	-167,8	-167,2	-168,7
C. Finansiering i alt	-28.905,7	-29.831,6	-30.774,4	-31.754,0
D. Nettodriftsudgifter				
Somatiske hospitaler	15.674,2	15.636,2	15.621,7	15.592,8
Fælles udgifter og -indtægter	2.311,6	2.509,5	2.770,6	3.011,9
Servicefunktioner	533,6	526,8	526,6	526,6
Psykiatrien i Region Midtjylland	2.178,6	2.173,0	2.164,3	2.149,8
Præhospitalet	905,0	903,3	900,3	904,5
Praksissektor	4.106,7	4.127,9	4.150,1	4.166,5
Tilskudsmedicin	1.540,5	1.558,5	1.576,6	1.594,6
Andel af Fælles formål og administration	764,4	743,2	739,8	737,9
Ramme til overførsler fra tidligere år	0,0	130,0	141,1	193,0
Nettodriftsudgifter i alt	28.014,6	28.308,5	28.591,1	28.877,4
E. Anlæg				
Investeringsplan	647,6	624,6	624,6	624,6
Investeringsramme i alt	647,6	624,6	624,6	624,6
F. Drifts- og anlæg (løbende priser)				
Drift og anlæg i alt (faste priser)	28.662,1	28.933,1	29.215,7	29.502,0
Pris- og lønfremskrivning af drift og anlæg (2,52 pct. årligt)		729,1	1.483,7	2.264,5
Drift og anlæg i alt (løbende priser)	28.662,1	29.662,2	30.699,4	31.766,5
G. Finansielle poster				
Nettorenteudgifter	60,7	62,5	62,7	61,8
Afdrag	298,5	297,3	301,5	301,6
Finansielle poster i alt	359,2	359,8	364,2	363,4
H. Udgifter i alt (F+G)	29.021,3	30.022,0	31.063,6	32.129,9
I. Resultat (C-H)	115,6	190,4	289,2	375,9

Note: I tabellen er indtægter angivet med negativt fortegn (-), mens udgifter er angivet med positivt fortegn.

Finansielle indtægter

Udgangspunktet for budgetoverslagene for 2024-2026 er budget 2023, hvor der i overslagsårene er indregnet en realvækst på 216,9 mio. kr. pr år. Beløbet tager udgangspunkt i en forventning om en realvækst på 1 mia. kr. årligt på landsplan. Derudover er der indregnet en årlig reduktion som følge af aftale om fordeling af effektiviseringsgevinster fra kvalitetsfondsbyggerier.

Lån

Der er forudsat lån til refinansiering af afdrag på mellem 167,2 mio. kr. og 168,7 mio. kr. årligt i perioden 2024 til 2026. Der henvises til afsnit 6.2 Langfristet gæld og afdrag for detaljer om lån i overslagsår.

Nettodriftsudgifter

Der er taget udgangspunkt i budget 2023, samt ændringer i bevillingerne i overslagsårene som følge af beslutninger i regionsrådet med økonomisk effekt i overslagsårene. Herudover er de politiske prioriteringer fra flerårsoversigten i forbindelse med 2. behandlingen af budget 2023 indregnet.

De politiske prioriteringer vedrører bl.a. realvækst til hospitalerne, styrkelse af akutmrådet, løft af karkirurgien, initiativer der skal afhjælpe ulighed i sundhed og til at sikre, at regionen kan tilbyde flere borgere behandling med høreapparat.

Anlæg

Der er forudsat årlige anlægsudgifter på 624,6 mio. kr. i 2024-2026.

Drifts- og anlægsudgifter (løbende priser)

Der forudsættes en pris- og lønfremskrivning på 2,52 %.

Finansielle poster og resultat

Der forudsættes et likviditetstræk på mellem 190,6 mio. kr. og 376,0 mio. kr. i perioden 2024 til 2026. Likviditetstrækket kommer af, at regionen ikke får tilstrækkelig finansiering til at dække udgifter til renter og afdrag.

Der henvises til afsnit 6.2 Langfristet gæld og afdrag for detaljer omkring finansielle poster i overslagsår.

11.3 Socialområdet

Udgangspunktet for udarbejdelsen af budgetoverslagsårene for Socialområdet er det, i Rammeaftale for 2023, forventede niveau tillagt en årlig pris- og lønfremskrivning på 2,5 %. Oversigten er omkostningsbaseret.

Oversigt over budget 2023 og budgetoverslagsårene 2024-2026 for Socialområdet

Mio. kr. Løbende priser	Budget 2023	Budgetoverslagsår			
	2023	2024	2025	2026	
A. Finansielle indtægter					
Finansielle indtægter	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1	
Takstindtægter fra kommunerne	-1.253,3	-1.253,3	-1.253,3	-1.253,3	
Pris- og lønfremskrivning (2,50%)		-31,4	-63,5	-96,4	
Finansielle indtægter (løbende priser)	-1.254,4	-1.285,8	-1.317,9	-1.350,8	
B. Nettodriftsomkostninger					
Driftsomkostninger	-1.231,5	-1.231,5	-1.231,5	-1.231,5	
Andel af fælles formål og administration	-22,9	-22,9	-22,9	-22,9	
Nettodriftsomkostninger i alt	-1.254,4	-1.254,4	-1.254,4	-1.254,4	
C. Pris- og lønjustering					
Nettodriftsomkostninger	-1.254,4	-1.254,4	-1.254,4	-1.254,4	
Pris- og lønfremskrivning (2,50%)		-31,4	-63,5	-96,4	
Nettodriftsomkostninger (løbende priser)	-1.254,4	-1.285,8	-1.317,9	-1.350,8	
D. Finansielle poster					
Afdrag	-24,3	-24,3	-24,3	-24,3	
Finansielle poster i alt	-24,3	-24,3	-24,3	-24,3	
E. Omkostninger i alt (C+D)	-1.278,6	-1.310,0	-1.342,1	-1.375,0	
Resultat (A-E)	24,3	24,3	24,3	24,3	
F. Likv.reg. til årets resultat					
+ afskrivninger	-28,3	-28,3	-28,3	-28,3	
+ hensættelser til tjenestemandspension	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	
+ overførte omkostninger (fælles formål)	11,4	11,4	11,4	11,4	
Likv.virkning af årets resultat	7,1	7,1	7,1	7,1	
G. Likv.reg. vedr. investeringer					
- køb af materielle anlægsaktiver	66,1	66,1	66,1	66,1	
Likvi. virkning vedr. investeringer	66,1	66,1	66,1	66,1	
H. Likv.reg. til fælles- og finans.-poster					
+ låneoptag (soc. og spec. Investeringer)	0,0	0,0	0,0	0,0	
Likv.virk. af fælles- og finans.-poster	0,0	0,0	0,0	0,0	
Årets samlede likviditetsvirkning	73,2	73,2	73,2	73,2	

Note: I tabellen er indtægter angivet med negativt fortegn (-), mens omkostninger er angivet med positivt fortegn.

11.4 Regional Udvikling

Udgangspunktet for udarbejdelsen af budgetoverslagsårene for Regional Udvikling er det, i økonomiaftalen for 2023, aftalte niveau tillagt en årlig pris- og lønfremskrivning på 2,37 %. Oversigten er udgiftsbaseret.

Oversigt over budget 2023 og budgetoverslagsårene 2024-2026 for Regional Udvikling

Mio. kr. Løbende priser	Budget 2023	Budgetoverslagsår		
	2023	2024	2025	2026
A. Finansielle indtægter				
Finansielle indtægter	-600,7	-600,7	-600,7	-600,7
Pris- og lønfremskrivning (2,37 %)		-14,2	-28,8	-43,7
Finansielle indtægter (løbende priser)	-600,7	-614,9	-629,5	-644,4
B. Nettodriftsudgifter				
Kollektiv trafik	380,6	380,6	380,6	380,6
Miljø	49,7	49,7	49,7	49,7
Regionale udviklingsaktiviteter	60,4	61,4	62,4	62,4
Regional udvikling i øvrigt	6,7	6,8	7,0	7,0
Planlægnings-, analyse-, og udviklingsudgifter	85,4	84,3	83,1	83,1
Andel af fælles formål og administration	18,0	17,5	17,4	17,3
Nettodriftsudgifter i alt	600,7	600,2	600,1	600,1
C. Pris- og lønjustering				
Nettodriftsudgifter	600,7	600,2	600,1	600,1
Pris- og lønfremskrivning - drift (2,37 %)		14,2	28,8	43,7
Nettodriftsudgifter (løbende priser)	600,7	614,4	628,9	643,8
D. Finansielle poster				
Nettorenteudgifter	1,1	1,2	1,2	1,2
Afdrag	10,5	11,9	11,3	11,6
Finansielle poster i alt	11,7	13,1	12,5	12,8
E. Udgifter i alt (C+D)	612,4	627,5	641,4	656,6
Resultat (A-E)	11,7	12,6	11,9	12,2

Note: I tabellen er indtægter angivet med negativt fortegn (-), mens udgifter er angivet med positivt fortegn.